

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ДЕСЕТО ВАНРЕДНО ЗАСЕДАЊЕ
У ЈЕДАНАЕСТОМ САЗИВУ
Први дан рада
21. септембар 2018. године

(Седница је почела у 10.15 часова. Председава Маја Гојковић, председник Народне скупштине.)

*
* *

ПРЕДСЕДНИК: Даме и господо народни посланици, отварам седницу Десетог ванредног заседања Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву.

На основу службене евиденције о присутности народних посланика констатујем да седници присуствује 110 народних посланика.

Ради утврђивања броја народних посланика присутних у сали, молим да убаците своје идентификационе картице.

Констатујем да је применом електронског система за гласање утврђено да је у сали присутно 140 народних посланика.

Обавештавам вас да су ме обавестили да данас неће моћи да присуствују посланици Марко Атлагић, Душко Тарбук и Горан Чабради.

Сагласно члану 86. став 2. и члану 87. став 2. Пословника, обавештавам вас да је ова седница сазвана у року краћем од рока утврђеног чланом 86. став 1. Пословника Народне скупштине, изузетно за петак, дакле мимо дана утврђених у члану 87. став 1. Пословника, због потребе да Народна скупштина размотри на време акте из дневног реда утврђеног у захтеву народних посланика и евентуално их усвоји и омогући примену.

Поштоване даме и господо народни посланици, уз сазив ове седнице, која је сазвана на захтев 157 народних посланика, достављен вам је и захтев за одржавање ванредног заседања са одређеним дневним редом садржаним у том захтеву.

Дакле, за данашњу седницу, а по захтеву 157 народних посланика, утврђен је

Дневни ред:

1. Предлог закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, који је поднела Влада;
2. Предлог одлуке о давању сагласности на Одлуку о изменама и допунама Финансијског плана Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање за 2018. годину, који је поднела Влада;
3. Предлог закона о изменама и допунама Закона о високом образовању, који је поднела Влада;
4. Предлог закона о професијама од посебног интереса за Републику Србију и условима за њихово обављање, који је поднела Влада;
5. Предлог закона о потврђивању Хонгконшке међународне конвенције о безбедном и еколошки прихватљивом рециклирању бродова, 2009, који је поднела Влада;
6. Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Француске о размени и узајамној заштити тајних података, који је поднела Влада;
7. Предлог закона о потврђивању Одлуке Мешовитог комитета између држава ЕФТА и Републике Србије број 1/2018 о измени Протокола Б уз Споразум о слободној трговини између држава ЕФТА и Републике Србије о дефиницији појма „производи са пореклом“ и методама административне сарадње и Одлуке Мешовитог комитета између држава ЕФТА и Републике Србије број 2/2018 о измени Анекса IV Споразума о слободној трговини између држава ЕФТА и Републике Србије о олакшавању трговине, који је поднела Влада;
8. Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Киргиске Републике о међусобном укидању виза за носиоце обичних пасоша, који је поднела Влада;
9. Предлог закона о потврђивању Споразума о сарадњи у области туризма између Владе Републике Србије и Савета министара Републике Албаније, који је поднела Влада;
10. Предлог закона о потврђивању Додатног протокола 5 уз Споразум о измени и приступању Споразуму о слободној трговини у Централној Европи и Одлуке Заједничког комитета Споразума о слободној трговини у Централној Европи број 3/2015 усвојене 26. новембра 2015. о измени Одлуке Заједничког комитета Споразума о слободној трговини у Централној Европи број 3/2013, у вези са Анексом 4 Споразума о слободној трговини у Централној Европи (СЕФТА 2006), Протокол о дефиницији појма „производи са пореклом“ и методе административне сарадње из члана 14. ст. 1. и 3, усвојене 20. новембра 2013. године, који је поднела Влада;

11. Предлог закона о потврђивању Уговора између Владе Републике Србије и Владе Републике Сан Марино о избегавању двоструког опорезивања и спречавању пореске евазије у односу на порезе на доходак, који је поднела Влада;

12. Предлог закона о потврђивању Протокола I Споразума о слободној трговини између Републике Србије и Републике Турске и Протокола III о трговини услугама Споразума о слободној трговини између Републике Србије и Републике Турске, који је поднела Влада;

13. Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Тунис о сарадњи у области одбране, који је поднела Влада;

14. Предлог закона о потврђивању Споразума између Републике Србије и Републике Италије о олакшању примене Европске конвенције о међусобном пружању правне помоћи у кривичним стварима од 20. априла 1959. године, који је поднела Влада;

15. Предлог закона о потврђивању Споразума између Републике Србије и Републике Италије о олакшању примене Европске конвенције о екстрадицији од 13. децембра 1957. године, који је поднела Влада;

16. Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Турске о узајамном подстицању и заштити улагања, који је поднела Влада;

17. Предлог закона о потврђивању Уговора између Републике Србије и Републике Казахстан о трансферу осуђених лица, који је поднела Влада;

18. Предлог закона о потврђивању Уговора између Републике Србије и Републике Казахстан о пружању правне помоћи у кривичним стварима, који је поднела Влада;

19. Предлог закона о потврђивању Уговора између Републике Србије и Републике Казахстан о изручењу, који је поднела Влада;

20. Предлог закона о потврђивању Протокола о измени Споразума између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о испорукама природног гаса из Руске Федерације у Републику Србију од 13. октобра 2012. године, који је поднела Влада;

21. Предлог закона о потврђивању Споразума о економској, трговинској и техничкој сарадњи између Владе Републике Србије и Владе Државе Катара, који је поднела Влада;

22. Предлог закона о потврђивању Споразума између Републике Србије и Републике Аргентине о трговини и економској сарадњи, који је поднела Влада;

23. Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Кипра о размени и узајамној заштити тајних података, који је поднела Влада;

24. Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Румуније о узајамној заштити размењених тајних података, који је поднела Влада;

25. Предлог закона о потврђивању Конвенције Савета Европе о кинематографској копродукцији (ревидирана), који је поднела Влада;

26. Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Грузије о трговинско-економској сарадњи, који је поднела Влада;

27. Предлог закона о потврђивању аката Светског поштанског савеза, који је поднела Влада;

28. Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Грчке о сарадњи у области туризма, који је поднела Влада;

29. Предлог закона о потврђивању Протокола из Нагоје о приступу генетичким ресурсима и праведној и једнакој расподели користи које проистичу из њиховог коришћења уз Конвенцију о биолошкој разноврсности, који је поднела Влада;

30. Предлог закона о потврђивању Мултилатералног споразума земаља Југоисточне Европе о спровођењу Конвенције о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту, који је поднела Влада;

31. Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Азербејџана о међународном друмском превозу, који је поднела Влада;

32. Предлог закона о потврђивању Споразума о социјалној сигурности између Владе Републике Србије и Владе Народне Републике Кине, који је поднела Влада;

33. Предлог одлуке о избору вицегувернера Народне банке Србије, који је поднела гувернер Народне банке Србије.

Народни посланик др Александар Мартиновић, на основу члана 92. став 2, члана 157. став 2, члана 170. и чл. 192. и 193. Пословника Народне скупштине, предложио је да се обави заједнички начелни и јединствени претрес за наведене тачке од 1. до 33.

(Војислав Шешељ: Пословник.)

Само моменат, да завршимо.

Да ли посланик Александар Мартиновић тражи реч у вези са спајањем ових тачака? (Не.)

Стављам на гласање овај предлог.

Закључујем гласање: за – 137, против ...

(Војислав Шешељ: По Пословнику.)

Даћу вам реч, само да видим шта се дешава.

На екрану немам ништа, само да је присутно 169 посланика. А нема ни горе ништа, морам да ...

Молила бих да ми нико не искључује микрофон. Стално ми искључују микрофон.

Молим службе да ми кажу да ли можемо да приступимо гласању или не можемо, да не малтретирам ни посланике ни себе.

(Војислав Шешељ: Имам право по Пословнику пре гласања.)

Пре гласања? Добро, ево сад ћу, само да видим. Искључиће вам микрофон, као и мени што искључују.

Само моменат, нема ни ваше пријаве. Нешто систем опет ... Записала сам ја оловком, не брините ништа.

Кажу да може. Молим вас да поновимо гласање.

(Војислав Шешељ додацује.)

Морам да завршим процедуру. Даћу вам, урачунаћемо то све, не брините ништа.

Закључујем гласање: за – 136, против – седам, уздржан – један, није гласало – 28 посланика.

Констатујем да је усвојен дневни ред.

Изволите, посланиче Шешељ.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Даме и господо народни посланици, прекршен је члан 157. Пословника о раду Народне скупштине, који каже да Народна скупштина може да одлучи да обави заједнички начелни претрес о више предлога закона који су на дневном реду исте седнице а међусобно су условљени или су решења у њима међусобно повезана, с тим што се одлучивање о сваком предлогу обавља посебно.

Ми смо... Ви сте заправо, пошто ми за то нисмо гласали, одлучили да се води јединствена расправа о 33 тачке дневног реда као да су те тачке међусобно условљене или решења у њима међусобно повезана.

Ово није први пут да се овакве ствари дешавају. Овим се формализује рад Народне скупштине. Губи смисао постојање Народне скупштине. Немогуће је, ако сада имам двадесет минута уводног излагања у име посланичке групе, да говорим о 33 тачке дневног реда.

Видите, ја сам само за министра Младена Шарчевића оформио досије. Мени само за њега треба цела скупштинска расправа, јер сам цело лето проучавао његову биографију.

Зато вас позивам, када је овако очигледна повреда Пословника, којој нико не може приговорити, да опозовете гласање, односно да

поновите гласање и да видимо, да посланичка већина потврди да су заиста све ове тачке дневног реда међусобно условљене и да су решења у њима међусобно повезана.

ПРЕДСЕДНИК: Можемо да разговарамо о томе, наравно, али процедура је испоштована овако по Пословнику, како морам да радим: значи, ванредно заседање, овлашћени предлагачи су поднели захтев за ову седницу. По Пословнику, посланик може да предложи да се споје тачке дневног реда, ја сам ставила на гласање и добијена је већина.

А у меритум вашег излагања ја не могу да улазим, јер то није по Пословнику, него само питање бриљантно поштоване процедуре с моје стране. Тако да ако сматрате да сам ја (пошто само ја могу да повредим Пословник) повредила Пословник, гласаћемо. Можда ћу и да вам се придружим.

(Војислав Шешељ: Повредили сте Пословник.)

Хвала вам. Гласаћемо свакако, гласаћемо о тој повреди Пословника.

Бошко Обрадовић, повреда Пословника.

Изволите.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Хвала, председавајућа.

Поштоване колеге народни посланици, најпре, помаже Бог свима! Дозволите да се надовежем на претходног говорника и да у потпуности подржим његово мишљење да је оваква врста обједињавања 33 различите тачке дневног реда у један јединствени претрес заиста спречавање народних посланика да озбиљно говоре о свим овим темама.

Имамо, госпођо председавајућа, једно решење да сада исправимо овај пропуст, а на то нам даје право члан 97. став 3. Пословника о раду Народне скупштине, који каже да имамо право да предложимо дуже време претреса за посланичке групе од времена утврђеног, и о том предлогу Народна скупштина одлучује већином гласова народних посланика.

Молим вас да ставите на изјашњавање могућност да имамо дупло више времена за предложене тачке дневног реда које су у јединственом претресу, јер заиста мислим да није логично нити исправно да у оквиру једне тачке дневног реда говоримо и о пензијама, и о Закону о високом образовању, и о двадесет и више међународних протокола, и о избору вицегувернера НБС. Просто, то су потпуно различите теме, ничим између себе повезане и, да кажем, једна с другом у вези и није могуће у двадесет минута, колико имамо као шефови посланичких група, посветити подједнако вредну пажњу овако важним, а веома различитим, стварима.

Постоји сада једна пословничка могућност да исправите овај пропуст – да одобрите дупло веће време за шефове посланичких група, односно за претрес по овом јединственом дневном реду, па вас молим да у том смислу то ставите на гласање као предлог.

Надам се да ће владајућа већина показати разумевање, а не голо насиље владајуће већине, која спречава опозицију да говори.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Овако, ваше излагање ћу поделити у два дела. Први, јесте се сложили са Војиславом Шешељем, али нисте навели који члан је повређен те о томе не може ни да гласамо. Други део је мало преурањен, али ћу ставити на гласање када дође на ред то. Нисмо дошли до одлучивања колико ће трајати расправа. Захваљујем.

Прелазимо на рад по дневном реду.

Прелазимо на тачке 1–33. дневног реда (заједнички начелни и јединствени претрес):

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПЕНЗИЈСКОМ И ИНВАЛИДСКОМ ОСИГУРАЊУ,

– ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ОДЛУКУ О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ ЗА 2018. ГОДИНУ,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПРОФЕСИЈАМА ОД ПОСЕБНОГ ИНТЕРЕСА ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ И УСЛОВИМА ЗА ЊИХОВО ОБАВЉАЊЕ,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ ХОНГКОНШКЕ МЕЂУНАРОДНЕ КОНВЕНЦИЈЕ О БЕЗБЕДНОМ И ЕКОЛОШКИ ПРИХВАТЉИВОМ РЕЦИКЛИРАЊУ БРОДОВА, 2009,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ ФРАНЦУСКЕ О РАЗМЕНИ И УЗАЈАМНОЈ ЗАШТИТИ ТАЈНИХ ПОДАТАКА,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ ОДЛУКЕ МЕШОВИТОГ КОМИТЕТА ИЗМЕЂУ ДРЖАВА ЕФТА И РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ БРОЈ 1/2018 О ИЗМЕНИ ПРОТОКОЛА Б УЗ СПОРАЗУМ О СЛОБОДНОЈ ТРГОВИНИ ИЗМЕЂУ ДРЖАВА ЕФТА И РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ О ДЕФИНИЦИЈИ ПОЈМА „ПРОИЗВОДИ СА ПОРЕКЛОМ“ И МЕТОДАМА АДМИНИСТРАТИВНЕ САРАДЊЕ И ОДЛУКЕ МЕШОВИТОГ КОМИТЕТА ИЗМЕЂУ ДРЖАВА ЕФТА И РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ БРОЈ 2/2018 О ИЗМЕНИ АНЕКСА IV СПОРАЗУМА О СЛОБОДНОЈ ТРГОВИНИ ИЗМЕЂУ ДРЖАВА ЕФТА И РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ О ОЛАКШАВАЊУ ТРГОВИНЕ,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ КИРГИСКЕ

РЕПУБЛИКЕ О МЕЋУСОБНОМ УКИДАЊУ ВИЗА ЗА НОСИОЦЕ ОБИЧНИХ ПАСОША,

- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА О САРАДЊИ У ОБЛАСТИ ТУРИЗМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И САВЕТА МИНИСТАРА РЕПУБЛИКЕ АЛБАНИЈЕ,

- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ ДОДАТНОГ ПРОТОКОЛА 5 УЗ СПОРАЗУМ О ИЗМЕНИ И ПРИСТУПАЊУ СПОРАЗУМУ О СЛОБОДНОЈ ТРГОВИНИ У ЦЕНТРАЛНОЈ ЕВРОПИ И ОДЛУКЕ ЗАЈЕДНИЧКОГ КОМИТЕТА СПОРАЗУМА О СЛОБОДНОЈ ТРГОВИНИ У ЦЕНТРАЛНОЈ ЕВРОПИ БРОЈ 3/2015 УСВОЈЕНЕ 26. НОВЕМБРА 2015. О ИЗМЕНИ ОДЛУКЕ ЗАЈЕДНИЧКОГ КОМИТЕТА СПОРАЗУМА О СЛОБОДНОЈ ТРГОВИНИ У ЦЕНТРАЛНОЈ ЕВРОПИ БРОЈ 3/2013, У ВЕЗИ СА АНЕКСОМ 4 СПОРАЗУМА О СЛОБОДНОЈ ТРГОВИНИ У ЦЕНТРАЛНОЈ ЕВРОПИ (СЕФТА 2006), ПРОТОКОЛ О ДЕФИНИЦИЈИ ПОЈМА „ПРОИЗВОДИ СА ПОРЕКЛОМ“ И МЕТОДЕ АДМИНИСТРАТИВНЕ САРАДЊЕ ИЗ ЧЛАНА 14. СТ. 1. И 3, УСВОЈЕНЕ 20. НОВЕМБРА 2013. ГОДИНЕ,

- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ УГОВОРА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ САН МАРИНО О ИЗБЕГАВАЊУ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА И СПРЕЧАВАЊУ ПОРЕСКЕ ЕВАЗИЈЕ У ОДНОСУ НА ПОРЕЗЕ НА ДОХОДАК,

- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ ПРОТОКОЛА I СПОРАЗУМА О СЛОБОДНОЈ ТРГОВИНИ ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ ТУРСКЕ И ПРОТОКОЛА III О ТРГОВИНИ УСЛУГАМА СПОРАЗУМА О СЛОБОДНОЈ ТРГОВИНИ ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ ТУРСКЕ,

- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ ТУНИС О САРАДЊИ У ОБЛАСТИ ОДБРАНЕ,

- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ ИТАЛИЈЕ О ОЛАКШАЊУ ПРИМЕНЕ ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ О МЕЋУСОБНОМ ПРУЖАЊУ ПРАВНЕ ПОМОЋИ У КРИВИЧНИМ СТВАРИМА ОД 20. АПРИЛА 1959. ГОДИНЕ,

- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ ИТАЛИЈЕ О ОЛАКШАЊУ ПРИМЕНЕ ЕВРОПСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ О ЕКСТРАДИЦИЈИ ОД 13. ДЕЦЕМБРА 1957. ГОДИНЕ,

- ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ ТУРСКЕ О УЗАЈАМНОМ ПОДСТИЦАЊУ И ЗАШТИТИ УЛАГАЊА,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ УГОВОРА ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН О ТРАНСФЕРУ ОСУЂЕНИХ ЛИЦА,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ УГОВОРА ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН О ПРУЖАЊУ ПРАВНЕ ПОМОЋИ У КРИВИЧНИМ СТВАРИМА,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ УГОВОРА ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН О ИЗРУЧЕЊУ,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ ПРОТОКОЛА О ИЗМЕНИ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ РУСКЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ О ИСПОРУКАМА ПРИРОДНОГ ГАСА ИЗ РУСКЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ У РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ ОД 13. ОКТОБРА 2012. ГОДИНЕ,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА О ЕКОНОМСКОЈ, ТРГОВИНСКОЈ И ТЕХНИЧКОЈ САРАДЊИ ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ ДРЖАВЕ КАТАРА,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ АРГЕНТИНЕ О ТРГОВИНИ И ЕКОНОМСКОЈ САРАДЊИ,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ КИПРА О РАЗМЕНИ И УЗАЈАМНОЈ ЗАШТИТИ ТАЈНИХ ПОДАТАКА,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ РУМУНИЈЕ О УЗАЈАМНОЈ ЗАШТИТИ РАЗМЕЊЕНИХ ТАЈНИХ ПОДАТАКА,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ КОНВЕНЦИЈЕ САВЕТА ЕВРОПЕ О КИНЕМАТОГРАФСКОЈ КОПРОДУКЦИЈИ (РЕВИДИРАНА),

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ ГРУЗИЈЕ О ТРГОВИНСКО-ЕКОНОМСКОЈ САРАДЊИ,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ АКТА СВЕТСКОГ ПОШТАНСКОГ САВЕЗА,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ ГРЧКЕ О САРАДЊИ У ОБЛАСТИ ТУРИЗМА,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ ПРОТОКОЛА ИЗ НАГОЈЕ О ПРИСТУПУ ГЕНЕТИЧКИМ РЕСУРСИМА И ПРАВЕДНОЈ И ЈЕДНАКОЈ РАСПОДЕЛИ КОРИСТИ КОЈЕ ПРОИСТИЧУ ИЗ ЊИХОВОГ КОРИШЋЕЊА УЗ КОНВЕНЦИЈУ О БИОЛОШКОЈ РАЗНОВРСНОСТИ,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ МУЛТИЛАТЕРАЛНОГ СПОРАЗУМА ЗЕМАЉА ЈУГОИСТОЧНЕ ЕВРОПЕ О СПРОВОЂЕЊУ КОНВЕНЦИЈЕ О ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ У ПРЕКОГРАНИЧНОМ КОНТЕКСТУ,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ АЗЕРБЕЈЏАНА О МЕЂУНАРОДНОМ ДРУМСКОМ ПРЕВОЗУ,

– ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА О СОЦИЈАЛНОЈ СИГУРНОСТИ ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ КИНЕ,

– ПРЕДЛОГ ОДЛУКЕ О ИЗБОРУ ВИЦЕГУВЕРНЕРА НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ.

Сагласно члану 90. став 1. Пословника Народне скупштине, позвани су да присуствују седници сви чланови Владе (јер је Влада одредила све чланове Владе као овлашћене предлагаче) и, наравно, гувернер НБС, сви заједно са својим сарадницима.

Стављам на гласање предлог председника Посланичке групе Двери Бошка Обрадовића да време расправе за посланичке групе износи дупло од времена предвиђеног Пословником.

Стављам на гласање. Изволите.

Закључујем гласање: за – 33, против – два, уздржана – два, укупно је гласало 37 посланика.

Овај предлог није прихваћен од стране Народне скупштине.

Молим посланичке групе, уколико то већ нису учиниле, да поднесу пријаве за реч са редоследом народних посланика који желе да учествују у расправи.

Сагласно члану 157. став 2, члану 170. став 1. и чл. 192. и 193. Пословника Народне скупштине, отварам заједнички начелни и јединствени претрес тачака 1–33. усвојеног дневног реда.

Да ли представници предлагача желе да узму реч и образложе своје предлоге?

Зоран Ђорђевић.

Изволите.

ЗОРАН ЂОРЂЕВИЋ: Поштована председнице Народне скупштине, поштовани посланици, даме и господо, пред вама је низ предлога закона и споразума. Кренућемо од првог, а то је разматрање Предлога закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

Пензијски систем је један од најсложенијих система у друштву, посредно или непосредно од значаја за скоро све становнике државе. Овим системом пре свега се обезбеђују примања нашим старијим грађанима,

садашњим, онима који ће то постати у будућности. Међутим, карактеристика пензионог система је својеврсни дугорочни хоризонт, што за последицу има да свака измена у овом систему непосредно утиче како на садашње осигуранике и кориснике, тако и на положај будућих генерација. Из наведених разлога, доношење мера и управљање тим системом је посебно изазовно јер се пуни ефекти донетих одлука понекад виде након неколико година или чак деценија.

Посебност пензионог система свакако представља и чињеница да је непосредно зависан од демографских и економских токова у држави, тј. старосне структуре становништва, миграционих кретања, нивоа и квалитета запослености, висине зарада, раста БДП-а, регионалних економских неравнотежа и томе слично. То значи да сва кретања и све одлуке које се доносе са циљем измене стања у тим областима непосредно утичу и на пензиони систем, позитивно или негативно. Из наведених разлога, приликом доношења мера усмерених на друге области треба увек имати у виду последице које ће те мере имати на пензиони систем, а ово је посебно важно када се ради о формулисању дугорочних планова.

У Републици Србији пензијски систем се састоји од система обавезног пензијског и инвалидског осигурања и система добровољних пензионих фондова и пензијских планова.

Систем обавезног пензијског и инвалидског осигурања уређен је Законом о пензијском и инвалидском осигурању, тако да је Предлог закона о коме данас расправљамо управо усмерен на измене у овој области. То је основни део пензионог система, слично као и у већини европских држава. Податак о 2,6 милиона осигураника и 1,7 милиона пензионера који се тренутно налазе у систему сведочи о значају овог вида пензионог осигурања за грађане Србије. Реч је о обавезном државном систему заснованом на принципу међугенерациске солидарности и текућег финансирања. Обавезним осигурањем покривени су запослени, укључујући државне службенике, припаднике Војске, Полиције и безбедносних служби; лица која обављају самосталну делатност, укључујући припаднике слободних професија, свештенике и верске службенике; пољопривреднике, као и лица која се самостално укључе у обавезно осигурање.

Сваки пензијски систем има две основне функције: да обезбеди минималне приходе старијима и да омогући замену прихода остварених током активног периода живота, најчешће на основу зарада у одређеној мери. Обавезним пензијским и инвалидским осигурањем у Србији се истовремено врше обе функције.

Обавезно пензијско и инвалидско осигурање обезбеђује заштиту у случају настанка следећих ризика: старост, инвалидност, смрт

осигураника и корисника, повреда на раду и професионална болест, као и потреба за негом и помоћи другог лица. Засновано је на филозофији Бизмарковог система социјалног осигурања, а финансира се доприносима које плаћају осигураници и послодавци. Почев од 2003. године, обрачун висине права врши се по бодовном принципу.

Други део пензијског система, систем добровољних пензијских фондова и пензијских планова, започео је са функционисањем 1. априла 2006. године и омогућава да они који желе да додатно улажу средства у циљу обезбеђења већих прихода у старости то и учине. Овај део пензијског система заснован је на добровољности чланства, расподели ризика улагања и акумулацији средстава. Спроводи се кроз добровољне приватне пензионе фондове којима управљају друштва за управљање. Послодавац, удружење послодаваца, професионално удружење или синдикат могу да закључе пензијски план са друштвом за управљање у циљу уплате пензионог доприноса за рачун својих запослених, односно чланова. С обзиром на релативно кратко трајање овог дела пензионог система, он се још увек налази у фази акумулације средстава.

Зашто је неопходна реформа система обавезног пензијског и инвалидског осигурања? Како је већ речено, обавезно пензијско и инвалидско осигурање чини основу пензијског система у Републици Србији и заснива се на текућем финансирању пензија, што је случај и у највећем броју европских држава. То значи да сва лица која обављају неки рад и по том основу остварују приход по принципу обавезности издвајају кроз доприносе за пензијско и инвалидско осигурање средства за финансирање пензија садашњих корисника, а тиме добијају могућност да остваре право на сопствену пензију након испуњења одговарајућих услова. Добром делу нашег грађанства то није до краја јасно, јер често можемо чути – а где су моје паре, или – ко је отео моје паре које сам издвојио за пензију? Новац од уплаћених доприноса је коришћен за исплату пензија и других права тадашњих пензионера, као што се сада троше прикупљена средства од доприноса за садашње пензије.

У савременом облику система обавезног пензијског и инвалидског осигурања развијаном у периоду 1945–1970. године старосна структура становништва била је повољна, становништво је било младо, тако да је био позитиван однос броја осигураника у односу на кориснике, због чега је у овај систем било уграђено много повољних решења, од услова за пензионисање, начина обрачуна и висине пензија и слично. Временом, променом демографске структуре становништва, све лошијом економском ситуацијом и опадањем нивоа запослености, овај систем је почео да запада у кризу, тако да се почетком деведесетих година прошлог века појавио дефицит у финансирању исплате пензија и низа других права

која је обезбеђивао овај вид осигурања. Данас, изазови са којима се суочава пензиони систем карактеристични су не само за Србију него за скоро све европске земље, тако да се са њима суочавају чак и развијене земље западне Европе.

Узроци појаве дефицита и укупне финансијске неиздрживости система обавезног социјалног и пензионог и инвалидског осигурања у нашој земљи могу се резимирати на следећи начин: неповољна општа економска ситуација у земљи, пре свега узрокована кризом насталом деведесетих година; финансијска недисциплина и неплаћање доприноса од стране бројних привредних субјеката, делом због лоше ситуације у којој су се нашли, а делом због смањене контроле наплате и опште кризе у привредном окружењу, што је опет условљено транзицијом ка тржишној привреди и санкцијама, бомбардовањем и другим озбиљним факторима; низак ниво запослености; неповољна демографска ситуација у Србији јер је Србија међу најстаријим друштвима у Европи; продужење животног века становништва; решавање проблема вишкова радне снаге кроз њихово убрзано пензионисање; релативно повољни критеријуми за одлазак у пензију, који се нису прилагођавали променама у окружењу (ниска старосна граница, широка и благонаклона дефиниција инвалидности, уз једноставно остваривање права на инвалидску пензију); коришћење пензионог система за краткорочно решавање проблема на тржишту рада, пре свега великог броја незапослених и вишка запослених у великим привредним субјектима; злоупотребе при остваривању права на инвалидску пензију итд.

Последице овога биле су присутне у Србији од 2000. до 2014. године. Последице деловања напред описаних фактора изразито неповољно су се одразиле на пензиони систем Србије, а последње три деценије огледале су се у следећем: драстично је смањен однос осигураника и корисника пензије – број осигураника се континуирано смањивао, док се број пензионера повећавао због убрзаног старења становништва, повољних критеријума за пензионисање, решавања проблема у функционисању привреде кроз убрзано пензионисање вишкова радне снаге и слично.

Однос између броја осигураника и броја пензионера константно опада током последњих неколико деценија, с тим што је у последњих двадесетак година пад достигао критичне размене. Године 1990. било је 2,7 осигураника на једног пензионера, 2001. године 1,8, а 2014. године однос је пао на 1,4 осигураника на једног пензионера. Ситуација је мало поправљена последњих година с обзиром на то да је, према подацима Републичког фонда пензијског и инвалидског осигурања, у јуну 2018. године било укупно 2.599.788 осигураника, а 1.712.587 пензионера, што

значи да 1,5 осигураник долази на једног корисника пензије. Скоро четвртина грађана Србије су пензионери, 24,6%. Према вредности овог параметра, Србија је у доњој половини европских држава, за 1,4 процентни поен испод просека држава чланица ЕУ.

Дакле, представљени подаци непосредно показују основни узрок проблема у финансирању пензија, а то је повећање броја пензионера, уз недовољна средства по основу доприноса услед још увек ниског броја осигураника који издвајањем доприноса за ПИО финансирају пензије садашњих пензионера и проблема у наплати доприноса.

Ово је још један разлог зашто ова влада предузима низ мера усмерених ка повећању запослености, с једне стране, и низ мера у борби против сиве економије, с друге стране. Позитивни резултати ових мера непосредно ће се одразити на систем обавезног пензионог и инвалидског осигурања. Мерама ове владе не само да је заустављен пад односа броја осигураника и броја пензионера, него је чак и побољшан, што је, надамо се, само почетак позитивног тренда.

Друга последица опште кризе у систему огледа се кроз значајан раст издатака за финансирање трошкова пензионог система, као и њихово учешће у бруто друштвеном производу Србије. Учешће расхода за пензије у БДП-у у 2012. години је износио 13,2%, са тенденцијом повећања, што практично значи да је преко 13% БДП-а трошено на пензије, што је превисок проценат за земљу на овом нивоу развоја.

Како би зауставила раст учешћа расхода за пензије у БДП-у, који је између осталог и укупне јавне расходе довео на неодржив ниво, током процеса финансијске консолидације ова влада је донела фискално правило да ово учешће треба свести на 11%, а то је у великој мери данас и постигла. Наиме, нето расходи за пензије у 2017. години износили су 497,85 милијарди динара, што је било 11,15% бруто домаћег производа. У четрнаест држава ЕУ, као и у Швајцарској која није чланица ЕУ, учешће пензија у бруто домаћем производу је веће него у Србији, али ниво развијености тих држава то може поднети. Уколико се у обзир узму и расходи за исплату једнократне помоћи корисницима пензија, укупни расходи за примања пензионера износили су 11,35% бруто домаћег производа у 2017. години.

Да би учешће расхода за пензије према бруто домаћем производу било задржано на одрживом нивоу, а то је да не буде на штету материјалног положаја пензионера, велики део решења свакако лежи у убрзаном развоју земље, а ова влада је на правом путу да то и реализује.

Следећа последица кризе у пензионом систему била је раст расхода, који је био бржи од раста прихода, услед чега је, како је већ речено, током деведесетих година прошлог века створен дефицит у финансирању

редовне исплате пензија и других права из пензијског и инвалидског осигурања. Дефицит се покривао директним дотацијама из буџета, што није било довољно у појединим тренуцима па се исплата пензија повремено одлагала, што је доводило до кашњења у исплати пензија.

Након тога, расходи за пензије у периоду 2002–2009. године расли су по просечној годишњој стопи од чак 20,4%. Основни разлог за овако висок раст расхода је знатно већи раст зарада и трошкова живота (параметри за усклађивање висине пензија) у односу на њихове пројектоване вредности, што је значило да су пензије усклађене у већем проценту него што је претходно планирано.

Поред тога, као што је већ речено, неповољан однос броја пензионера и броја осигураника из године у годину је, поред повећања расхода, непосредно утицао на недовољан раст прихода из којих су финансиране исплате пензија. Примера ради, приходи од доприноса и други редовни приходи су у 2014. години покривали око 63% укупних расхода Републичког фонда за ПИО, тако да су дотације из буџета за покриће мањка за исплату свих расхода чиниле чак 37% прихода, 5,7% бруто домаћег производа у 2014. години. У 2014. години је требало хитно интервенисати јер је покривање дефицита за редовну исплату пензија представљао велики притисак на буџет, уз опасност да се настави тренд повећања дефицита, односно дотација из буџета. Између осталог, и ово је разлог за предузимање непопуларних мера фискалне консолидације.

Ова влада је за четири године постигла циљ и заустављен је и смањен дефицит у финансирању пензија. Подаци о учешћу дотација из буџета за покривање дефицита за пензије у бруто домаћем производу показују да је ово учешће у 2012. години износило 6,8%, у 2014. години 5,7%, да би у 2017. години износило 3,6%. Свакако да је на то утицало значајно побољшање наплате доприноса и раст бруто домаћег производа, а то значи да су све предузете мере дале позитивне резултате.

Указујући даље на стање пензионог система пре предузимања мера реформи, једна од карактеристика била је и нередовна исплата пензија. Кашњење у исплати пензија у тадашњем Фонду запослених повећавало се деведесетих година 20. века. Предузимане су различите мере како би се кашњење у исплатама превазишло, на пример, исплата две пензије у боновима за струју и слично. У 2001. години кашњење у исплати пензија је износило 1,5 месечних износа пензија. У Фонду пољопривредника ситуација је била још неповољнија: кашњење у исплати пензија износило је око 20,5 пензија. Фонд самосталних делатности једини се налазио у доброј финансијској ситуацији због повољног односа броја осигураника и броја корисника пензија, што је била последица привредних кретања, раста броја осигураника услед приватизације и развоја предузетништва и

ниског броја пензионера због слабе развијености бављења самосталним делатностима у прошлости.

Поред тога, због издашности пензионог система и неприлагођености економским могућностима земље, такође је било карактеристично да је учешће броја инвалидских пензионера било неоправдано високо. У Србији су инвалидски пензионери чинили више од 30% од укупног броја пензионера у 2001. години.

Као што се види, живот и окружење стално захтевају доношење мера које воде унапређењу пензионог система, пре свега кроз реалније дефинисане параметре – на пример, повећање старосне границе за одлазак у пензију, која више није могла да буде у складу са продужењем животног века, привредним развојем и међународним трендовима; редефинисање права на основу инвалидности и усмеравање на поновну активацију лица са смањеном радном способношћу, у сарадњи са тржиштем рада; укључивање нових видова осигурања, као што су добровољни пензионирон фондови и стварање дугорочне стратегије развоја система, што на крају треба да води постизању дугорочне финансијске одрживости и поузданости пензионог система.

С обзиром на истакнуту потребу непрестаног прилагођавања пензионог система променама у окружењу, напомињемо да предлог измена и допуна Закона о ПИО који данас разматрамо представља наставак раније започете реформе система, због чега је корисно упознати народне посланике са претходно учињеним у овој области.

Реформа и прилагођавање пензионог система промењеним околностима у друштву и економији земље, а све у циљу стварања услова за дугорочну одрживост система, спроведени су фазно, и то изменама прописа усвојеним у овом дому 2001, 2003, 2005, 2010. и 2014. године.

Године 2001. реформа обавезног пензионог и инвалидског осигурања, тада јединог дела пензионог система, започела је доношењем измена и допуна закона, које су ступиле на снагу почетком 2002. године. Предузете су веома важне мере, које су се односиле на измену параметара обавезног осигурања. Старосна граница за остваривање права на старосну пензију тада је једнократно подигнута са 60 на 63 године живота за мушкарце, а за жене са 55 на 58 година живота, што је резултат чињенице да измене висине овог параметра нису чињене деценијама, без обзира на промењене демографске, друштвене и економске околности.

Измењен је начин усклађивања пензија. До тада су се пензије усклађивале према кретању просечне зараде уколико је кретање зараде у претходном периоду било веће од 5%. Од јануара 2002. године уведено је квартално усклађивање пензија. Додатно је измењена и формула за усклађивање пензија тако што се од тада проценат усклађивања одређивао

на основу 50% од кретања зарада и 50% од кретања трошкова живота у претходном кварталу (тзв. швајцарска формула). Дакле, поред зарада, приликом одређивања висине процента усклађивања од тада се користи и кретање трошкова живота.

Наставак реформе уследио је доношењем новог Закона о ПИО, који је ступио на снагу 10. априла 2003. године. Овим законом значајно је измењена структура обавезног осигурања. Промењена је дефиниција инвалидности и прописано да је услов за стицање права на инвалидску пензију постојање потпуне неспособности за рад. То представља знатно поопштравање услова у односу на дотадашње прописе према којима је за остваривање права на инвалидску пензију било довољно утврђивање неспособности за обављање одговарајућег посла којим се осигураник бавио.

Укинута су права по основу преостале радне способности, тј. укинута је право на остваривање накнаде због рада са скраћеним радним временом и накнаде због мање зараде на другом одговарајућем послу, као и право на распоређивање на други одговарајући посао. Право на накнаде по том основу задржано је само за затечене кориснике. Уместо тога, омогућено је лицима која су имала ово право да уколико остану без посла остваре накнаду у висини од 50% инвалидске пензије. Право на ову накнаду овој групи лица припада до испуњења услова за пензију.

Измењен је и начин обрачуна пензије. Уведен је систем обрачуна на основу личних бодова, који се одређују на основу дужине стажа и висине уплате доприноса сваког појединачног осигураника и општег бода, који је једнак за сва лица која у одређеном периоду стичу право на пензију.

Продужен је стаж који се узима у обзир приликом обрачуна пензија. До доношења закона, обрачун пензије вршен је на основу података из најбољих десет година стажа осигураника. Након доношења закона, пензија се одређује на основу целокупног навршеног стажа, почев од 1970. године.

Проширен је обухват обавезног осигурања, уведена је обавеза плаћања доприноса на све приходе који се остварују по основу обављања неке економске активности, што значи да су укључени разноврсни уговори за чије извршење се остварује накнада (уговори о делу, ауторски уговори и сл.). На тај начин, поопштрена је основа за плаћање доприноса за ПИО, што је имало позитиван ефекат на повећање прихода фондова. Исто тако, смањене су могућности избегавања плаћања доприноса, при чему плаћање доприноса и по овом основу има позитиван ефекат и на висину пензија тих лица након што остваре права. Уместо постојања тзв. продуженог осигурања, уведена је могућност добровољног укључивања у

осигурање за сва лица која нису у осигурању а имају жељу да уплаћују доприносе за ПИО.

Промене су биле и у обухвату осигураника пољопривредника. У периоду пре доношења закона имали су обавезу осигурања сви чланови пољопривредног домаћинства. Новим законом регулисано је да је само носилац пољопривредног домаћинства, односно најмање један члан домаћинства обавезно осигуран, док остали чланови имају могућност добровољног укључења у осигурање.

Промењена је и стопа доприноса за пензијско и инвалидско осигурање. Збирна стопа доприноса за пензијско и инвалидско осигурање износила је 32% до 1. маја 2003. године. У циљу смањења пореског оптерећења привреде, стопа је у периоду од 1. маја 2003. до 1. јула 2004. године смањена на 20,6%, док је након тог датума подигнута на 22%. Неопходно је напоменути да постоји разлика у основицама на које је плаћан допринос и после 1. маја 2003. године, тако да номинално смањење стопе доприноса са 32% на 20,6% не значи да је реално смањење стопа доприноса износило заиста толико, односно смањење је било мање него што се могло закључити на основу промене номиналне висине стопа. Основни циљ је био да се поред наведеног смањења оптерећења привреде води рачуна и фискалној одрживости система пензијског и инвалидског осигурања.

Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање, који је ступио на снагу 1. септембра 2004. године, на јединствен начин је уређено и финансирање целокупног социјалног осигурања. Другим речима, овим законом су преузете одредбе којима је регулисано питање обрачуна и наплате доприноса у сва три система.

Реформски процеси настављени су доношењем сета закона у октобру 2005. године. Изменама Закона о ПИО, чија је примена почела 1. јануара 2006. године, измењени су поједини параметри обавезног осигурања. Најважније мере које су тада биле предвиђене су: постепено поштравање услова за стицање права на старосну пензију кроз повећање старосне границе за пола године на годину, у периоду 2008–2011. године, и то за мушкарце са 63 на 65 година, а за жене са 58 на 60 година живота; у складу с тим, повећана је и старосна граница за стицање права на породичну пензију; постепени прелазак у периоду 2006–2009. године са усклађивања пензија четири пута годишње према „швајцарској формули“ на усклађивање два пута годишње према кретању само трошкова живота; увођење ванредног усклађивања пензија 1. јануара текуће године уколико просечна пензија за претходну годину износи мање од 60% од износа просечене зараде без пореза и доприноса у Србији; предвиђена је примена наведене норме до краја 2008. године. Утврђен је најнижи ниво пензије у

осигурању запослених и осигурању самосталних делатности на нивоу 25% просечне зараде из 2005. године, што је примењено од 1. јануара 2006. године. Након тога, било је предвиђено усклађивање најниже пензије на исти начин као и осталих пензија, уз предвиђено ванредно усклађивање најниже пензије 1. јануара текуће године уколико је њен износ мањи од 20% просечене зараде у претходној години. Ова заштитна мера примењивала се до 2010. године.

Поред тога, држава се определила за решавање проблема неуплаћених доприноса лицима која су била запослена и пријављена на осигурање од 1991. до 2003. године, којима није био уплаћен допринос за део или за цео тај период. То је уређено Законом о уплати доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за поједине категорије осигураника, тј. запослених, донетим такође средином 2005. године, којим је омогућена уплата доприноса наведеној категорији осигураника, као и остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања. За спровођење овог закона нису била неопходна додатна средства зато што је било предвиђено да се део дотација из буџета преусмерава у ову сврху.

У истом пакету донета су и три закона из надлежности Министарства финансија којима се суштински утицало на пензијски систем. Доношењем два закона о јавном дугу Републике Србије омогућено је успостављање редовне исплате пензија у осигурању запослених и осигурању пољопривредника. Јавни дуг је исплаћен пензионерима у осигурању запослених у шест рата, а пољопривредним пензионерима у четири рате.

Проширена је структура пензионог система успостављањем система добровољних пензионих фондова и пензијских планова и на тај начин омогућено издвајање додатних средстава за пензију свима који то желе. Закон којим је уређена ова област у примени је од 1. априла 2006. године.

У овој фази реформе пензионог система започета је и реформа пензионе администрације у циљу побољшања ефикасности рада, смањења административних трошкова, а законом је утврђена консолидација три пензијска фонда у један. Консолидација је спроведена у две фазе: прво административна, а затим и финансијска консолидација. Консолидацију Фонда је пратила нова организациона структура Фонда, технолошко управљање радним процесима, радна места запослених, обука кадрова и унапређење пословних процедура.

Изменом Закона о пензијском и инвалидском осигурању која је ступила на снагу 1. јануара 2011. године настављено је прилагођавање параметара обавезног осигурања демографским променама у друштву и економским могућностима земље, што је првенствено спроведено кроз

пооштравање услова за стицање права на пензију, и то: постепено подизање услова за одлазак у старосну пензију на основу дужег периодаведеног у осигурању – тада је било предвиђено да се услов који је износио 35 година стажа осигурања, односно 40 година и најмање 53 године живота повећава док се не постигне 38 година стажа, односно 40 година и најмање 58 година живота, у периоду од 2011. до 2022. године; постепено подизање старосне границе за породичну пензију за три године у периоду од 2012. до 2017. године; пооштравање услова за пензионисање осигураника којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем кроз промене услова у погледу потребних година проведених на радном месту односно послу за снижавање старосне границе, као и постепено повећање опште старосне границе са 53 на 55 година живота, а за осигуранике који раде на најтежим пословима задржана је погодност да се старосна граница може снижавати до 50 година.

Остале измене односиле су се на промене начина усклађивања пензија, тако што је било прописано да ће се пензије од 1. априла и 1. октобра текуће године усклађивати само са кретањем потрошачких цена на територији Републике Србије у претходних шест месеци, с тим што се изузетно од 1. априла 2011. и 1. априла 2012. године пензија усклађивала у проценту који представља збир процента и раста, односно пада потрошачких цена на територији Републике Србије у претходних шест месеци и процента који представља половину реалне стопе раста бруто домаћег производа у претходној календарској години. Додатно, пензија се, ако бруто домаћи производ у претходној календарској години порасте изнад 4%, треба ускладити од 1. априла текуће године у проценту који представља збир процента раста, односно пада потрошачких цена на територији Србије у претходних шест месеци и процента који представља разлику између реалне стопе бруто домаћег производа у претходној календарској години.

Године 2014. изведене су кључне мере реформи које су предузете у наведеним годинама и биле су усмерене првенствено на: пооштравање услова за остваривање права на пензију и њихово прилагођавање измењеним демографским околностима; измену начина обрачуна пензија; организационе промене у спровођењу пензионог и инвалидског осигурања, као и пооштравање структуре пензионог система увођењем система добровољних пензионих фондова.

Међутим, без обзира на значајне позитивне ефекте изражене кроз успоравање раста, затим и пад дефицита у пензионом систему, као и пораст просечне старости нових корисника пензија, предузете мере у претходним годинама нису биле довољне за трајно превазилажење проблема постојања дефицита и одрживог функционисања система у

оквиру тадашњих друштвеноекономских околности, које су биле негативне и одражавале су се на живот и рад и материјални положај свих грађана Србије. Наиме, број корисника пензија до 2014. године растао је и даље и био несразмерно велики у односу на број становника, а демографска структура се погоршавала.

Ситуацији је додатно допринела и светска економска криза која је од 2008. године погодила и нашу земљу. Једнократно подизање пензија од 10% у октобру 2008. године, у јеку економске кризе, у великој мери је угрозило све дотадашње резултате реформе овог система, узрокујући знатно повећање укупних расхода за исплату пензија, а тиме и раст дефицита, чиме су повећани трансфери за покривање дефицита из буџета.

Све наведено утицало је на поновно погоршање ситуације у обавезном пензијском и инвалидском осигурању, тако да је 2014. године затечен веома висок дефицит у буџету Републике Србије и готово неодрживо редовно финансирање исплате пензија.

Из наведеног разлога, предузете су мере фискалне консолидације, чији је саставни део због великог учешћа у јавним расходима био и пензиони систем. Наиме, било је неопходно хитно зауставити раст дефицита овог система и смањити издвајање из буџета за финансирање исплате пензија. Из наведених разлога, Влада се суочила са неминовношћу предузимања хитних мера, што је и учинила предлагањем Закона о привременом уређивању начина исплате пензија, који је усвојен у октобру 2014. године, којим су смањене пензије у исплати, почев од новембарске пензије. У циљу заштите стандарда пензионера, смањењем нису биле обухваћене пензије ниже од 25.000 динара. Уштеде на месечном нивоу по основу смањења пензија износиле су око две милијарде динара.

Смањење висине пензија у исплати спроводило се на следећи начин: корисницима пензија чија је висина пензија одређена у складу са законом већа од 25.000 динара а мања од 40.000 динара пензије ће се исплаћивати у износу који се добија тако што се од укупне висине пензија одбија износ који се добија множењем коефицијената од 0,22 са разликом између укупне висине пензија и 25.000 динара; корисницима пензија чија је висина пензија одређена у складу са законом већа од 40.000 динара пензије су се исплаћивале у износу који се добија тако што од укупне висине пензија одбија збир износа који се добија множењем коефицијента од 0,22 са 15.000 и износа који се добија множењем коефицијента од 0,25 са разликом између укупне висине пензије и 40.000 динара.

Дакле, у овом случају Влада је показала социјалну одговорност јер је заштитила пензионере са најнижим пензијама тако да наведеном мером нису смањени расходи за 61% корисника пензија. Ова мера је била тешка и ризична, али је била неопходна. Пензионери су то схватили на прави

начин, чиме су показали да су један од најодговорнијих делова нашег друштва. Због тога, а имајући у виду да су мере фискалне консолидације данас постигле задате циљеве и поново је покренут развој земље, ова влада је посебно захвална пензионерима на терету који су поднели.

Имајући у виду потребу заштите материјалног положаја пензионера, чим су се исказали први позитивни резултати у напретку економије наше земље и побољшано стање у буџету Влада је предложила увећање пензија знатно раније него што је првобитно било планирано програмом фискалне консолидације. У складу с тим опредељењем, пензије су повећаване за 1,25% у децембру 2015. године, за 1,5%, у децембру 2016. године и за 5% у децембру 2017. године. Поред тога, два пута, крајем 2016. и крајем 2017. године, свим пензионерима исплаћивано је по 5.000 динара. Дакле, иако је усвајање наведеног закона била нужност, Влада је и током периода фискалне консолидације предузимала мере заштите стандарда пензионера.

Поред донетог Закона о привременом уређивању начина исплате пензија, Влада је наставила са реформским мерама, што је учињено новим изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Изменама прописа усвојеног у јулу 2014. године, које су ступиле на снагу 1. јануара 2015. године, основни циљ усвојених мера је било смањивање прилива нових пензионера у циљу смањења дефицита у финансирању система и успостављање услова за дугорочну економску одрживост пензионог система. Усвојене мере односиле су се на постепено изједначавање услова за старосну пензију жена по питању година живота са мушкарцима, на следећи начин: да се услов за старосну пензију за осигуранике жене најпре повећа са 60 на 63 године, у периоду 2015–2020, а од 2021. године постепеним повећањем за два месеца на годишњем нивоу на 65 година, уз задржавање минималног услова од 15 година стажа осигурања.

У погледу старосне границе као услова за остваривање права на старосну пензију, за Србију је карактеристично убрзано подизање за релативно кратко време у поређењу са другим земљама у Европи. Наиме, у периоду од 10 година старосна граница је подигнута за пет година, што чини пензиони систем у Србији једним од најдинамичнијих у Европи. Великим делом је овај поступак спроведен као последица тога да је почетком реформе услов за старосну пензију у Србији био углавном нижи од услова за пензионисање у другим европским земљама. Може се закључити да је у погледу старосне границе пензиони систем у Србији за врло кратко време достигао већину европских земаља с обзиром на то да је очекивано трајање живота становништва у Србији значајно ниже него у свим европским земљама.

Увођење права на превремену старосну пензију, уз трајно смањење износа превремене старосне пензије за сваки месец ранијег одласка пре навршавања опште старосне границе од 65 година. Утврђивање додатног услова за снижавање старосне границе за стицање права на старосну пензију за осигуранике који раде на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем – да су навршили најмање две трећине стажа на тим радним местима у односу на укупан стаж осигурања.

Надаље, новим изменама Закона о ПИО донетим у децембру 2014. године утврђени су начин и динамика усклађивања пензија у складу са правилима утврђеним Законом о буџетском систему. Изменама тог прописа утврђено је фискално правило да се пензије неће усклађивати све док учешће пензија у БДП-у не падне испод 11%. Као што је већ речено, овај параметар је тада, 2014. године, износио 13,1. И, као што сам већ нагласио, сет мера је дао позитивне резултате тако да је наведени циљ, мимо свих очекивања и скоро у потпуности, постигнут и раније него што се очекивало пошто су расходи за пензије у прошлој години били незнатно изнад 11% БДП-а. Треба нагласити да је то постигнуто без обзира на три повећања пензија и исплате две једнократне помоћи пензионерима које су спроведене у међувремену.

Полазећи од тога да су тешке мере фискалне консолидације дале позитивне резултате и да је постигнут основни циљ, финансијска стабилност јавних финансија, као и унапређена ситуација у погледу финансирања исплате пензија, створили су се реални услови да се настави рад на унапређењу система обавезног пензионог и инвалидског осигурања. Из наведеног разлога се и приступило изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању о којима је овде реч. Важно је напоменути да у овом случају није реч о мерама рестриктивног карактера, него су све мере, понављам све мере, усмерене ка унапређењу положаја осигураника корисника пензија, али и административних процедура и поступака, што чини јединствено ову измену и допуну Закона јер се први пут пред вама налази сет измена и допуна које су све позитивне.

Под један, нешто што можда највише занима све пензионере, предложена је одредба члана 53. Предлога закона којом је предвиђено да Закон о привременом уређењу начина исплате пензија или, популарно речено, Закон о умањењу пензија, престаје да важи усвајањем овог закона и његовим ступањем на снагу. То значи да ће октобарска пензија, која се редовно исплаћује у новембру, бити исплаћена без умањења.

Дакле, молим вас да обратите пажњу, висина октобарске пензије без умањења ће бити једнака пензији из октобра 2014. године, пре ступања на снагу тзв. Закона о умањењу, увећана за проценте усклађивања од тог месеца до данас, а они су износили 1,25%, 1,5% и 5%. Примера ради,

пензија која је у октобру 2014. године износила 50.000 динара, након стављања Закона ван снаге износиће 53.954 динара, што је раст око 13% у односу на ту пензију.

Поред тога, када је реч о усклађивању пензија, чланом 9. Предлога закона утврђује се да ће се усклађивање пензија до достизања финансијске одрживости пензионог система уређивати у складу са прописима којима се уређује буџет и буџетски систем. Тиме се практично продужава примена постојеће норме која је прописана начином усклађивања пензија још од 2014. године. Иако су трошкови за исплату нето пензија достигли циљану вредност од 11% учешћа у БДП-у, предострожности ради, и даље ће се пензије усклађивати према прописима који уређују буџетски систем.

Међутим, како буде напредовала економија земље, тако ће врло брзо доћи време да се усклађивање пензија врати на начин и динамику који су прописани Законом о ПИО. Иако поједина удружења пензионера подносе иницијативу да се усклађивање убудуће врши према формули и динамици утврђеном Законом о ПИО, сматрамо да је у овом моменту одговорније и боље да се и даље опрезно планира, с једне стране у складу са реалним могућностима земље и, с друге стране, да то повећање буде знатно веће од саме инфлације и самог повећања цена на мало. Ми ћемо се као Влада трудити да то повећање буде у складу са економским могућностима земље. У овом тренутку, предвиђања јесу да ће економске могућности земље бити више од очекивања и да наше пензионере у наредном периоду очекују повећања као што су била и у 2017. години.

Поред престанка умањења пензија у исплати, предвиђена је још једна важна мера усмерена ка унапређењу стандарда корисника пензија. Предлогом закона утврђен је правни основ којим се даје могућност Влади за исплату новчаног износа као увећање за пензију, у зависности од економских кретања и расположивог простора у буџету Републике Србије, с тим што је додатно утврђено да средства за ове намене не могу да буду виша од 0,3% БДП-а на годишњем нивоу. У овом моменту је то износ од нешто мало изнад једне милијарде динара месечно. Средства за ову намену обезбедиће се у буџету, а, изузетно, новчани износ ће у 2018. години бити исплаћен из Републичког фонда за ПИО.

Влада предлаже ову новину у циљу заштите пензионера са најнижим примањима. Из наведеног разлога, јер је ово социјалноекономска влада, односно влада која је социјално одговорна према својим грађанима, у случају посебно повољних економских резултата Влада ће имати ову правну могућност да посебно заштити своје пензионере. На овај начин, сачуван је систем осигурања, јер ће се све пензије усклађивати на исти проценат, а посебно ће се исплатом новчаног износа као увећања уз пензију штитити примања пензионера са нижим

пензијама. Ово је, између осталог, доказ да Влада води рачуна о социјалном положају пензионера и планира да на различите начине поправи њихов стандард.

Трећа значаја измена која је садржана у Предлогу закона односи се на измену у начину обрачуна висине превремене старосне пензије за осигуранике којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем (тзв. бенефицирани стаж), који одлазе у превремену старосну пензију. Смањење висине пензије утврђено је чланом 8. Предлога закона. Уводи се нови члан 70г у основни текст закона. Предложеном изменом предвиђено је да се такозвани пенали за ове осигуранике рачунају у односу на снижену старосну границу за сваког конкретног осигураника са бенефицираним стажом, а не у односу на општу старосну границу, као што ће се и даље рачунати за све остале категорије осигураника.

На овај начин се повољније, уз то и праведније, обрачунава висина превремене старосне пензије за ове осигуранике, јер се узима у обзир снижавање старосне границе на које имају право према одредби Закона о ПИО. Ово ће важити и за пензионере који су већ остварили ово право на превремену старосну пензију. Дакле, наведена измена односи се само на обрачун висине превремене старосне пензије за ову категорију осигураника и не значи укидање такозваних пенала, већ само повољнији и праведнији обрачун. Ово истичем због неких различитих информација и недоумица у јавности.

Даље, једна од предложених измена односи се на промене код такозваног бенефицираног стажа. Наиме, односи се на заштиту суштине права на снижење старосне границе, највише до 50 година живота, за осигуранике који раде на пословима са максималним степеном увећања стажа осигурања (12–18) и спречавање могућих злоупотреба. Предлогом закона се за ове осигуранике предвиђа услов за остваривање наведеног права на снижавање старосне границе до 50 година – да имају навршене две трећине стажа осигурања на пословима са максималним степеном увећања стажа осигурања, када се 12 месеци рада на овим пословима рачуна као 18 месеци стажа осигурања у односу на укупан стаж осигурања навршен на радним местима на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем.

Једна од предложених мера, која треба да унапреди спровођење осигурања од стране Републичког фонда за ПИО, јесте да смањи број привремених решења код остваривања права на пензију и скрати време и трошкове до добијања коначног решења, а односи се на измену начина обрачуна последње године стажа осигурања.

Предложено је чланом 6. Предлога закона да се уводи нови члан 63. у основни текст Закона о ПИО. Наиме, у досадашњој пракси последњу

годину стажа осигурања је било могуће обрачунати тек по истеку календарске године, након што Републички завод за статистику објави просечну годишњу зараду у Републици, због чега је Републички фонд за ПИО морао да доноси привремена решења новим корисницима пензија. Проблем се превазилази новим начином утврђивања годишњег личног коефицијента за ту годину, тако да се не чека крај календарске године. Овом променом значајно ће се побољшати ефикасност рада Фонда и смањити административни трошкови.

Поред тога, уводи се и орочавање трајања привремених решења (три године) у случају непостојања свих потребних података за доношење коначног решења. Овом изменом се, пре свега, обезбеђује већа правна сигурност корисника пензија.

Даље, према једној од одредаба Предлога закона, престаје овлашћење Фонда да врши принудну наплату на име неуплаћених доприноса за пензијско и инвалидско осигурање обуставом једне трећине пензије осигураницима који су сами обвезници уплате доприноса за пензијско и инвалидско осигурање. На овај начин уводи се ред и разграничење надлежности институција, јер је за контролу и наплату доприноса за социјално осигурање према прописима надлежна Пореска управа, а Фонд се у великој мери ослобађа додатног терета обављања послова за који није надлежан.

У систему обавезног пензијског и инвалидског осигурања висина пензије се одређује у складу са дужином и висином плаћања доприноса, па осигураник у сваком конкретном случају остварује и користи права сразмерно периодима осигурања за које су уплаћени доприноси.

У делу матичне евиденције пре свега се врши усклађивање прописа са Законом о Централном регистру обавезног социјалног осигурања, као и дефинисање основа за преузимање података од других органа, што већ у пракси у одређеној мери и функционише. Наиме, на овај начин значајно се смањују обавезе послодавца у погледу попуњавања и достављања различитих пријава Републичком фонду за ПИО. На пример, укидају се образац М4 и други обрасци, укупно 17 образаца. Уважавају се рокови за предузимање мера у односу на пензијску администрацију који су утврђени стратешким документима Владе а везани су за реформу јавне управе.

Предлогом закона се даје и правни основ за успостављање пензионерске картице, у циљу олакшавања коришћења бенефиција од стране корисника али и доказивања саме чињенице да се ради о пензионеру.

Једнократна новчана помоћ. Чланом 36. Предлога закона дефинише се да се средства Фонда могу изузетно користити и за исплату новчане помоћи корисницима пензија и новчане накнаде када је таква помоћ

потребна великом броју корисника, у износи који утврди Влада водећи рачуна о билансним могућностима Фонда.

Наредни период односи се на утврђивање начина одређивања годишњег личног коефицијента за осигуранике који у матичној евиденцији немају утврђене податке о заради. Најчешће се ради о војним осигураницима, расељеним лицима и другим. Предложеном одредбом се прописује да се за ове осигуранике уместо јединице или најниже основице за те године узима њихов просечни годишњи лични коефицијент. То је утврђено чланом 7. Предлога закона, а односи се на члан 66. важећег закона. Поред тога, ово ће се односити и на раније кориснике, који с тим у вези могу да се обрате Фонду захтевом за измену решења у складу с овом одредбом у року од годину дана од ступања на снагу овог закона.

Поред наведеног, овим предлогом закона прецизније се дефинишу поједине одредбе, с циљем превазилажења практичних проблема: исплате преко банака; набавка помагала за слепа лица; прецизирање осигураника самосталних делатности; оснивача; начин утврђивања стажа осигураника; прецизирање престанка осигурања за лица која се самостално укључују у осигурање и слично.

Дакле, приметно је да Предлог закона који се налази на дневном реду садржи велики број значајних измена, које су усмерене ка унапређењу социјалног положаја корисника пензија и права осигураника; затим, ствара простор за унапређење поступка и процеса везаних за спровођење пензионог и инвалидског осигурања; смањују се обавезе послодаваца у погледу комуникације са Републичким фондом за ПИО; садржи и друге измене које треба значајно да побољшају стање у овој области.

Као што је већ речено, од 2001. године до данас реализовано је пет фаза реформе: 2001, 2003, 2005, 2010. и 2014. године. Свих пет фаза садржало је мере рестриктивног карактера. Међутим, без обзира на предузете мере, систем пензионог и инвалидског осигурања је и даље тонуо у кризу и дугорочну финансијску неодрживост јер наведене реформе нису пратиле реформе целокупног система, све до 2014. године. Недостатак инвестиција, пад запослености и успорен раст привреде брзо би истопили ефекте реформе система пензионог и инвалидског осигурања. Наиме, реформа система пензијског и инвалидског осигурања без адекватног развоја земље не може имати дугорочно одрживе резултате.

С обзиром на то да је ова влада за кратко време постигла изузетно добре економске резултате изражене у смањењу укупне задужености земље, исказане у суфициту у буџету, повећано је запошљавање и решена су питања бројних проблематичних предузећа, а све се то исказује у вишем расту БДП-а у односу на планирани.

У оваквом амбијенту, након дуго времена имамо Предлог закона у коме нема ниједне рестриктивне мере, напротив, све мере су усмерене ка унапређењу положаја осигураника и корисника, као и повећању ефикасности спровођења осигурања. То је добар знак да је економија земље, укључујући систем пензионог и инвалидског осигурања, постепено стављена на здраве и реалне темеље. То је управо и био циљ свих мера Владе – да се створе здрави економски услови и стабилне финансије, када је могуће планирати и спровести унапређење стандарда становништва, а посебно пензионера, који су поднели највећу жртву током мера фискалне консолидације. Овај закон је управо први сигнал да смо ушли у ту фазу убрзаног развоја земље.

Хвала вам. Желим да у дану за гласање подржите овај предлог закона и да тиме допринесемо бољем стандарду пензионера и развијености наше земље.

(Председавајући Владимир Маринковић: Хвала, министре Ђорђевићу.)

Нисам још завршио.

(Председавајући: Наставите.)

Има још тачака.

Тачка 2 – Давање сагласности на измену и допуну Финансијског плана Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање.

У циљу обезбеђења свих услова, како нормативних тако и одговарајућег финансијског простора за реализацију предложеног престанка важења Закона о привременом уређењу начина исплате пензија, исплате новчаног износа, као и увећања уз пензију и других измена садржаних у Предлогу закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, неопходно је усвојити ребаланс Финансијског плана Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање за 2018. годину.

Укупни приходи и примања Фонда, односно расходи и издаци, овом одлуком о измени и допуни Финансијског плана Фонда за 2018. годину утврђени су у износу од 616,29 милијарди динара, што је за 708,13 милиона динара више од износа предвиђеног Финансијским планом Фонда за 2018. годину.

Средства за спровођење измене и допуне Закона о пензијском и инвалидском осигурању обезбеђена су прерасподелом средстава у оквиру првобитно планираног износа.

Оно што је видљиво на страни прихода јесте промењена структура финансирања Фонда. Наиме, због боље наплате доприноса за пензијско и инвалидско осигурање и осталих прихода, смањен је износ потребних дотација из буџета за финансирање расхода. Планирани приходи од

доприноса за пензијско и инвалидско осигурање виши су за 1,8%, односно 7,6 милијарди у односу на првобитно планирани износ, у складу са остварењем у првих седам месеци текуће године. Планираним изворним приходима од доприноса за пензијско и инвалидско осигурање покрива се 69,57% планираних расхода и издатака у 2018. години.

На позитивна кретања указују и планирани трансфери из буџета, који укључују и дотације за недостајућа средства за редовну исплату пензија и других права. Они износе 178,23 милијарде динара и смањени су у односу на првобитно планиране за 7,31 милијарду динара. Због бољег остваривања прихода од доприноса за ПИО у односу на првобитно планиране, за исплату права из пензијског и инвалидског осигурања потребан је и мањи износ дотације из буџета са раздела Министарства финансија.

Предложеним изменама учешће трансфера из буџета у укупним приходима и примањима смањује се са 30,14% на 28,92%. Већ смо говорили о томе раније у оквиру Предлога закона о изменама и допунама Закона о ПИО. Навели смо проблеме у финансирању пензија због дефицита и да је у одређеном периоду било неопходно трансферисати финансијска средства из буџета; готово 50% је било потребно средстава за покривање расхода за пензије у једном периоду. Пад за око 29% је значајан помак, који се непосредно одражава и на стабилизацију стања у укупном буџету Републике.

Овакви позитивни резултати дали су потребан фискални простор Влади, пре свега да се укине претходни закон и да се планира исплата новчаног износа уз пензију за кориснике са најнижим пензијама.

Ово је јако значајно јер показује да су све мере које је Влада предузела у борби против сиве економије почеле да дају резултате. Такође, очекује се да ће се у наредном периоду још више унапредити функција контроле и наплате доприноса за социјално осигурање, која је у надлежности Пореске управе, тако да ће се још више стабилизovati систем пензијског и инвалидског осигурања, односно стабилизovati пословање Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање.

У оквиру расхода Фонда пензијског и инвалидског осигурања првобитно планирани износ пензија, у висини од 527 милијарди динара, обезбедио је редовну исплату пензија након њиховог увећања за 5% реализованог почетком ове године, уз прираст броја корисника до 0,8%. Међутим, због пада броја корисника у периоду јануар–јул текуће године, процена извршења расхода за нето пензије износи 523 милијарде динара, односно 99,2% првобитног плана, тако да нам то даје додатни фискални простор.

За исплате пензија након престанка важења Закона о привременом уређивању начина исплате пензија, почев од исплате пензија за октобар 2018. године (а исплата ће, као што сам рекао, бити у новембру, за два месеца, за октобар и новембар), потребна су додатна средства у укупном износу од 4,64 милијарде динара, односно 2,32 милијарде динара месечно. С тим средствима укупна средства за исплату пензија износе 527,64 милијарде динара и виша су од првобитно планираних за 640 милиона динара. Ово повећање је очекивано јер пензије надаље неће бити исплаћиване у сниженом износу. Сви пензионери, од пензије за октобар 2018. године, добиће износ пензије који чине припадајућа пензија за октобар, усклађена према важећим прописима из 2014. године, увећана за плус 1,25%, плус 1,5% и за 5%.

Дакле, кључни разлог за потребу ребаланса Финансијског плана пензијског и инвалидског фонда за 2018. годину јесте укидање Закона о привременом уређивању пензија, јер је потребан виши износ намењен за исплату нето пензија, али, напомињем, у оквиру реалних прихода и у оквиру реалног буџета.

У оквиру планираног износа расхода за остала права из ПИО (накнаде за туђу негу и помоћ, телесно оштећење, инвалидске накнаде, погребне трошкове и друштвени стандард пензионера) ребалансом су додата средства за исплату новчаног износа, као и увећање уз пензију, у висини од две милијарде динара, једна милијарда на месечном нивоу.

Вама је познато да већина пензионера, њих готово 80%, прима пензију до 34.000 динара. Ова влада, која је социјално одговорна, планира да повећа укупна примања ових пензионера за 5% у односу на примања која су имали у септембру исплатом одговарајућег новчаног износа, као увећање уз пензију. На овај начин биће сачувани постојећи односи између пензија, који су резултат принципа осигурања према коме висина пензије непосредно зависи од висине зарада, односно издвојених доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, а стандард ових корисника ће се побољшати.

Предложеним ребалансом такође су предложена средства у висини од 708,13 милијарди динара више од износа предвиђеног Финансијским планом Фонда за 2018. годину.

Морам да искажем своје задовољство што предлажем Народној скупштини прописе који ће се позитивно одразити на унапређење стандарда пензионера. Посебно ме радује што је то резултат позитивних кретања у економији земље и сигуран сам да је то тек прва у низу мера, која ће се непосредно одразити на побољшање стандарда пензионера а и шире, целокупног становништва наше земље. Из наведеног разлога

предлажем да подржите све прописе који то предвиђају, укључујући овај о коме је сада било речи.

Када је реч о Предлогу закона о потврђивању Хонгконшке међународне конвенције о безбедном и еколошки прихватљивом рециклирању бродова, први и најзначајнији разлог за доношење Предлога закона о потврђивању Хонгконшке међународне конвенције о безбедном и еколошки прихватљивом рециклирању бродова јесте усаглашавање националног законодавства са Уредбом ЕУ број 1257/2013 Европског парламента и Савета од 20. новембра 2013. године о рециклирању бродова и измени Уредбе број 1013/2006 и Директиве 2009/16. Овом уредбом преузете су одредбе Хонгконшке међународне конвенције о безбедном и еколошки прихватљивом рециклирању бродова и прописана обавеза држава чланица ЕУ да ускладе своја национална законодавства с одредбама ове уредбе.

Проблем неадекватног рециклирања бродова током времена је постао претња за животну средину, због чега је иницирана сарадња између Међународне поморске организације, Међународне организације рада и Секретаријата Базелске конвенције ради утврђивања одговарајућих решења за овај проблем. Након вишегодишњег заједничког рада, на Дипломатској конференцији одржаној у Хонгконгу 2009. године усвојена је Хонгконшка међународна конвенција о безбедном и еколошки прихватљивом рециклирању бродова.

Хонгконшка конвенција је први међународноправни инструмент који на свеобухватан начин регулише безбедно и еколошки прихватљиво рециклирање бродова у циљу обезбеђења да бродови, када се рециклирају након краја свог радног века, не представљају никакав непотребни ризик за људско здравље, безбедност и животну средину. Прве забележене штетне последице небезбедног рециклирања бродова објављене су осамдесетих година прошлог века када су откривена бурад разног индустријског отрова одбаченог на тропским плажама, као и пловила натоварена токсични отпадом у земљама у развоју.

Овим проблемом прво је почела да се бави специјализована агенција Уједињених нација, Међународна поморска организација, која је на 23. заседању Скупштине усвојила Резолуцију и Смернице о рециклирању бродова. Након тога, на следећем заседању Скупштине усвојене су и даље резолуције, тј. измене и допуне смерница о рециклирању бродова и нови правнообавезујући инструмент за рециклирање бродова. Резолуције 962 и 980 су представљале добру основу за доношење Хонгконшке међународне конвенције о безбедном и еколошки прихватљивом рециклирању бродова, а Резолуцијом 981 је

захтевано од Комитета за заштиту морске средине да сачини правнообавезујући инструмент за рециклирање бродова.

Конвенција се примењује на поморске бродове који имају право да вију заставу страна уговорница ове конвенције, бродове који се налазе под територијалном јурисдикцијом страна уговорница Конвенције, као и на постројења за рециклирање бродова која раде под јурисдикцијом страна уговорница Конвенције. Стране уговорнице се обавезују на техничку помоћ и сарадњу, која се односи на обуку особља, доступност технологије, опреме и постројења, заједничке програме за истраживање и развој и предузимање других мера у циљу ефикасније примене Конвенције.

Конвенција оставља могућност државама уговорницама да, у складу са међународним правом пропишу, најстроже или строже мере у циљу безбедног и еколошки прихватљивог рециклирања бродова ради умањења последица по људско здравље и животну средину.

У погледу инспекцијског надзора, он се пре свега односи на преглед докумената које мора поседовати брод, и то: међународно сведочанство о попису опасних материјала или међународно сведочанство о спремности за рециклирање.

Конвенција је остала отворена за потписивање од 1. септембра 2009. године до 31. августа 2010. године, а након тога државе су могле приступити или је потврдити. Конвенција ће ступити на снагу 24 месеца након што је потврди или јој приступи не мање од 15 држава које представљају комбиновану трговачку флоту најмање 40% укупне бруто тонаже светске флоте и чији комбиновани годишњи обим рециклирања представља најмање 3% бруто тонаже комбиноване трговачке флоте тих држава. На дан 19. јануара 2018. године, шест држава су постале стране уговорнице, са укупном тонажом од 21,23% светске флоте.

Како још увек нису испуњени услови за ступање на снагу Хонгконшке међународне конвенције о безбедном и еколошки прихватљивом рециклирању бродова, она још није ступила на снагу.

Предлогом закона о изменама и допунама Закона о поморској пловидби извршиће се потпуно усаглашавање домаћег законодавства са одредбама Хонгконшке конвенције и Уредбе ЕУ бр. 1257/2013 о рециклирању бродова.

Када је реч о потврђивању Протокола о измени Споразума између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о испорукама природног гаса из Руске Федерације у Републику Србију од 13. октобра 2012. године, можемо да кажемо следеће. У циљу обезбеђења дугорочног (десетогодишњег) сигурног снабдевања тржишта Републике Србије природним гасом, сачињен је Споразум између Владе Републике Србије и

Владе Руске Федерације о испорукама природног гаса из Руске Федерације у Републику Србију од 13. октобра 2012. године.

Овим споразумом дефинисано је да ће се испоруке природног гаса обављати у периоду од 2012. до 2021. године закључно, у обиму до пет милијарди кубних метара годишње. Такође, овим споразумом је утврђено да је природни гас који се испоручује у Републику Србију на основу овог Споразума намењен за коришћење на тржишту Републике Србије.

Република Србија је, као потписница Уговора о оснивању Енергетске заједнице Југоисточне Европе, преузела обавезу усаглашавања свог законодавног оквира са прописима ЕУ који се односе на тржиште природног гаса. У циљу испуњења преузетих обавеза, у децембру 2014. године Народна скупштина Републике Србије усвојила је Закон о енергетици усаглашен са Трећим енергетским пакетом.

Одредба Споразума у вези са територијалним ограничењем, којом је дефинисано да је природни гас који се испоручује у Републику Србију намењен само за коришћење на тржишту Републике Србије, у супротности је са одредбама европских прописа са којима је Закон о енергетици усаглашен. С тим у вези, на иницијативу српске стране, покренута је измена Споразума, коју је руска страна прихватила и сачињен је протокол о измени Споразума, којим се ова спорна одредба брише. Протокол је потписан у Москви 19. децембра 2017. године.

Сагласно одредбама Закона о закључивању и извршењу међународних уговора, потребно је да исти буде и потврђен. Амбасада Руске Федерације у Београду је 19. јануара 2018. године нотом обавестила да је руска страна завршила унутрашњу процедуру неопходну за ступање на снагу протокола о измени Споразума и да, у складу са чланом 2. овог предлога закона, протокол ступа на снагу од датума добијања узвратног саопштења о завршетку унутрашње процедуре у Републици Србији.

Када је реч о потврђивању Споразума о економској, трговинској и техничкој сарадњи између Владе Републике Србије и Владе Државе Катара, можемо да кажемо да разлог за потврђивање овог споразума произилази из намере потписница Споразума да се институционализује и развија област трговинске и економске сарадње између ове две земље, као и да се интензивира и диверзификује њихова међусобна трговина по принципима једнакости, заједничког интереса и међународног права.

Закључком 05 број 337-10448/2016-1 од 3. новембра 2016. године Влада Републике Србије утврдила је основу за закључивање Споразума о економској и техничкој сарадњи између Владе Републике Србије и Владе Државе Катара, усвојила текст Споразума и за његово потписивање овластила потпредседника Владе и министра трговине, туризма и телекомуникација Расима Љајића.

Споразум о економској, трговинској и техничкој сарадњи између Владе Републике Србије и Владе Државе Катар потписан је 7. новембра 2016. године у Дохи приликом званичне посете тадашњег председника Републике Србије Томислава Николића Држави Катар. За Државу Катар Споразум је потписао министар привреде и трговине шеик Ахмед бин Џасим ел Тани (*Sheikh Ahmed Bin Jassim Al Thani*). Споразумом је створен правни основ за формирање мешовите комисије за економску, трговинску и техничку сарадњу, односно предузимање одговарајућих активности у вези са њиховим унапређењем, као и отклањање евентуалних препрека у његовом одвајању.

Закон о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Државе Катар доноси се у циљу усклађивања са Стратегијом и политиком развоја индустрије Републике Србије од 2011. до 2020. године и Годишњим планом Владе за 2017. и 2018. годину. Одредбе овог споразума не утичу на процес европских интеграција Републике Србије, нити постоје прописи ЕУ са којима је потребно обезбедити усклађеност овог споразума.

Када је реч о Споразуму између Републике Србије и Републике Аргентине о трговини и економској сарадњи, разлог за потврђивање овог споразума произилази из намере потписника Споразума да се институционализује и развије област трговинске и економске сарадње између две земље, као и да се интензивира њихова међусобна трговина, по принципима једнакости, заједничког интереса и међународног права.

Закључком Владе од 12. октобра 2017. године Влада Републике Србије утврдила је основу за закључивање Споразума између Републике Србије и Републике Аргентине о трговини и економској сарадњи и усвојила текст Споразума, док је Закључком Владе од 9. новембра 2017. године за његово потписивање овластила првог потпредседника Владе и министра спољних послова Ивицу Дачића. За Републику Аргентину Споразум је потписао министар иностраних послова и вере Хорхе Марсело Фаурије (*Jorge Marcelo Faurie*). Споразум о трговини и економској сарадњи између Републике Србије и Републике Аргентине потписан је 22. новембра 2017. године у Буенос Ајресу.

Потписивањем и ступањем на снагу овог споразума престају да важе претходни споразуми који су регулисали област трговинске и економске сарадње између Републике Србије и Републике Аргентине: Трговински споразум СФРЈ и Аргентине, потписан 1965. године и Споразум о економској и техничкој сарадњи између Владе СФРЈ и Владе Републике Аргентине, потписан 1977. године.

Споразумом је створен правни основ за формирање Мешовитог комитета за економску сарадњу, односно предузимање одговарајућих

активности у вези са њеним унапређењем, као и за отклањање евентуалних препрека у њеном одвијању.

Закон о потврђивању Споразума између Републике Србије и Републике Аргентине доноси се у циљу усклађивања са Стратегијом и политиком развоја индустрије Републике Србије од 2011. до 2020. године и Годишњим планом Владе за 2017. годину. Усвајање Закона о потврђивању Споразума између Републике Србије и Републике Аргентине о трговини и економској сарадњи планирано је Годишњим планом Владе за 2018. годину. Одредбе овог споразума не утичу на процес европских интеграција Србије, нити постоје прописи ЕУ са којима је потребно обезбедити усклађеност овог споразума.

Када је реч о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Кипра о размени и узајамној заштити тајних података, у питању су три законска предлога којима се потврђују споразуми о размени и узајамној заштити тајних података са Републиком Кипар. Треба напоменути да се овим споразумом даље интензивира билатерална сарадња Републике Србије у овој области, уз међусобно дефинисан начин размене и заштите тајних података.

Потврђивањем ових споразума стварају се услови за ефикаснију сарадњу државних органа страна уговорница у области унутрашњих послова, правосуђа, спољних послова, одбране и служби безбедности, као и сарадњу са привредним субјектима са територије друге државе чије пословање се односи пре свега на област наменске индустрије и производњу и пружање услуга за потребе безбедносног сектора.

Поред тога, потврђивањем ових споразума стварају се услови за заједничко деловање против изазова, ризика и претњи који се односе не само на Републику Србију, већ представља и глобалну појаву.

У сва три споразума утврђују се еквивалентни степени тајности између држава уговорница; одређују се централни органи за размену тајних података; приступ тајним подацима; уређују се мере за заштиту тајних података и њихов пренос, коришћење тајних података и одређује поступак у случају губитка, односно друге повреде тајности достављених података.

С обзиром на то да у нашој земљи већ постоје капацитети у оквиру постојећих регистара за размену тајних података, иста процедура која је примењена за потребе размене тајних података са НАТО-ом, ЕУ и државама са којима су већ закључени овакви споразуми биће примењена и за реализацију ових споразума.

Када је реч о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Румуније о узајамној заштити размењених тајних података, такође су у питању три законска предлога којима се утврђују

споразуми о размени и узајамној заштити тајних података са Румунијом. Треба напоменути да се и овим споразумима даље интензивира билатерална сарадња Републике Србије у овој области, уз међусобно дефинисан начин размене и заштите тајних споразума.

Потврђивањем ових споразума стварају се услови за ефикаснију сарадњу државних органа страна уговорница у области унутрашњих послова, правосуђа, спољних послова, одбране и служби безбедности, као и сарадњу привредних субјеката са територије друге државе, чије пословање се односи пре свега на област наменске индустрије, производњу и пружање услуга за потребе безбедносног сектора. Сви остали елементи су исти или слични као и са Републиком Кипар.

Када је реч о потврђивању Конвенције Савета Европе о кинематографској копродукцији, потврђивањем ове конвенције Савета Европе о кинематографској копродукцији створиће се бољи услови за развој сектора креативних индустрија у Србији. У исто време, Србија ће постати део савремене филмске породице у европском контексту и позиционираће се као релевантан и поуздан партнер у другим земљама.

Потврђивање ове конвенције ослобађа Републику Србију потребе да се склапају посебни билатерални уговори о подстицању копродукције са земљама чланицама Савета Европе. Такође, даје могућност Републици Србији да буде активан учесник у креирању одговарајућих ефикасних механизма сарадње у области кинематографије, сагласно технолошком развоју, новим финансијски, механизмима и аудиовизуелној пракси.

Потврђивањем Конвенције ослободиће се и део националног буџета у аудиовизуелној индустрији подизањем нивоа подстицања копродукција, чиме се омогућавају нови модели. Конвенција прецизира и корекцију процената минималног националног учешћа да би се аудиовизуелно дело назвало копродукционим. У билатералним копродукцијама тај проценат је снижен са 20 на 10, док је у мултилатералним копродукцијама спуштен са 10% на 5%, што ће ослободити део буџета за подршку аудиовизуелној индустрији с обзиром на то да ће минимално учешће од 5% усмерити многе домаће продуcente да траже partnere међу чланицама Еуримажа, тј. Филмског фонда Савета Европе. Ревидирана конвенција предвиђа и повећања процента када је реч о већинском учешћу у мултилатералним копродукцијама, и то са 50% на 80%, односно са 80% на 90% у билатералним копродукцијама.

Када је реч о закону о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Грузије о трговинско-економској сарадњи, он је постигнут у циљу институционалног регулисања билатералне економске сарадње, првенствено. Грузијска страна доставила је у јуну 2011. године предлог текста споразума о трговинско-економској сарадњи,

који је наша страна у начелу прихватила. Споразум је усаглашен дипломатским путем.

Предложени текст споразума није предвиђао одредбу којом би две земље одобриле једна другој третман најповлашћеније нације у трговини, што је заправо суштина ове врсте међудржавних, односно међувладиних споразума. С тим у вези, наша страна је предлагала да се ова одредба укључи у предложени текст споразума. Међутим, грузијска страна није исту сматрала прихватљивом, уз образложење да као чланица СТО Грузија има једну од најлибералнијих трговинских политика у свету, те да царина не би имала смисла. Наиме, Грузија примењује три врсте увозних царинских стопа – нула, пет и 12, при чему је најзаступљенија нулта увозна стопа царина. Производња у Грузији је практично ограничена на неколико производа: руде, вино, вода и воће, што су главни извозни производи, готово све остало се увози.

Потврђивањем овог споразума о трговинско-економској сарадњи институционално би била регулисана билатерална економска сарадња и створили би се услови за њено унапређење на дугорочним основама. Створио би се правни основ за формирање мешовите комисије за праћење трговинско-економске сарадње и предузимање одговарајућих активности везаних за њено даље унапређење, као и отклањање евентуалних препрека у његовом одвијању.

Када је реч о закону о потврђивању аката Светског поштанског савеза, на 26. Конгресу Светског поштанског савеза, који је одржан у периоду од 20. септембра до 7. октобра 2016. године у Истанбулу, учествовала је и делегација Републике Србије, у чијем саставу су били представници Министарства трговине, туризма и телекомуникација, Министарства спољних послова и Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге. На Конгресу су узели учешће представници 192 државе чланице Светског поштанског савеза, са преко 2.000 делегата, посматрача и гостију.

Светски поштански савез представља специјализовану агенцију УН са седиштем у Берну, у Швајцарској. Светски поштански савез је основан 1874. године, са мисијом успостављања и унапређења сарадње на мултилатералној основи и обезбеђења успешног функционисања поштанског саобраћаја, с једне стране, и давања доприноса постизању виших циљева међународне сарадње у привредној, социјалној и културној области. Светски поштански савез има 192 чланице – 29 индустријализованих и 163 земље у развоју – удружених у циљу јединственог и квалитетног обављања међународних поштанских услуга.

Кнежевина Србија била је једна од 22 државе потписнице оснивачког акта Светског поштанског савеза, донетог 29. октобра 1874.

године. Пошта Југославије је била један од оснивача савременог Светског поштанског савеза учествујући у изради Устава Светског поштанског савеза на Конгресу у Бриселу 1952. године. Напомињемо да је тадашња Југославија била чланица у сталним органима Светског поштанског савеза, његових комисија и савета.

Основни циљ који се жели постићи доношењем закона о потврђивању аката Светског поштанског савеза јесте испуњење међународно преузетих обавеза које проистичу из чланства Републике Србије у Светском поштанском савезу. Предлог закона о потврђивању аката Светског поштанског савеза Влада Републике Србије усвојила је 16. октобра 2017. године.

На располагању сталним органима Светског поштанског савеза и држава чланица налази се и Међународни биро, који под руководством генералног директора пружа логистичку подршку у вези с овим значајним питањима за међународни поштански савез.

Учешће на Конгресу представља међународну обавезу Републике Србије као чланице Светског поштанског савеза, која произилази из Устава и других обавезујућих аката Светског поштанског савеза којем је наша држава приступила. Државна делегација Републике Србије на Конгресу је заступала ставове у складу са инструкцијама Министарства спољних послова, а према Платформи за учешће делегације Републике Србије на 26. Конгресу Светског поштанског савеза, сходно Закључку Владе од 29. септембра 2016. године.

Полазећи од става да је примена аката усвојених на Конгресу требало да отпочне у што краћем року, као и сходно досадашњој пракси да је рок за ступање на снагу аката од највише 15 месеци реалан и прихватљив, Конгрес је одлучио да акта усвојена на Конгресу ступе на снагу 1. јануара 2018. године. До тог периода, све државе чланице требало би да спроведу поступке ратификације донетих аката и да иста транспонују у национално законодавство, у складу с интерним процедурама.

Ратификовање аката Светског поштанског савеза донетих на конгресима одржаним у Букурешту 2004. године и четири године касније у Женеви, а затим и у Дохи, спроведено је доношењем закона о потврђивању истих. Наиме, последњи донети закон је Закон о потврђивању аката Светског поштанског савеза.

Уставноправни основ за доношење Закона о потврђивању аката Светског поштанског савеза садржан је у члану 99. став 1. тачка 4) Устава Републике Србије, којим је прописано да Народна скупштина Републике Србије потврђује међународне уговоре када је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања.

Имајући у виду напред изнето, у Министарству је образована радна група са задатком да припреми нацрт закона о потврђивању аката Светског поштанског савеза, са образложењем да се исти достави Министарству трговине, туризма и телекомуникација, као и да међуресорно усаглашава текст нацрта закона са мишљењима надлежних органа и стручних служби Владе. Радна група, сачињена од представника Министарства трговине, туризма и телекомуникација, Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге, јавног поштанског оператера односно Јавног предузећа „Пошта Србије“ Београд, одржала је низ састанака на којима је разматрала усвојена акта и сачинила текст Нацрта закона о потврђивању аката донесених на наведеном конгресу. Наиме, опуномоћени представници влада држава чланица на 26. Конгресу усвојили су ова акта.

Када је реч о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Грчке о сарадњи у области туризма, овај споразум о сарадњи у области туризма првенствено је предложен са циљем јачања међусобних односа у области туризма, као и доприноса туризма унапређењу укупних билатералних односа. Имплементацијом овог споразума доприноси се заокруживању институционалног оквира за олакшавање и јачање сарадње између појединих партнера у туризму, у циљу побољшања укупних билатералних економских односа.

Предвиђено је да се ступањем на снагу овог споразума ставља ван снаге Споразум од 18. јуна 1959. године између Федеративне Народне Републике Југославије и Краљевине Грчке, који се односи на оснивање Грчко-југословенске мешовите комисије за развој туризма.

Билатерални односи Републике Србије и Републике Грчке засновани су на чврстим темељима историјских веза. Динамична билатерална сарадња развија се, између осталог, на основу грчке подршке европској перспективи Републике Србије, тј. подршци за пријем наше земље у ЕУ.

У области туризма Република Србија и Република Грчка имају развијену дугогодишњу сарадњу. Према саопштењу Републичког завода за статистику, у периоду јануар–јул 2018. године регистрован је 33.221 туриста из Републике Грчке, који је остварио 64.056 ноћења. Учешће грчких туриста у доласцима страних туриста у Републици Србији за овај период износи 3,59% и у ноћењима 3,18%. Укупан број долазака страних туриста у Републици Србији за период јануар–јул 2018. износи 925.058, што је плус 13,9% у односу на исти период 2017. године и 2.011.904 ноћења, што је плус 14,4% у односу на исти период 2017. године. У 2017. години регистровано је 67.395 грчких туриста, што је за 9,1% више него у 2016. години. Остварено је 125.336 ноћења, односно 2,7% више него 2016.

године. Наведени подаци представљају посебан изазов за туристичку индустрију обе државе, у циљу постизања бољих резултата с обзиром на постојеће потенцијале.

У Споразуму су назначени посебни облици сарадње од интереса и значаја за унапређење билатералног туристичког промета промовисањем сарадње одговарајућих субјеката и организација које послују у области туризма, као и у оквиру међународних туристичких организација. Предвиђено је да ће уговорне стране сарађивати у области туристичког маркетинга и промоције, туристичке едукације, као и размене статистичких и других података у области туризма и организацији путовања за представнике туристичких агенција и медија специјализованих за туризам.

Предвиђена је и сарадња у области туризма специјализованих услуга и интереса, нарочито у вези с промоцијом културног, верског туризма, гастрономије итд. Предвиђено је да свака уговорна страна може основати на територији друге уговорне стране канцеларију, тј. представништво, које се неће бавити комерцијалним активностима као приватно предузеће.

Овим споразумом је предвиђено и оснивање заједничке комисије састављене од истог броја представника сваке уговорне стране, која ће имати за циљ праћење реализације Споразума. Такође је предвиђено подржавање заједничког учешћа на сајмовима туризма и другим догађајима, у циљу представљања туристичке понуде обе државе.

Споразум је сачињен на српском, грчком и енглеском језику и ступа на снагу на дан пријема последњег писаног обавештења којим се потврђује да су уговорне стране спровеле унутрашње државне процедуре неопходне за његово ступање на снагу.

Закон о потврђивању Протокола из Нагоје о приступу генетичким ресурсима и праведној и једнакој расподели користи које проистичу из њиховог коришћења уз Конвенцију о биолошкој разноврсности. На 10. састанку држава чланица Конвенције о биолошкој разноврсности, у октобру 2010. године у Нагоји, у Јапану, након шест година преговора, усвојен је Протокол о приступу генетичким ресурсима и праведној и једнакој расподели користи које произилазе из њиховог коришћења.

Република Србија је потписала Протокол из Нагоје 26. септембра 2011. године на маргинама 66. заседања Генералне скупштине УН. Европска унија ратификовала је Протокол из Нагоје 2014. године и започела имплементацију доношењем Уредбе 511/2014 о мерама усклађености за кориснике из Протокола из Нагоје о приступу генетичким ресурсима и праведној и једнакој расподели користи које проистичу из њиховог коришћења у Унији и Имплементационе уредбе Комисије од 13.

октобра 2015. године, која прописује детаљна правила за спровођење Уредбе 511/2014, које су као обавезе садржане у Преговарачком поглављу 27 – Животна средина, и Република Србија је као такве дужна да их имплементира.

На основу одредаба Протокола из Нагоје о приступу генетичким ресурсима и праведној и једнакој расподели користи које проистичу из њиховог коришћења уз Конвенцију о биолошкој разноврсности, свака држава има суверено право над својим генетичким ресурсима и обавезује се да приступ националним генетичким ресурсима регулише поступком издавања дозвола, претходно аргументованим пристанком.

Такође, корисници и снабдевачи генетичких ресурса морају постигнути договор (међусобно договорени уговорни услови) о условима приступа и поделе користи пореклом од ових ресурса, док су државе у обавези да успоставе систем контроле и мониторинга наведених активности, као и да пропишу одговарајуће казнене мере.

Протокол из Нагоје о генетичким ресурсима и праведној и једнакој расподели користи које проистичу из њиховог коришћења у оквиру своје примене дефинише и следеће обавезе страна уговорница овог протокола: 1) обавеза приступа генетичким ресурсима која прописује да су стране уговорнице Протокола дужне да успоставе законодавни оквир за приступ генетичком материјалу, као и издавање дозвола којима се омогућава приступ и коришћење генетичког материјала, уз минималне административне трошкове; 2) обавеза праведне и једнаке расподеле користи које проистичу из коришћења генетичких ресурса којом стране уговорнице успостављају националне мере које ће регулисати услове за праведну и једнаку расподелу користи које проистичу из коришћења генетичких ресурса; 3) обавеза придржавања усклађености која обавезује стране уговорнице овог протокола да предузимају мере које ће омогућити да су генетички ресурси прикупљени у складу са претходно аргументованим пристанком о приступу генетичком ресурсу и да су успостављени узајамно уговорени услови о подели користи.

Потврђивање Протокола обезбедиће приступ квалитетним узорцима генетичких ресурса, са високом правном сигурношћу и најнижим могућим трошковима за истраживачке и развојне пројекте на генетичким ресурсима. Истовремено, биће спречена прековремена експлоатација природе, односно биодиверзитета Републике Србије, док ће део стечене користи, материјалне или нематеријалне, бити враћен држави порекла генетичког ресурса.

Као једна од директних користи доношења овог закона наводе се и директне стране инвестиције, које су потребне за економски развој, нарочито у земљама у којима недостају финансијски ресурси и

технологија. Кроз такве инвестиције, очекује се пренос технологија и најбољих светских пракси у овој области.

Када је реч о закону о потврђивању Мултилатералног споразума земаља Југоисточне Европе о спровођењу Конвенције о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту, Република Србија је уговорница Конвенције о овој процени, коју је ратификовала 7. новембра 2007. године. Такође, Република Србија је уговорница Протокола о стратешкој процени утицаја на животну средину, који је ратификовала Законом 5. маја 2010. године. Такође, Република Србија је ратификовала Закон о потврђивању амандмана на Еспо конвенцију одлуком у фебруару 2016. године.

Земље уговорнице су обавезне да, појединачно или заједно, предузимају све правне, административне или друге мере које проистичу из Конвенције у односу на предложене активности које могу изазвати значајне прекограничне штетне утицаје; установљавају поступке за процену утицаја на животну средину који омогућавају учешће јавности и припрему документације о процени утицаја на животну средину.

С обзиром на то да су ратификацијом Конвенције и њеног протокола створене формално правне претпоставке за унапређење сарадње у области процене утицаја на животну средину у прекограничном контексту, делегације Републике Србије је на Четвртом састанку страна уговорница Конвенције потписала Мултилатерални споразум земаља Југоисточне Европе о примени Конвенције о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту, који је унапредио сарадњу по питању прекограничног утицаја земаља уговорница Конвенције приликом изградње објеката и обављања активности које у значајној мери могу довести до угрожавања животне средине, уз назнаку да се одредбе Конвенције не односе на информације чије би објављивање било штетно по индустријску и комерцијалну тајност или националну безбедност.

Посебно је важно нагласити да је Република Србија управо била иницијатор 2003. и 2004. године израде предметног споразума. Прва два радна састанка одржана су управо у Београду, првенствено због различитости процедура околних земаља у примени процена утицаја на животну средину и неопходности да се установи јединствена процедура која ће омогућити нашој држави да спроводи поступак процене утицаја према свим земљама у окружењу на исти начин, а у складу са домаћим законодавством и међународном праксом.

Овим споразумом се утврђују обавезе страна потписница о предузимању свих потребних правних, управних и других мера ради спровођења одредаба Конвенције, као и обавезе усвајања критеријума за идентификовање штетног прекограничног утицаја и начина деловања у

поступку примене одређених стратешких, планских и развојних докумената, чиме се омогућава превентивно деловање у циљу квалитетније заштите животне средине од негативних утицаја који могу настати услед реализације конкретних пројеката из суседних земаља.

Када је реч о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Азербејџана о међународном друмском превозу, односи наше земље са Републиком Азербејџан у области друмског саобраћаја и превоза нису уговорно били регулисани. Превоз терета се обављао у режиму дозвола, размењених на годишњем нивоу. За 2018. годину размењено је сто билатерално-транзитних дозвола.

Азербејџанска страна је иницирала закључивање билатералног споразума о друмском превозу достављањем своје верзије Нацрта споразума.

Влада је на седници одржаној маја 2018. године потврдила основ за закључивање споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Азербејџана о међународном друмском превозу, усвојила текст Споразума и овластила проф. др Зорану Михајловић, потпредседницу Владе и министра грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, да у име Владе потпише овај споразум.

Потписивање овог споразума реализовано је приликом сусрета на највишем државном нивоу, у Бакуу, 21. маја 2018. године. Споразум је у име Владе потписала проф. др Зорана Михајловић, потпредседник Владе и министар грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, а за Владу Републике Азербејџан Споразум је потписао Рамин Гулузаде, министар саобраћаја, комуникација и високих технологија.

Закључивање овог споразума даје правни оквир за унапређење билатералне трговинске и економске сарадње. Овај споразум садржи одредбе које су стандардне и уобичајене за ову врсту споразума и у складу су са дефиницијама и решењима нашег националног законодавства, билатералним споразумима које смо закључили са другим државама и регулативама Међународног транспортног форума, чија је чланица и Република Азербејџан.

Када је реч о закону о потврђивању Споразума о социјалној сигурности између Владе Републике Србије и Владе Народне Републике Кине, у оквиру укупне интензивне сарадње између Народне Републике Кине и наше земље, која се огледа у историјском развоју укупних односа, а посебно економских односа, показала се потреба за уређењем области социјалне сигурности. Наиме, ова област није регулисана међународним споразумом између Републике Србије и Народне Републике Кине. Имајући у виду тренутну интензивну економску сарадњу и флукуацију радне снаге између две државе, нарочито је оцењено као обострано

корисно да се приступи преговорима у циљу закључивања споразума у овој области.

Будући споразум ће обезбедити бољу заштиту права и социјалног осигурања за осигуранике обеју држава и додатно олакшати трговину, привредну сарадњу и проток људи између две државе. У том циљу, представници две државе су најпре 2015. године потписали Писмо о намерама за отпочињање преговора, а затим, 2016. године, приступили преговорима у циљу закључивања споразума о социјалној сигурности. Након једне рунде преговора 2017. године, текст Споразума о социјалној сигурности је усаглашен и парафиран између наше Владе и Владе Народне Републике Кине. Споразум је потписан 8. јуна 2018. године у Београду. У наредном периоду предстоје преговори за закључивање административног договора, који треба да обезбеди несметану примену овог споразума.

Овим споразумом је регулисано и остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања, као и права за случај незапослености. Међутим, због законских и административних ограничења у прописима Народне Републике Кине, споразум засад не садржи одредбе о сабирању периода осигурања навршених у обе државе уговорнице ради остваривања права на пензију, као ни одредбе о здравственом осигурању. Чим се створе потребни услови, приступиће се допуни овог споразума. Споразум је заснован на принципима и искуствима наше земље у области социјалне сигурности, а такође споразумом је обезбеђена и примена овог споразума.

Када је реч о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Француске о размени и узајамној заштити тајних података, као и у претходна два-три законска предлога којима се потврђују споразуми о размени и узајамној заштити тајних података, треба напоменути да се овим споразумом даље интензивира билатерална сарадња наше земље, у овом случају са Француском, у овој области, уз међусобно дефинисан начин размене и заштите тајних података. Такође, као и када је реч о законима о потврђивању споразума о тајности и размени тајних података са Румунијом и са Републиком Кипар, ми ћемо наставити да радимо тако да унапређење ове сарадње допринесе не само развоју сарадње у овој области већ и билатералне сарадње у другим областима, што се пре свега односи на област наменске индустрије, производње и пружања услуга за потребе безбедносног сектора.

Када је реч о потврђивању Одлуке Мешовитог комитета између држава ЕФТА и Републике Србије број 1/2018 о измени Протокола Б уз Споразум о слободној трговини између држава ЕФТА и Републике Србије о дефиницији појма „производи са пореклом“ и методама административне сарадње, овај споразум између држава ЕФТА и

Републике Србије сачињен је у Женеви 17. децембра 2009. године, ступио је на снагу 1. октобра 2010. године, а објављен је у „Службеном гласнику“.

Основни циљеви Споразума о слободној трговини између држава ЕФТА и Републике Србије јесу, између осталог, либерализација трговине робом у складу са могућностима улагања између страна потписница и стварање окружења које погодује унапређењу трговине услугама, олакшавање међусобне трговине, допринос складном развоју и повећању светске трговине.

Чланом 32. Споразума предвиђено је оснивање Мешовитог комитета између држава ЕФТА и Републике Србије ради надгледања и оцењивања примене овог споразума, праћења могућности додатног уклањања препрека у трговини, контролисања даљег развоја Споразума и разматрања питања која могу додатно да утичу на његово спровођење. Мешовити комитет разматра сва важна питања која проистичу из овог споразума и доноси одлуке у случајевима предвиђеним Споразумом. Ове одлуке су обавезујуће за све стране уговорнице.

На Трећем заседању Мешовитог комитета ЕФТА и Србије, које је одржано 19. јуна 2018. године у Женеви, усвојене су следеће одлуке:

1. Одлука Мешовитог комитета између држава ЕФТА и Републике Србије број 1/2018 о измени Протокола Б уз Споразум о слободној трговини између држава ЕФТА и Републике Србије о дефиницији појма „производи са пореклом“ и методама административне сарадње.

Влада је Закључком 05 број 337-4513/2018 од 17. маја ове године прихватила текст ове одлуке која је усвојена на Трећем заседању Мешовитог комитета између држава ЕФТА и Републике Србије 19. јуна ове године.

Одлука је донета како би се примена Споразума о слободној трговини између држава ЕФТА и Републике Србије у делу правила о пореклу робе ускладила с обавезама проистеклим из Регионалне конвенције о паневромедитеранским преференцијалним правилима о пореклу. Анексом наведене одлуке је између осталог предвиђено да уколико су испуњени услови из члана 3. став 5. Прилога 1 Конвенције, подразумева се да дијагонална кумулација може бити примењена између уговорних страна Конвенције, без обзира на то да ли је Конвенција на њих примењива или не. Циљ Конвенције је замена протокола о пореклу који су на снази између земаља паневромедитеранске зоне јединственим правним актом.

За Републику Србију ово значи обавезу да измени све споразуме о слободној трговини који су повезани са процесом стабилизације и придруживања ради довођења у везу са Конвенцијом, што подразумева измене Споразума о стабилизацији и придруживању, ЦЕФТА 2007,

Споразума о слободној трговини са Републиком Турском и Споразума о слободној трговини са државама ЕФТА.

Одлуком Мешовитог комитета ЕФТА и Републике Србије број 1/2018 и њеним потврђивањем ће се у целости испунити обавеза замене Протокола о пореклу са свим земљама потписницама ПЕМ конвенције са којима је Србије закључила споразуме о слободној трговини.

2. Одлука Мешовитог комитета држава ЕФТА и Републике Србије број 2/2018 и измени Анекса IV Споразума о слободној трговини између државе ЕФТА и Републике Србије о олакшању трговине.

Влада је Закључком од 7. јуна ове године прихватила текст ове одлуке која је усвојена на Трећем заседању Мешовитог комитета између држава ЕФТА и Републике Србије 19. јуна.

Ревидирани Анекс IV садржи нове одредбе којима су дефинисани појмови активног и пасивног оплемењивања, привременог увоза, казnenих одредаба, као и захтеви за оверу докумената. Измена овог анекса је уређена и ради усаглашавања са Споразумом о олакшању трговине Светске трговинске организације, који је ступио на снагу 2017. године.

Такође, детаљније су формулисане одредбе у вези са поједностављењима међународних трговинских поступака, и то нарочито по питању смањења и поједностављења увозне, извозне и транзитне документације; коришћења ефикасних трговинских поступака, у циљу смањења трошкова и непотребних кашњења у трговини, заснованих на међународним стандардима; примењивања поступака који обезбеђују претходно електронско достављање и обраду информација пре пристизања робе, у циљу убрзања њеног царинења; пуштања робе пре испуњења свих услова уколико увозник обезбеди довољне гаранције; могућности електронског плаћања дажбина, пореза, такси, које наплаћују царина и друге граничне власти; третмана кварљиве робе.

Извршењем ове Одлуке Мешовитог комитета између држава ЕФТА и Републике Србије број 1/2018 о измени Протокола Б уз Споразум о слободној трговини између држава ЕФТА и Републике Србије о дефиницији појма „производи са пореклом“ и методама административне сарадње не стварају се нове финансијске обавезе за Републику Србију.

Извршењем Одлуке Мешовитог комитета између држава ЕФТА и Републике Србије број 2/2018 о измени Анекса IV Споразума о слободној трговини између држава ЕФТА и Републике Србије о олакшавању трговине не стварају се нове финансијске обавезе за Републику Србију.

Када је реч о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Киргиске Републике о међусобном укидању виза за носиоце обичних пасоша, овај Споразум Владе Републике Србије и Владе Киргиске Републике о међусобном укидању виза за носиоце обичних

пасоша закључен је у циљу даљег унапређења политичких односа две државе и унапређења сарадње у економској, културној, научној и другим областима од међусобног интереса и значаја и представља наставак започетог процеса визне либерализације закључивањем Споразума две државе о укидању виза на дипломатске и службене пасоше од 2. децембра 2015. године.

Споразум са Владом Киргиске Републике усклађен је са одредбама типских споразума ове врсте. Споразум је реципрочног карактера и њиме се изузимају носиоци обичних пасоша Републике Србије, односно обичних пасоша Киргиске Републике, од прибављања визе за улазак, излазак и прелазак преко територије, као и за боравак на територији државе друге уговорне стране у периоду до 90 дана, у оквиру периода од шест месеци, рачунајући од дана првог уласка.

Очекивани ефекти овог споразума јесу: ступањем на снагу овог споразума о укидању међусобних виза на обичне пасоше између Киргиске Републике и Републике Србије оправдано се очекује да ће споразум о визној либерализацији за носиоце обичних пасоша допринети даљем развоју политичке, привредне, културне, спортске, безбедносне и других облика сарадње са Киргиском Републиком.

Када је реч о закону о потврђивању Споразума о сарадњи у области туризма између Владе Републике Србије и Савета министара Републике Албаније, споразум о тој сарадњи између Владе Републике Србије и Савета министара Републике Албаније предложен је првенствено са циљем јачања међусобних билатералних односа у туризму. Њиме се потврђује спремност две државе да успоставе сарадњу у области туризма, унапреде односе у области економије и културе и створе услове за њихов даљи раст. Такође, даје се допринос заокруживању институционалног оквира за олакшање и јачање сарадње између појединих партнера у туризму у циљу побољшања укупних билатералних економских односа.

Билатерални односи Републике Србије и Републике Албаније у области туризма нису достигли очекивани ниво упркос расположивим туристичким могућностима и потенцијалима. Званичном статистиком не прати се туристички промет (доласци и ноћења страних туриста по државама из којих долазе) посебно за туристе из Републике Албаније, већ су исти обухваћени категоријом – остале европске државе. Из тог разлога не располаже се подацима о броју долазака и ноћења туриста из Републике Албаније, као ни о њиховом доприносу девизном приходу од туризма.

Такође, недостаје организовани наступ и промоција наше туристичке понуде за потенцијалне туристе из Албаније. Туристичка организација Србије, надлежна за промоцију туризма наше земље у иностранству, не наступа на сајмовима туризма у Албанији. Унапређењу

сарадње у наредном периоду допринело би креирање посебних програма прилагођених потражњи туриста из Републике Албаније.

У Споразуму су назначени посебни облици сарадње од интереса и значаја за унапређење билатералног туристичког промета промовисањем сарадње између одговарајућих субјеката и организација које послују у области туризма, као и у оквиру међународних туристичких организација. Предвиђено је да се подстиче размена статистичких и других података у области туризма. Такође је предвиђено подржавање заједничког учешћа на сајмовима туризма и другим догађајима, у циљу представљања туристичке понуде обеју држава. Споразумом је предвиђена размена посета стручњака и представника медија специјализованих за туризам. У оквиру Споразума, посебна пажња је посвећена сарадњи у циљу поједностављења граничних и других формалности у вези са туристичком разменом.

Предвиђено је да се ступањем на снагу овог споразума ставља ван снаге Споразум о сарадњи у области туризма између Савета министара Србије и Црне Горе и Савета министара Републике Албаније, који је на снази од 28. децембра 2005. године.

Споразум је сачињен на српском, албанском и енглеском језику и ступа на снагу на дан пријема последњег писаног обавештења којим се потврђује да су стране спровеле унутрашње државне процедуре неопходне за његово ступање на снагу.

Када је реч о потврђивању Протокола I Споразума о слободној трговини између Републике Србије и Републике Турске и Протокола III о трговини услугама Споразума о слободној трговини између Републике Србије и Републике Турске, основни Споразум о слободној трговини између Републике Србије и Републике Турске је закључен 1. јуна 2009. године, а почео је да се примењује 1. септембра 2010. године.

У складу са ССТ-ом, од 1. јануара 2015. године међусобна трговина индустријским производима одвија се без наплате царина. Либерализација трговине пољопривредним производима обухватила је само производе биљног порекла и одвијала се у оквиру количинских квота, са преференцијалном стопом царине. На трговину пољопривредним производима који нису обухваћени квотама примењује се МФН царина.

Одредбама ССТ-а је предвиђено да ће Република Србија и Република Турска испитати могућност одобравања међусобних концесија у трговини пољопривредним производима, односно да ће у својим напорима да постепено развијају и прошире међусобну сарадњу, посебно у контексту европских интеграција, сарађивати у циљу постизања прогресивне либерализације и узајамног отварања својих тржишта за

трговину услугама, узимајући у обзир одредбе Општег споразума о трговини услугама Светске трговинске организације.

Као резултат преговора вођених 2016. и 2017. године, са турском страном су 30. јануара 2018. године закључени Протокол I и Протокол III о трговини услугама, са листом посебних обавеза.

Циљ измене постојећег Протокола I Споразума је повећање либерализације трговине пољопривредним и прехранбеним производима, што српској страни омогућава повећање извоза на турско тржиште у оквиру повећаних преференцијалних квота са даљим снижавањем, односно елиминисањем царина за одређене пољопривредне производе у оквиру њих.

Српска страна је обезбедила повећање постојећих квота за увоз у Републику Турску са нултом преференцијалном стопом царине за следеће пољопривредне производе: грашак са 350 на 700 тона, пасуљ и боранија са 300 на 600 тона, кукуруз шећерац са 1.000 на 2.000 тона, суве шљиве са 200 на 400 тона, као и отварање нових квота са нултом преференцијалном стопом царине за следеће производе: 5.000 тона јунећег меса, 25.000 тона сунцокретовог сировог уља, 10.000 тона сунцокретовог рафинисаног уља, 15.000 тона семена сунцокрета, 5.000 тона соје у зрну, 500 тона препарата који се употребљавају за исхрану животиња, 500 тона хране за псе и мачке и 500 тона мантија.

С друге стране, турска страна ће добити повећање постојећих квота за увоз у Републику Србију са преференцијалном стопом царине за следеће пољопривредне производе: парадајз са 1.500 на 3.500 тона, свеже паприке са 200 на 600 тона, суво грожђе са 400 на 1.000 тона, маслиново уље са 750 на 2.000 тона, а производи од шећера без какаоа са 1.000 на 3.000 тона, чоколада и остали прехранбени производи који садрже какао са 750 на 2.500 тона, хлеб, пецива, колачи, бисквити и остали пекарски производи са додатком какаоа или без додатка какаоа са 1.000 на 3.500 тона, као и отварање нових квота за увоз турског плавог патлицана на 500 тона, бундеве и тикве 2.000 тона, стоног грожђа 750 тона, јагода 500 тона, нара 1.500 тона, конзервисаних маслина 750 тона, воћних сокова (осим јабуковог) 500 тона, кваса 500 тона, разних прехранбених производа 250 тона, дувана типа оријентал 500 тона.

Протоколом III о либерализацији трговине услугама постигнута је прогресивна либерализација, односно међусобно отварање тржишта услуга и тиме проширена билатерална економска сарадња. Либерализацијом је обухваћен велики број услуга, а посебно је апострофиран сектор телекомуникација, финансија, друмског саобраћаја, аудиовизуелних услуга, филмске и ТВ копродукције и електронске трговине.

Можемо очекивати да ће се овим протоколом створити услови да и друге бројне услуге добију на значају и утичу на балансирање наше међусобне размене. Либерализација услуга је у тесној вези са стварањем погодних услова за инвестиције, јер у себи садржи либерализацију инвестиција кроз тзв. трећи начин пружања услуга.

Протокол III о либерализацији трговине услугама, који садржи јасна правила игре и листу специфичних обавеза по секторима и подсекторима услуга, омогућава транспарентност, предвидљивост и сигурност достигнутог нивоа либерализације, што је веома важно за привреднике, а посебно инвеститоре.

Такође, пред вама је Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Тунис о сарадњи у области одбране, који је потписан у Тунису 16. маја 2017. године. Ступањем на снагу наведеног споразума успоставља се правни основ за сарадњу влада две државе и њихових овлашћених органа, односно министарстава одбране у вези са питањима из војне области за која су уговорне стране биле заинтересоване.

Споразум садржи циљеве, области сарадње, одредбе и опредељење органа надлежних за њихово спровођење, као и овлашћење за закључивање уговора на нивоу Министарства одбране, односно оних који се у смислу Закона о закључивању међународних уговора не сматрају међународним уговорима.

Споразум садржи и одредбе о формирању мешовитог војног комитета и његовим надлежностима, као и одредбе о могућности формирања поткомитета за различите аспекте сарадње.

Финансијски аспекти сарадње у области одбране засновани су на самосталном покривању трошкова у вези са активностима које се реализују у складу са Споразумом по принципу реципроцитета дозвољавајући могућност да се уговорене стране за сваку конкретну активност договоре другачије. Споразум садржи одредбе о статусу представника једне државе док бораве на територији друге државе стране уговорнице, односно о успостављању надлежности у случају извршења кривичних дела, као и опште одредбе о накнади штете.

Такође, договорено је закључивање Споразума на неодређено време и могућност његове измене у свако доба, уз узајамну сагласност. Предвиђена је могућност отказивања Споразума, као и начин његовог ступања на снагу.

Наглашавам да је за успостављање сарадње са Републиком Тунис првенствено неопходно успостављање главног оквира сарадње, као и да се формализује доношењем предложеног закона о потврђивању билатералног међувладиног споразума.

Из наведених разлога, а у циљу развоја и даљег унапређења билатералне војне сарадње са Републиком Тунис, предлажем да Народна скупштина изгласа закон који потврђује Споразум између Владе Републике Србије и Владе Републике Тунис о сарадњи у области одбране.

Захваљујем се. Хвала на сарадњи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре Ђорђевићу.

Поштовани народни посланици, сагласно члану 27. и члану 87, ст. 2. и 3. Пословника Народне скупштине, обавештавам вас да ће Народна скупштина данас радити и после 18 часова због потребе да Народна скупштина што пре донесе акта из дневног реда ове седнице.

Реч има министар Младен Шарчевић.

Изволите, министре.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Поштовани председавајући, поштовани посланици, поштоване колеге из Владе и других министарстава, на дневном реду је измена и допуна Закона о високом образовању, која је пре годину дана усвојена овде у Парламенту, када су створени услови за повећање релевантности високог образовања и, такође, боља веза привреде и друштва у целини, стицање функционалних знања студената и повећање запошљивости и унапређење контроле квалитета у високом образовању.

Доста је било разлога да се сада измене и допуне донесу да би се решиле неке нове ствари које су се у међувремену појавиле, а и да бисмо, пре свега, студентима који студирају по старом програму, пре „Болоње“, омогућили да заврше студије, јер говоримо о једном релативно малом броју који је дошао до пред крај. Иако смо пре две године констатовали да је то већ и непримерено, сложили су се и Министарство и Одбор за образовање да је та једна година и педагошки добра и пожељна, тако да је то био један од основа ове приче.

Битно је било такође повезати Закон о високом образовању са Законом о Националном оквиру квалификација, који је усвојен у Скупштини последњи пут кад сам био овде са вама. То је она вертикална повезаност и оно што је веза учења кроз цео живот, од средње школе па надаље, и оне компетенције које ђак и кроз дуално образовање стиче на трогодишњем, обавезност учења, односно рада две године и стицања тих компетенција, уз полагање стручне матуре и веза с универзитетом.

У члану 2. је такође сматрано да је, као и у закону о просвети, значи о ЗОСОВ-у, када је доношен, више увезана прича која има за циљ да се избегне сукоб интереса приликом именовања руководства на високим школама и факултетима, као и ректора, тако да се прошири кодекс академског интегритета овим новим делом.

Такође је чланом 3. предвиђено да се могу радити ванредни надзори када је у питању Комисија за акредитацију, не само у оним редовним циклусима, јер се показало у пракси да неке у међувремену нестане материјала, односно остане без професорског кадра, али остане без простора, тако да се дешава да се тај ванредни надзор мора увести. Такође, јако је важно да се и веза с оним што је усвојено у закону око краћег програма студија веже више заједно са средњим образовањем, могућност наставка овог вида студија. Такође смо имали проблем мобилности студената и преношења њихових поена, тако да је јако битно да се због међународне мобилности и ово питање регулише.

Чланом 6. нацрта овог закона додаје се један члан који је, по мени, јако битан, а то је да се Универзитет у Београду на 210 година постојања прогласи високошколском установом од националног значаја. У образложењу стоји разлог зашто се то чини. Друго, већ смо три института у Србији прогласили да су од националног значаја, од чега је један у саставу Београдског универзитета. Тиме се не подстичу никаква нова средства нити даје било која привилегија, него се једноставно означава значај овог универзитета и отварају врата за друге универзитете, с тим што је национални значај јако важна категорија због интернационалних студија у Београду. Иначе, Београдски универзитет је највећи и најзначајнији, по свим међународним листама, са преко 100.000 студената, преко 5.420 професора, преко 3.250 сарадника у настави, 37 факултета је у саставу, 11 научних института. Београдски универзитет је оснивач многих универзитета у окружењу: Скопског, Сарајевског, Приштинског и многих других.

У члану 7. закона утврђује се обавезност формирања савета послодаваца, јер је остала једна одредба из претходног закона као да није битно да се оснује или се може основати. Сада заиста идемо на то да је она потребна, управо ради везе привреде и високог образовања.

Такође је било нужно увести тајно гласање за избор органа пословођења. Ту имамо препоруке и од Агенције за борбу против корупције. Форма менаџера је уведена на универзитет, али приликом формирања новог начина организовања високих струковних школа кроз струковне академије желимо и да смањимо администрацију и да уштедимо много трошкова, а када их умрежимо да буду значајније везане за универзитет када је у питању квалитет наставе и звања; с друге стране, да буду везане за привреду оне које су привредно оријентисане, осим педагошких и здравствених. Тако да је и ту, када високе струковне школе умрежимо у једну целину, а има их минимум од две до пет, потребна функција менаџера, који ће исто помагати у том финансијском делу руковођења академијом као новом формом.

Чланом 9. јако је било битно уредити питање лектора. Само да подсетим да је укидање Републичког завода за међународну научну, културну, техничку и просветну сарадњу 2001. године оставило ово питање отвореним. То значи да су лектори скоро изгубљени у нама неким битним земљама јер се није знало чија је то надлежност – значи, Министарство спољних послова, просвете, науке, чак и културе, о томе се више пута лицитирало. Ишло се по инерцији да постоји некакав споразум универзитета, где је реципроцитет био једини принцип до сада. Распадом бивше Југославије дошли смо у ситуацију да су многе државе које су из ње изашле почеле да аплицирају за свој језик, те се појављују равноправно хрватски језик, босански и сви други. Да бисмо ми опстали у делу оних земаља, универзитета где смо традиционално заинтересовани, мислим да је било јако битно да решимо питање лектора.

У последњи минут смо решили питање лектора у Риму, без овог закона, тражећи паре из буџетске резерве, тражећи могућност да се уопште буџетира нешто што би и иначе био велики проблем. Мислим да смо стабилизovali питање лектора у Грчкој, лектора у реципроцитету са Хрватима, са Словенијом, и са многим другим земљама.

Ово је јако, јако важно питање, пре свега за темеље наше културе, а и традиције, јер негде имамо лекторе више деценија. Мислим да смо ово питање дефинитивно овим актом уредили.

Нацртом закона је такође било потребно регулисати право употребе страног језика у студијским програмима и настави и одбрани дисертација.

Имали смо такође овај члан који сам на почетку образложио, а то је да се продужава годину дана на основним студијама и докторским студијама, и да се буџетска средства могу користити не четири него пет година, јер смањењем оне квоте на 48 поена коју студенти имају недостаје та година и, просто, увек је лицитирано.

Јако је било важно, знате и сами, да повежемо овај закон и са Законом о Националном оквиру квалификација, јер је у току формирање те независне агенције која ће преузети улогу *ENIC/NARIC* центра. То је нешто што је такође овде било предвиђено.

Органи управљања – пре свега мислимо на савете – схваћени су врло флексибилно доношењем новог закона, те су многи потрчали да по старом закону прекину мандате, формирају другачије мандате. Овим смо хтели да уредимо једнообразност на свим високошколским установама.

Имали смо заиста један дугачак, маратонски, не бих рекао спор, него тумачења докторанада који су докторирали још пре „Болоње“, али су им два пута докторске дисертације уважене и они су предавачи на многим факултетима. У трећој ревизији, акредитационој, од стране бившег тела Комисије за акредитацију оспорен је један број тих људи, и то не мали

број. Ту је постојала велика претња за тужбу држави. Не говорим о оним докторатима који нису никада ни уважени, нити могу бити уважени.

С обзиром на то да је надлежност Министарства да то проверава, десило се да смо ми проверили државне и приватне факултете и дошли до закључка да принцип који је КАПК узео, то је да у тренутку када су они издавали нису аплицирали по „Болоњи“ за докторске студије, јер се сматрало да ко има магистарске по аутоматизму има право на докторске. Тако да многи факултети, и државни и приватни, то нису радили. КАПК је анализирао само 20 факултета, и то приватних, и поставио ту врсту забране. Тиме је оспорено, ваљда, једном и стечено право и све друго.

С обзиром на то да смо се тиме бавили скоро годину дана, мислили смо да је то било потребно ставити овде. И, ово је добило сагласност Националног савета за високо образовање и Владе Србије.

Остали су чланови техничке природе.

Наравно, имамо и други закон, у жаргону га зову мали закон, о професијама од интереса за Републику Србију, тако да је законска дефиниција – делатност или скуп професионалних делатности код којих је приступ и обављање, односно начин обављања делатности на основу законских, подзаконских или других аката донетих на основу законских овлашћења непосредно или посредно условљен поседовањем одговарајућих професионалних квалификација, као и професионална делатност или скуп делатности којима се баве чланови стручних организација са професионалним називом.

Другим речима, то је професија која се уређује законом али и другим прописима на основу овог закона. Ту се тражи посебно, одређено образовање, стручно и професионално, како за адвокате, судије, извршитеље, јавне бележнике, наставнике, докторе медицине, докторе денталне медицине, архитекте итд.

Потребно је да се овај закон донесе, јер он у намери да се то питање уреди професији доста може да помогне. Јер, имамо врло нејасне ситуације у пракси да је дефинисано, рецимо, да је за одређену адвокатску делатност потребан правни факултет, али не говори се који ниво студија и који су то степени студија.

Због тога је потребан правни основ да се минимум компетенција у формалном образовању пропише кроз овај тзв. мали закон о професијама, али и да се људи који су били дискриминисани а обављају ове функције могу увести у систем. То су наши грађани који су углавном завршили студије у иностранству, који су прошли процедуру нострификације докумената кроз *ENIC/NARIC* центар, коју ће касније радити Агенција за квалификације, и стекли потребан број тих предмета или потребан број области које морају имати за вршење неке делатности. Ево, толико.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре Шарчевићу.

Реч има министар финансија у Влади Републике Србије др Синиша Мали.

Изволите.

СИНИША МАЛИ: Хвала лепо.

Тачка 10. је Предлог закона о потврђивању Додатног протокола 5 уз Споразум о слободној трговини у Централној Европи и Одлуке Заједничког комитета Споразума о слободној трговини.

Циљеви закона су отклањање препрека у трговини између ЦЕФТА страна, јачање економских односа и узајамно разумевање ЦЕФТА страна, олакшање трговине између земаља ЦЕФТА, лакше стицање преференцијалног третмана производа, што подстиче трговину унутар ЦЕФТА споразума, диверзификација трговине робом и подстицање улагања, подстицање развоја прекограничне заједничке производње, увођење пуне кумулације порекла робе у оквиру ЦЕФТА региона и укидање забране повраћаја и ослобођење од плаћања царине у циљу поједностављења постојећих процедура, повећања конкурентности и транспарентности у олакшању међусобне трговине у оквиру ЦЕФТА региона.

Кључна решења Додатног протокола 5 су: поједностављење контроле приликом царинења и смањење формалности; смањење броја извршених контрола на основу управљања и анализе ризика; уједначавање захтева у вези са царинском документацијом; размена података, која ће се обављати електронским путем, а у размену података су поред царинских укључени и други инспекцијски органи.

Кључна решења Одлуке ЦЕФТА број 3/15 су: увођење пуне кумулације порекла робе у оквиру ЦЕФТА земаља, чиме ће бити омогућена већа фрагментација производног процеса него у случају билатералне и дијагоналне кумулације порекла робе; предвиђена могућност проширења зоне пуне кумулације и на остале трговинске партнере ЦЕФТА страна, односно ЕУ, државе ЕФТА и Турску. У билатералној трговини између ЦЕФТА страна неће се примењивати забрана повраћаја или ослобођење од плаћања царине за све производе, што ће поједноставити постојеће процедуре, допринети конкурентности и олакшати трговину у оквиру ЦЕФТА региона. Све ЦЕФТА стране договориле су да заједнички датум почетка примене ове одлуке буде 1. јул 2019. године.

По питању тачке 11, Предлога закона о потврђивању Уговора између Владе Републике Србије и Владе Републике Сан Марино о избегавању двоструког опорезивања и спречавању пореске евазије у односу на порезе на доходак, желим да обавестим да је у Београду 16.

априла 2018. године потписан Уговор између Владе Републике Србије и Владе Републике Сан Марино о избегавању двоструког опорезивања и спречавању пореске евазије у односу на порезе на доходак. Закључење Уговора представља значајан допринос унапређењу билатералне привредне и финансијске сарадње Републике Србије и Републике Сан Марино, јер се њиме отклања проблем двоструког опорезивања физичких и правних лица, резидената две државе. Уговор обезбеђује заједничке критеријуме за одређивање права опорезивања појединих категорија дохотка, односно добити.

Посебно истичемо да Уговор стимулише улагање капитала резидената Републике Србије у Републици Сан Марино и резидената Републике Сан Марино у Републици Србији. Уговором се обезбеђује сарадња пореских администрација Републике Србије и Републике Сан Марино у циљу ефикасније примене Уговора и спречавања пореске евазије од стране њихових резидената.

Имајући у виду горенаведено, можемо закључити да закључење Уговора обезбеђује правни предуслов за ефикасније привређивање и конкурентност предузећа Републике Србије у Републици Сан Марино, односно предузећа Републике Сан Марино у Републици Србији, што представља значајан допринос унапређењу билатералне привредне и финансијске сарадње.

Посебно указујемо да Уговор преставља предуслов за значајна улагања инвеститора из Сан Марина у привреду Републике Србије, односно стварање услова за њихово учешће у процесу приватизације, али и за коришћење одговарајућих финансијских инструмената за подстицање виших облика билатералне економске сарадње.

Две стране су се договориле о предузимању мера неопходних за што скорије потврђивање Уговора, односно ступање на снагу као и почетак примене. Почетак примене Уговора очекује се од 1. јануара 2019. године, након потврђивања у парламентима обе уговорне стране. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре Мали.

Настављамо са радом.

Реч има проф. др Војислав Шешелј.

Изволите.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Хвала.

Мислио сам, нећу дочекати никако.

Даме и господо народни посланици, ово је веома тужна ситуација у Парламенту, понавља се од седнице до седнице, а тужна је због тога што владајућа већина све мање показује осећај за слободу и демократију. Демократија је нешто за шта су људи гинули. У време комунизма, многи од нас су се жртвовали због демократије и слободе. Није то слобода од

спољних непријатеља, него унутрашња слобода, која је много важнија и много темељитија. Ово што показује владајућа већина не води ничем добром. У владајућој већини има доста посланика који су старији од мене. Ниједан нема педигре у време комунистичке диктатуре, да га је уопште интересовала демократија и да се борио за ту демократију.

Ово што нам направисте овако данас, нема никаквог смисла. Министар Ђорђевић је говорио два пуна сата. Треба одговорити на све ово што је рекао министар Ђорђевић, а не можемо. Требало је да идемо тачку по тачку, па да темељито одговоримо. Имам двадесет минута да говорим, после тога Посланичка група 27 минута. Није могуће. Морамо, дакле, одабрати нешто што сматрамо најважнијим или што нам се учини најважнијим.

Али не ваља за будућност Србије. Народна скупштина мора бити врховно законодавно тело, чија се ефикасност мери тиме колико ће законских пројеката Владе да одбије, а не да усвоји по хитном поступку, да усвоји без праве расправе, простим дизањем руку, на звоно, а многи који су гласали не знају ни зашто су гласали.

То није демократија. За то се не гине. Има нас који смо били спремни да погинемо борећи се за демократију, а нисмо ни сањали да ће она једног дана овако изгледати.

Немојте више ово да радите. Расправа по свакој тачки дневног реда мора бити посебна, осим ако се испуне пословнички услови.

Наравно, и онај минимум на који сведете нашу расправу ми смо у прилици да морамо да искористимо. Говорићу само делимично о два закона, јер немам могућности више.

Прво, уопште се није смео својевремено доносити Закон о привременом уређивању начина исплате пензија, нису се смеле смањивати пензије, али ми нисмо имали правог Уставног суда да то зауставимо. Уставни суд није играо своју функцију чувара Устава. Када смо поднели иницијативу за први пакет Бриселских споразума, Уставни суд је одговорио да то нису споразуми правног карактера, него политичког, и зато није надлежан. Испоставило се да су и те како правног карактера, изазвали су огромне правне последице.

Данас смо поднели иницијативу да се преиспита члан 23. Закона о пресађивању органа, јер нисмо били у стању да вас убедимо да се органи узимају из живих људи. Човек је жив док му срце куца. Кад престане срце да му куца, ниједан орган му није употребљив, осим евентуално коже и рожњаче. Да видимо опет како ће се показати Уставни суд. Доктори да нас залуђују да је мозак престао да функционише? Па, људи моји, ко се овде може похвалити да има мозак? Таквих има, живе, и лепше им је много него људима с мозгом, не секирају се бар.

Данас имамо Предлог закона о пензијском и инвалидском осигурању. Изнећу само две примедбе које сам онако површно запазио, јер сам се бавио научним радом, проучавао сам уџбенике историје и читанке које издају три хрватска издавача, односно један више немачки него хрватски, то је „Клет“, „Бигз“ и „Логос“, који су потпуно хрватски. Само они сваке године изнесу профит из Србије око 30.000.000 евра. Хоћу књигу да пишем о овоме, о овоме и о министру Шарчевићу. Доста сам већ написао. Видите, има овде материјала да се брошура одмах објави.

Прво да кажем неколико речи о овом новом Закону о пензијском и инвалидском осигурању. Спорна је измена о утврђивању годишњег личног коефицијента за одлазак у пензију. За све осигуранике се рачуна просечна месечна зарада у Републици од почетка календарске године, закључно са месецом који два месеца претходи месецу у коме осигураник одлази у пензију, па се тај просек множи са 12, па се одређује основица. Изузетак су пензионери који то право остваре у јануару или фебруару – е, њима се не рачуна претходна година, него им се само рачуна јануарска зарада. А ми знамо да је јануарска зарада много нижа него у осталим месецима. Ове године је била нижа за око 10.000 динара, у просеку, у односу на остале месеце. То је нешто што не сме остати у закону.

Друго, ово усклађивање пензија какво сте овде увели не може да опстане. Не постоји законом регулисана обавеза за усклађивање пензија у одређеном термину и по одређеној формули. Овде вам је отприлике формула – ако Влада има пара, повећаће, ако нема пара, неће повећати. Нека формула мора постојати.

Ја сам увек био познат по томе што сам се залагао за прилично уједначавање пензија. На пример, ја бих максимализовао пензије, одредио која је то највећа пензија. Немамо ми много пензионера с огромним пензијама, али их имамо. Зашто их имамо? Нема потребе да их имамо. Ако су они целог живота толико много зарађивали, њима и не треба пензија. Пензија је радна и социјална категорија. Минимална пензија је сада око 14.000 динара. Да ли је тако, Наташа? За пољопривреднике је још мања – 11.000. А максимална пензија је преко 120.000 динара. Да ли је тако, министре Ђорђевићу? Да ли сам у праву? 136.000? То је катастрофално. Чиме је тај зарадио 136.000 динара пензију? Обично то нису људи из производње, него из неких других делатности.

Друго, имамо категорију изузетних пензија. Ја бих изузетне пензије давао до нивоа максималне пензије, а не да може да се деси да има максималну пензију, па још изузетну, јер она је још 50.000 или је повећавана.

Дакле, имамо ми ту прилично хаоса у сфери пензијског осигурања и треба нам потпуно нови закон.

Сматрам да нема никаквог разлога да највећа пензија буде четири пута већа од најмање. Спадам у оне који су за брже дизање нижих пензија, а да се мало прикочи с тим највишим пензијама. Не могу замислити да неко има пензију већу од плате министра. Плата министра је око 120.000, је л' тако?

(Младен Шарчевић: Деведесет хиљада.)

Деведесет, како? Имате мање од посланика? То је немогуће.

(Младен Шарчевић: Мању од помоћника.)

Помоћник има више? Ево, али сами сте криви за то. Није крива опозиција. Помоћници имају више и од посланика и од многих других.

Замислите сад, постоји плата од пет хиљада евра, плата гувернера, или плата директора Контроле летења, која је била још више, много више, седам, осам, девет хиљада. Колико? Једанаест? Није битно, то је немогуће. И сада он још треба да добија пензију спрема те плате! Не може то.

Зашто гувернер има пет хиљада евра плату? Његова функција отприлике је у рангу потпредседника Владе. Народна банка мора бити самостална, мора бити независна од извршне власти у обављању свог основног посла, али не независна и самостална у одређивању плата запослених у својој структури. Па данас се бирају заменици гувернера, па ће и они имати огромне плате, па ће се то зидати унедоглед.

Због тога су потребни платни разреди. Ви нисте имали храбрости да уведете те платне разреде иако сте се за то залагали, иако сте залагање за те платне разреде преузели углавном од Српске радикалне странке. Е, то није добро.

Дакле, усклађивање пензија мора зависити од неког реалног стања у друштву. Можда је најбоље од друштвеног бруто производа и онда да се усклађује, да ли два пута годишње, једном годишње, али то се може пратити и можемо вас контролисати. А ако ћете ви на основу неких ваших података, који су за нас непроверљиви, да одређујете висину пензија, онда ни то не ваља.

Ево, пре него што пређем на министра Шарчевића, да не испадне да вас само критикујем, ја ћу нешто и похвалити. Похвалићу вам, али нема Зоране Михајловић, ово би било први пут да и њу за нешто похвалим. Баш ми је жао. Похвале све однесе Ђорђевић и оде сада... Ниси још отишао.

Морам похвалити Предлог закона о потврђивању Хонгконшке међународне конвенције о безбедном и еколошки прихватљивом рециклирању бродова из 2009. године.

Ово је врло паметно. Зна Зорана Михајловић да ће ускоро Србија опет да буде поморска земља и на време усваја ову међународну конвенцију. Пазите, ствари се мењају, мења се и америчка политика. Председник Вилсон је 1918. године у обраћању Америчком конгресу

рекао – Србија мора имати слободан излаз на море. И дошло је време да се то обезбеди. Идеално би било од Карлобага до Драча, било би релативно повољно од реке Цетине, од ушћа Цетине до ушћа Дрима, али за прво време минимално бисмо се задовољили и обалом од Превлаке до Неума.

Од Превлаке до Неума, Ристичевићу, узми географску карту па погледај.

Дакле, због тога мислим да је врло добро што се усваја, видите колико сте... Нисте ни папир штедели, чак сте нам ово дали и на енглеском језику. Да сам знао да ће министар Ђорђевић имати овако инспиративно, дуго и темељито уводно излагање, не бих губио време да све ово прочитам, слушао бих њега. Овако, пошто сам све прочитао, није ми баш био много интересантан док је говорио.

Овде нам је и министар Шарчевић. Знате, ја мислим да нам је цело школство и даље у хаосу и да ово Министарство просвете није било у стању да среди стање. Уводи неке нове функције, функцију менаџера у сферу високог школства, прави разлику између академских и струковних студија, што мислим да је невероватна глупост, следи Болоњску повељу. Мада, Универзитет у Болоњи никад није хтео да прихвати „болоњске принципе“. И ниједан нормалан универзитет у Европи којим руководе паметни људи. Остало је да то ми прихватамо.

Овде се продужава опет за годину дана, односно за неке категорије две године, рок за завршетак студија по програмима који су старији од септембра 20015. године. Пазите, глупост је била постављање било каквог рока. Човек кад упише факултет, начелно би морао да има право да студира до краја живота, ако то жели. Шта се вас тиче хоће ли он икада дипломирати? То је његово право. Кад оде у пензију, дипломираће, или ће докторирати. Зашто? Ето, себи да учини неки ћеиф.

Ви мислите да је ефикасност студирања пролазност на испитима? Није тачно. Тек се ефикасност студирања показује кад видимо какве имамо стручњаке после. Многи који су имали просек десет покажу се да су никакви правници, никакви економисти. Нажалост, и код лекара се појављују такве ситуације. То је проблем друге врсте.

Сматрам да треба оставити могућност неограниченог студирања. Па, ако неко хоће за годину дана да заврши, нека.

Први пут када сам био на студијском боравку, било је то на Универзитету у Манхајму у Немачкој, као студент сам био петнаест дана, и онда су нас преко викенда водили у Универзитет у Хајделбергу. Наш водич, првокласни интелектуалац, завршио је већ четири факултета друштвених наука и студирао пети. Ми смо разрогачили очи. Каже – ја не студирам да бих после то радио у пракси, да бих примао плату, моји родитељи су богати, имају то и то. Ево, и ово што сам се запослио као

универзитетски водич, то је више да бих био у контакту са разним људима широм света, него што имам неког финансијског интереса. Нико ме не тера да студирам, студирам из свог задовољства и студираћу док могу, док толико не онемоћам да даље више то нема никаквог смисла.

То је оно што нам треба. Дакле, свако може уписати факултет ако је завршио претходне школе, а да ли ће га завршити, то зависи од њега. А не да га терамо, па онда вештачки да се диже пролазност на испитима, па онда да се суочавамо са ситуацијом да нам неко заврши факултет а нема појма ни шта је студирао.

То је оно што би била основна замерка на овај закон.

Ја сам прошли пут када је министар Шарчевић био пред Народном скупштином говорио о ургентном проблему са којим се суочавамо. Министар је обећао да ће његово министарство радити да се тај проблем реши, али ништа нису урадили. Као, кренули су од петог разреда основне школе и од првог разреда средње школе, па ће нешто учинити. Али ни ове године баш за та два разреда нисте штампали нове уџбенике. И није враћен монопол Заводу за издавање уџбеника.

Ево, ја сам потрошио скоро целу плату, али рекао је министар да ће ми ово откупити на паузи, ја га држим за реч. Да не говорим која је цена, министре, јер ће се људи чудити откуда ти паре толике, али добро.

Видите, политички проблем је што нам Немци хрватске оријентације из ове „Клети“, а и Хрвати директно, штампају све уџбенике. Ја сам одабрао овде само читанке, односно уџбенике књижевности и уџбенике историје. Свашта се ту сусреће. На пример, у уџбенику који издаје „Клет“ за осми разред основне школе стоји овако: „Усташки покрет са поглавником Антом Павелићем на челу постао је оруђе немачке политике геноцида над српским народом“.

Људи, ово је невероватно! Хитлер је проводио геноцид над Јеврејима, Ромима (или Циганима, мислим да није увредљиво кад се и тај израз употреби, да би било јасније), над Русима и над Пољацима. Јесте у Србији окрутан био тај режим, али не може се рећи да је проводио геноцид. Хрвати су проводили геноцид над Србима. И то нема везе са Хитлером. Иза тог геноцида стоје Римокатоличка црква, Ватикан и вишедеценијска хрватска национална идеологија.

(Председавајући: Хвала.)

Је л' сам већ завршио?

(Председавајући: Изволите, завршите реченицу.)

Дакле, овакве се ствари појављују у свим овим уџбеницима, негде више, негде мање. А то нико у Министарству није контролисао, ништа нисте урадили да то спречите. Инсистирам – хитно донесите одлуку да се

монопол враћа од следеће школске године Заводу за уџбенике, а Завод одмах, колико сутра, да распише конкурс за све уџбенике.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, др Шешел.

Реч има министар Младен Шарчевић.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Хвала вам што и даље дискутујемо о овоме, јер сте већином у праву, сем неких ствари, па сам дужан да вам дам информације које нисам могао у међувремену.

Иначе, овај посао не ради Министарство. Свако ко се иоле бави овим зна да то ради Завод за унапређивање васпитања и образовања. Ми смо дужни само да буџетирамо за њих одређена средства за одређене послове.

Ја сам две године министар и прве године сам тражио смену директора Завода, и добио је. Са новим директором Завода ствари почињу да бивају боље. Први и пети разред су реформски и имате нове, дигиталне уџбенике, али они немају ове историјске теме о којима ми причамо, они су још увек у неким деловима историје који нису битни за ово о чему говоримо.

Пре шест месеци смо формирали тимове који су довели дотле да је то сад на владама Републике Српске и Србије озваничено и потписано актом, Анексом 1, посебних односа Републике Србије и Републике Српске, у Требињу, 29. августа, да се при њиховом и нашем заводу формирају јединице од пет људи, које чине историчар, географ, професор књижевности, језика, педагог, значи, она екипа која ће формирати нешто што се зове национални програм. Значи, национални програм, или српска наука како у жаргону зовемо, јесте нешто што апсолутно има везе само са нама. И већ смо добили разна писма, чудна, од Федерације, од разних људи, као да мало србујемо. У ствари, чувамо наше вредности и ништа ту нема лоше. То раде и друге нације у свету, то раде и Швајцарска, Кореја и сви други.

Значи, формиране су јединице, мислим да је пре седам дана на Влади прошло и те јединице су формиране. Присутни Синиша је дао и неку малу буџетску резерву да то може да крене да ради. Значи, ми имамо усаглашавање свих наставних планова и програма, да се ове ствари не би дешавале.

Нажалост, још 2015. године, кад је уведено тржиште уџбеника по разним европским моделима... Ми смо успели да прошлим Законом о уџбеницима поправимо, да бар цензус укинемо, јер је наш завод пао испод цензуса. Завод има исто ту лоших ситуација. Један од уџбеника за историју говори да је Завод изабрао издавача који јако мало пише о Јасеновцу. Није то баш тако. Аутори су Срби, рецензент је Србин. Недостајали су

супервизори. По новом закону их уводимо и то је сада нешто што неће моћи да се ради.

Шта је невоља? Што имамо по старим програмима законе, седми, осми разред и оно последње у школи, где се изучава та савремена историја. Нама је сада једино оно што смо рекли директорима школа и активима наставника тих предмета, да им је уџбеник био и остао помоћно средство, да је њихова жива реч и остваривање наставног плана и програма оно што је најбитније да се поштује и реализује. Тако да је то нешто што је тренутно истина и свакако ћемо овим убрзаним процесима доношења тих планова и програма моћи да кажемо шта је то наш интерес, не наш угао историје. Али заиста имате грешака које сам ја као човек из струке исто видео – некакву мапу где стоји у средњем веку Хрватска у Ободу, што није никад ни било. И низ других ствари. Али, заиста, анализом, видећете да су српски грађани аутори. Значи, ми смо суседи итд., али историја има једну конотацију.

Нешто ћу вам друго рећи, ако дозволите. Имали смо у јуну извештавање у Бриселу, били су представници свих земаља западног Балкана. Ја сам с пуним правом тражио да све земље у региону нашим ученицима омогуће наставу на српском и употребу ћириличног писма. Јер Србија то ради. Осим Србима, што припада, још осам нација, на осам језика у Србији, сви имају своје уџбенике. Од тога нисам одустао, иако није било симпатично људима који то слушају, али на свим билатералним разговорима са свим министрима у региону, од Албаније, преко Македоније, надаље, ја ћу на томе инсистирати. Мислим да смо најзад кренули неким правим путем. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре.

Право на реплику, проф. др Војислав Шешељ.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Укупни профит у сфери издавања основношколских и средњошколских уџбеника је више од педесет милиона евра. Ево, кажу, деведесет милиона евра. То Жарко зна боље од мене.

Деведесет милиона евра. Шта је Завод за уџбенике радио с тим парама? Било је тамо паметних, часних људи. Они су то улагали у штампање капиталних сабраних дела највећих српских умова, од Николе Тесле, Јована Цвијића, не могу све да набрајам, Александра Белића итд. Дакле, тамо је ишао профит. А сада профит иде у приватне џепове и у великом проценту се износи из Србије. Имамо данас у новинама, неки приватник код кога су наручили петнаест уџбеника, још није стигао да их штампа, па се испоставило да нема ниједног запосленог, па се он сад правда да су запослени само он и још двојица. Шта нас то брига?

Вратите Заводу, а онда контролишите Завод. За сваку грешку било ког завода из сфере просвете, било које агенције, ви сте као Министарство одговорни. Ако преко вас иде буџетско финансирање, поготово сте одговорни. Не може нико бити самосталан.

Иначе, напредњаци избегавају, иако су то обећавали, да укидају ове бројне агенције. Имамо преко 150 агенција, од којих стотину сигурно није потребно. Зашто је то тако? Зашто то не урадите када сте обећали? Никоме не одговарате.

Дакле, да се овај новац, који се силом прилика зарађује због монопола на тржишту, јер уџбеник мора да се прода... А шта раде ови издавачи хрватски? Обилазе нам школе и подмићују наставнике – пропишите вашим студентима да користе тај уџбеник, а ви ћете добити то и то. Па, или новац или путовање или нешто треће.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, др Шешелъ.

Реч има народна посланица Марија Јевђић.

Изволите.

МАРИЈА ЈЕВЂИЋ: Хвала.

Поштовани председавајући, поштовани министри, колеге и колегинице народни посланици, на данашњем дневном реду имамо неколико предлога закона и споразума и њих ће Посланичка група ЈС у дану за гласање подржати.

Што се тиче Предлога закона о пензијском и инвалидском осигурању, свесни смо да је 2014. године Србија била пред банкротом и да је доношење закона о привременом смањењу пензија била не политичка већ економска одлука и да се тиме омогућило да пензије и плате и даље буду исплаћиване. Треба захвалити пензионерима који су помогли да се земља финансијски консолидује.

Што се тиче пензионера, знате и сами, министре Ђорђевићу, да они не користе пензије само за себе већ да помажу и децу и унуке. То је тренд не само последњих пар година већ последњих деценија. Управо из тог разлога је веома важно да сви заједно о овој категорији нашег становништва бринемо на бољи начин.

Многе локалне самоуправе брину о својим пензионерима користећи средства из својих буџета не очекујући да само држава помаже бољи живот пензионера. Тако је нпр. у Краљеву пре неколико дана одржан састанак челника Града и Удружења пензионера, све у циљу да се побољша положај пензионера. Упућен је позив трговинским ланцима да се даје попуст пензионерима. У договору са Краљевачким позориштем, приређиваће се бесплатне представе за пензионере, а све у циљу да се најстаријима омогуће квалитетнији и садржајнији пензионерски дани. У Јагодини пензионери не плаћају превоз, омогућује им се редовна посета

лекарима, организују се разни излети, све о трошку локалног буџета. То нам говори да и друге локалне самоуправе могу да дају допринос и побољшају положај пензионера у својим градовима.

Циљ реформи треба да буде стварање услова за дугорочну економску одрживост пензионог система, који ће омогућити заслужени социјални положај пензионера. Најбитнији, односно кључни фактор који гарантује стабилан пензиони фонд јесте развој земље, нове инвестиције, нова запошљавања, чиме се поправља однос између броја радника, односно осигураника и броја пензионера, с обзиром на то да садашњи запослени финансирају пензије.

Зато и јесте један од главних циљева Владе смањење незапослености. По последњим подацима, она у Србији износи испод 12%, негде око 11,9% и најмања је у региону. Чисто поређења ради, пре пет година износила је између 25% и 26%.

Поред борбе за свако ново радно место, морамо се борити да нам млади не одлазе из земље, јер је наша демографска слика јако лоша. Не смемо имати проблем као земље у окружењу, које су имале огроман одлив младих и у тренутку када је економија стала на ноге нису имале кога да им ради. Затим, појачавање конкуренције међу послодавцима и улагање у преквалификације, како би радници у Србији могли да прате светске трендове а, с друге стране, инвеститори би знали да овде имају квалификовану радну снагу, поготово када говоримо о ИТ пословима. Тиме бисмо пратили и били припремљени за технолошку револуцију, јер постоји бојазност да ће због развоја технологије машине заменити радну снагу, што би се онда одразило и на сам пензиони систем.

Када већ говоримо о преквалификацији радника, морам да споменем да ће у Краљеву турска компанија која се бави текстилном индустријом у наредне три године запослити око 2.500 радника, који морају да познају рад на шиваћој машини, тако да већ од 1. октобра креће преквалификација радника који су на Заводу. У групи од сто жена које су већ одабране чак 30% су жене преко 30 година старости. Због тога је битно радити на благовременој преквалификацији.

Оно што треба нагласити као резултат реформи јесте да је удео доприноса у укупним приходима Фонда нпр. 2012. године био 51,8% док су дотације износиле 48,2%. У 2018. године дотације би могле бити испод 30% захваљујући повећању броја запослених и бољој наплати доприноса.

Као што сам на почетку рекла, министре Ђорђевићу, Посланичка група ЈС ће гласати за предложени закон, али као посланица која долази из социјално одговорне партије морам да се осврнем на проблем око 250.000 старих који немају пензију. Статистика показује да су жене посебно погођене немаштином, јер од укупног броја старих без икаквог

примања чак 80% чине жене. Знам да систем ПИО почива на принципу међугенерациске солидарности, односно да садашњи запослени и зарада на име доприноса за пензионо и инвалидско осигурање обезбеђују пензије данашњим пензионерима.

У оквиру нашег система социјалне заштите постоји материјално обезбеђење породице за старије од 60 година који су социјално угрожени. Да ли је ова мера довољна за заштиту старих лица, треба да буде предмет анализе. Ако се покаже као недовољна, кроз Министарство за рад и социјална питања, а у складу са могућностима, треба омогућити да и таква лица достојанствено проживе треће доба. Не смемо заборавити да су оваква лица управо у годинама када су била на врхунцу радне снаге пролазила кроз тежак период транзиције, а када су се поново створили услови за рад послодавци их више нису хтели ангажовати због година старости.

Сигурна сам да је ово проблем који ви, министре Ђорђевићу, кроз ваше министарство покушавате на најбољи начин да решите. Имате пример Македоније која ће 2020. године увести социјалне пензије, а један од услова је да се последњих двадесет година живело у тој земљи. Такође, Хрватска је на корак од увођења оваквих пензија.

Што се тиче предлога о високом образовању, стигао је октобар, а са октобром се опет отвара питање старих студената. За нас из Јединствене Србије ништа није спорно, студентима се пружа још једна прилика да заврше студије по програму по коме су и уписани. На тај начин они неће бити финансијски оптерећени преласком на нови наставни програм. Охрабрујући је податак да је велики број студената успео да током претходних продужетака заврши факултет; мислим да их је на почетку било око 24.000, а сада говоримо о око 4.000 студената.

Измена Закона о високом образовању предвиђа и признавање оспорених доктората на факултетима који у моменту издавања диплома нису имали дозволу за извођење магистарских, односно докторских студија. Комисија за акредитацију оспорила је 103 дипломе на 22 приватна факултета. Мислим да није споран квалитет и рад самих студената, већ неажурност и мањкавост тих факултета. Тиме би се исправила неправда према студентима, који нису криви јер просто нису знали да факултети немају потребну документацију. И сами сте рекли, министре, да би се избегле и многобројне тужбе. Парадокс је, министре Шарчевићу, да је бивши сазив Националног савета за високо образовање, односно његово тело, Комисија за акредитацију, у два наврата акредитовало факултете којима се сада оспоравају поменуте докторске дипломе.

Можда ћу на тренутак изаћи из теме високог образовања, али свакако нећу изаћи из теме образовања, а поготово не из теме која животно

интересује грађане чији смо ми представници, у конкретном случају моје Краљевчане. Упознати сте са проблемом, министре, који је ових дана актуелан, а у вези је са вршњачким насиљем у једној основној школи у Краљеву. Ваше министарство, а и ви сами, били сте у пат-позицији: с једне стране имате ученика који има право на редовно школовање (не само право, него и обавезу, јер је основно образовање обавезно), а с друге стране имате групу ученика који се осећају угроженим са његове стране и родитеље који су забринуте за безбедност своје деце.

Хвала што сте учествовали у решавању овог проблема тако да обе стране буду задовољене. Показали сте да је држава заинтересована за решавање проблема вршњачког насиља, које постоји годинама уназад али је у последње време постало видљивије, о њему се говори, указује се на проблем, што је добро, јер је то пут за решавање. Проблем може да се реши ако се укључе институције, школа, родитељи, па и сама деца.

Такође бих искористила ову прилику да похвалим Министарство спољних послова, јер су многи међународни уговори који су данас на дневном реду резултат великог ангажовања и рада како председника Александра Вучића тако и озбиљног и преданог рада Министарства спољних послова, на челу са министром Дачићем.

Мислим да су сви грађани Србије, ако не сви, онда већина, са великом пажњом и интересовањем пратили посету председника Републици Кини и надам се да ће се ускоро у Скупштини на дневном реду наћи споразуми који су тамо договорени. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има народни посланик Золтан Пек.

ЗОЛТАН ПЕК: Хвала. Поштовани потпредседниче, поштовани министри са сарадницима, даме и господа народни посланици, посланици Савез војвођанских Мађара ће подржати Предлог закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању због значајних измена и допуна, на које ћу се у свом обраћању осврнути.

Прва измена је промена начина обрачуна висине превремене старосне пензије за осигуранике са бенефицираним радним стажом који одлазе у превремену старосну пензију уз смањење висине пензије, тако да се пенали за ове осигуранике рачунају у односу на снижену старосну границу за сваког конкретног осигураника са бенефицираним стажом. На овај начин се праведније обрачунава висина превремене пензије за ове осигуранике, јер ће се проценат умањења утврђивати у односу на њихову снижену старосну границу, а не у односу на општу старосну границу, како је предвиђено важећим законом.

Овде бих истакао да се надамо да ће се неким наредним изменама укинути трајно умањење висине превремене старосне пензије за све кориснике.

Следећа измена, што мислимо да је позитивно, јесте да ће се до достизања финансијске издржљивости система пензијског и инвалидског осигурања пензије усклађивати према прописима којима се уређују буџет и буџетски систем, а не као до сада – два пута годишње, са растом инфлације и са делом БДП-а, и то 1. априла и 1. октобра.

Предложеним изменама предвиђа се могућност увећања примања исплатом новчаног износа као увећања уз пензију, али у зависности од економских кретања и финансијских могућности буџета Републике Србије и Фонда. Дата је и могућност да се средства Фонда могу изузетно користити за исплату новчане помоћи корисницима пензија када је таква помоћ потребна великом броју корисника. Износ утврђује Влада, рачунајући на билансне могућности Фонда.

Следећа измена је у циљу смањења броја привремених решења Фонда ПИО. Уводи се промена у начину обрачуна последње године стажа осигурања. Мислим да је то позитивно, јер према досадашњој пракси последњу годину стажа осигурања је било могуће обрачунати тек по истеку године, као што је господин министар рекао, када Републички завод за статистику објави просечну годишњу зараду у Републици, па је Фонд морао да доноси привремена решења. Овде још треба напоменути да се уводи орочавање трајања привремених решења (три године) у случају непостојања свих потребних података за доношење коначног решења.

Као следеће, престаје овлашћење Фонда да врши принудну наплату на име неуплаћених доприноса за ПИО обуставом једне трећине пензије осигураницима који су сами обвезници уплате доприноса. На овај начин ће корисници пензија примати пензију према уплаћеним доприносима, јер се висина пензије одређује у складу са дужином и висином плаћања доприноса.

Следећа значајна измена је у делу матичне евиденције, што исто поздрављамо – врши се усклађивање са Законом о Централном регистру обавезног социјалног осигурања, чиме се значајно смањују обавезе послодаваца у погледу попуњавања и достављања различитих пријава. Овде се највише мисли на образац М4, а поред тога смо чули од министра да је то укупно 17 образаца који не треба да се попуњавају.

За крај сам оставио најзначајнију измену, да Закон о привременом уређивању начина исплате пензија престаје да важи 30. септембра 2018. године. Основ за исплату пензије за месец октобар 2018. године и њено

даље усклађивање чини пензија исплаћена, односно припадајућа за месец октобар 2014. године, усклађена према важећим прописима.

Како сам на почетку излагања нагласио, посланици Савеза војвођанских Мађара ће подржати предлог овог закона, али морам да укажем да, нажалост, у предложеним изменама није предвиђено решење дугогодишњег проблема плаћања доприноса за пензијско и инвалидско осигурање малих пољопривредних произвођача. Посланичка група Савеза војвођанских Мађара скоро десет година се бави проблемом пензијског и инвалидског осигурања пољопривредних произвођача, значи, проблемом који имају пољопривредни произвођачи због плаћања и, нажалост, због неплаћања пензијског и инвалидског осигурања.

Главни проблем је у величини поседа пољопривредних газдинстава. Подсећања ради, исту висину доприноса су у обавези да плаћају пољопривредници, власници који имају пола хектара земље као и они који имају сто хектара земље. Због дуговања на име неплаћених доприноса за пензијско и инвалидско осигурање Пореска управа покреће поступак принудне наплате. Ако имамо тачан извештај, у априлу ове године ова дуговања су износила 184 милијарде динара.

Овде треба истаћи да су неки проблеми и решени. Изменом Закона о ПИО из 2014. године омогућено је да обавезу плаћања доприноса има само један члан породичног пољопривредног газдинства, што је и министар истакао, а до 2014. године је постојала обавеза плаћања за све чланове породичног газдинства.

Можемо казати да је било и репрограма дугова, али, нажалост, основни проблем није решен. Наиме, предлог Радне групе четири министарства претходне владе био је да се доприноси плаћају сразмерно економској величини породичног газдинства. Овим предлогом бисмо ублажили постојећи проблем, али, нажалост, дати предлог није уврштен у овај предлог закона који је пред нама. Шта је суштина овог предлога? Важно је да пољопривредници који газдују на мањим површинама пензијско и инвалидско осигурање плате сразмерно економској снази својих имања. Приходе лако можемо да израчунамо, важно је само да у разним министарствима схвате озбиљно овај проблем.

Ми посланици Савеза војвођанских Мађара свесни смо тога да пољопривредници морају плаћати ПИО; ми само предлажемо да они пољопривредници који газдују на мањим површинама плате мањи износ на име ПИО, сразмерно економској величини, економској снази својих породичних газдинстава. Неколико статистичких података за пољопривредне пензије: у овој години, по нашим изводима, имамо 146.703 пољопривредна пензионера, а просечна пензија им је 11.580 динара. Значи, јако су мале ове пензије.

Апелујем на уваженог министра господина Ђорђевића да у сарадњи са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде и Министарством финансија припреми неки предлог, неко решење за овај проблем, како би се уградило у наредне измене Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

Што се тиче Предлога закона о изменама и допунама Закона о високом образовању, изнећу неколико измена и допуна за које мислимо да ће побољшати овај закон који је пред нама. То су: као прво, проширено је овлашћење Националног савета за високо образовање да кодексом о академском интегритету регулише и сукоб интереса приликом избора у звање наставника и сарадника и заснивања радног односа на високошколској установи.

Комисија за акредитацију и проверу квалитета, поред редовног надзора, у четвртој години акредитационог циклуса врши и ванредни надзор.

Као следеће, високошколска установа може да организује кратки програм студија и за лица која имају завршено средње образовање.

Као следеће, Универзитет у Београду проглашава се високошколском установом од националног значаја.

Свака високошколска установа треба да има савет послодаваца, што је и до сада била могућност. Уведено је тајно гласање за избор органа пословођења, а препорука за разрешење Агенције за борбу против корупције је уведена као законска сметња за избор лица на дужност органа пословођења. Као што је господин министар рекао, уводи се место менаџера за академију струковних студија и за високу школу.

Уводе се и појам, услов и начин избора лектора српског језика на високошколским установама у иностранству.

Као што је колегиница рекла претходно, продужен је рок завршетка студирања за једну годину, за неке студенте за две године, по старом наставном програму.

Посебно ћу се осврнути на измену Предлога закона која се односи на језик студија. Наиме, промењена је одредба која уређује употребу језика, тако да је дата могућност да високошколска установа организује полагање испита и изводи поједине делове студија, као и одбрану завршног, мастер и специјалистичког рада и докторске дисертације на страном језику, у складу са статутом, а без потребе за посебном акредитацијом целог студијског програма на страном језику. Такође, додат је нови став којим се регулише да високошколска установа може остварити студијски програм на језику националне мањине и страном језику уколико је овај програм одобрен, односно акредитован.

Примедба наше посланичке групе иде у правцу да се може организовати полагање испита и могу изводити поједини делови студија, као и организовати израда и одбрана завршног, мастер и специјалистичког рада, као и докторске дисертације, на језику националне мањине, а не само на страном језику. У том правцу смо поднели један амандман. У вези с овим нашим амандманом можемо да кажемо да је Законом о високом образовању, последњим изменама из 2014. године, у члану 80. став 2. ово питање било регулисано на начин који ми предлажемо амандманом. Надамо се да ће господин министар прихватити наш амандман. Хвала на пажњи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Пек.

Реч има министар Младен Шарчевић.

Изволите, министре.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Још кад буду остали амандмани, о томе ће се дискутовати свакако.

Такође, ово што је драга колегиница из Краљева малопре поменула, ми имамо прилику да кажемо да је септембар месец који је „најврући“ када је у питању дечје насиље и све оно што се дешава. Имамо на 900.000 ђака два драстична случаја, један је Земун, један је Краљево, и то су случајеви који се опсервирају сада, и то заиста темељно. Читави тимови Министарства просвете за насиље су у Краљеву, заједно са људима из Центра за социјални рад града Краљева, такође, и знамо све невоље које су наступиле у прошлој години и налазимо квалитетно решење. Имамо малу опструкцију чланова породице, што је вама већ јасно. Једноставно, наши закони су такви да обавезност нас доводи до неких апсурдних ситуација, али мислим да ћемо чак и те ситуације превазићи ако наступамо организовано и заједно.

Оно што је у Земуну, ја сам обавештен пре два дана за овог дечкића што га малтретирају. Међутим, ми имамо СОС телефон, имамо цео тим који се бави насиљем. Ми смо прошле године подигли то на ниво обавезности јављања. У Смедереву смо у вртићу променили целу управу и цео школски одбор, значи директора, зато што то не јављају.

Сви тимови наши су сад у Земуну и истражујемо да ли се користи нови закон који је донет у овом дому, а он каже да је школа дужна, има и право да искористи могућност да родитеље деце злостављача и те како узме у опсервацију, чак и законску процедуру.

Тако да реагујемо на сваки случај. Досад је шест директора школа смењено због нереаговања на насиље. Ту Министарство нема никакву дилему, то је много уозбиљило ову причу, нема никаквог тепиха ни гурања под тепих, а тога је било, нажалост, и биће. Идемо да видимо колики је обим и како да се с тим боримо. Захваљујем се пре свега Министарству за

рад, јер је њихова помоћ, центара за социјални рад, неопходна, као и сарадња са породицом. А вама хвала на примећеном.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре Шарчевићу.

Реч има народна посланица Санда Рашковић Ивић.

Изволите.

САНДА РАШКОВИЋ ИВИЋ: Хвала, господине председавајући.

Господо министри, даме и господо народни посланици, ја ћу се сконцентрисати на два закона: један је Закон о високом образовању, а други су ова два закона која се тичу пензија.

Прво ћу кренути од Закона о високом образовању. Ту имамо неколико ствари, неке су добре, неке нису. Почећу од оног што је добро. Ево, имам потребу да похвалим начин на који је решено питање лектора. То је врло важно питање, важно по националну ствар. Знамо да нам је србистика на издисају, и то управо због недостатка лектора. Јако је добро решено законски ово питање лектора и надам се да ће србистика, управо подржана оваквим законом, доживети стари сјај, као пре више година.

Што се тиче онога с чим се никако не бих сложила, то су чланови 14. и 18. закона. Члан 14. у ствари каже да се признају дипломе студентима који су уписали студије а нису испуњавали услове, ако комисија закључи да су они испуњавали обавезе. То као да је рађено за неког. Знамо сви да је син једног ректора тако уписао докторске студије а да претходно није завршио мастер. Ту се каже да ће бити казна за установу, али ће се тим људима, свеједно, дипломе признати. Ја мислим да то није баш ни фер ни коректно.

Друго је члан 18, у коме се у ствари напушта све оно што се говори у међувремену у овим другим члановима, а то је да се све дипломе које су стечене у установама без акредитације имају сматрати валидним. Знамо сви да је постојао један дугогодишњи клинч, да тако кажем, између КАПК-а и Министарства и да је ту било великих проблема, тако да имамо до сада, говори се, 2.000 спорних доктората. Међутим, нису спорне само те дипломе доктората, него су постале посредно спорне и дипломе студената, односно курсеви у којима су ти људи предавали. Знам да је то виша сила и да је то све скупа било неспретно, али остаје један горак укус у устима. И, ето, прича се да је то у ствари направљено највише због овог фамозног ФАМ-а, на коме је бивши председник државе стекао своју диплому и мастер диплому. Ја ништа не говорим, само понављам оно што се по Србији прича.

Што се тиче продужавања рока старим студентима, свакако се залажемо за продужавање рока. Ја мислим да то треба учинити, јер многи људи раде и студирају; знам конкретно да медицинске сестре, високе струковне сестре, у међувремену су се удале, изродиле децу, раде

тросменски и њима заиста није лако да завршавају. Али пледирамо на вас, господине министре, било би јако добро да издате једну препоруку да се иста могућност да и студентима, тзв. болоњцима, који иду по „Болоњском систему“. Они су у овом случају изразито дискриминисани јер имају краћи рок студирања, осам година, па онда, ако то пробију, а имају потпуно исте проблеме као и ови који су уписали по старом систему, то не би било фер и коректно. Надам се да ћете ту препоруку издати и тако свима омогућити исте услове студирања.

Сада бих прешла на пензијске законе. Наравно да подржавамо укидање овог неправедног и неуставног закона који је донесен пре четири године, којим су привремено смањене, да не кажем отете, пензије људима. Сви добро знамо да је пензија стечено право и да се издаје решење на име пензионера, да се то решење за пензију издаје на темељу дужине радног стажа и на темељу исплаћених доприноса. Значи, већ су се паре за исплаћивање пензије слиле у Фонд и одатле пензија може да се исплаћује. Овде је кршен Устав и добро је да се то кршење Устава сада исправља.

Међутим, оно што није у реду јесте неколико ствари. Пре свега, нигде нисмо видели на који начин ће људи бити обештећени за ове четири године. Наиме, пензионерима је по неким прорачунима за ове четири године узето осамсто милиона евра, по неким прорачунима више од милијарде евра. Ми смо амандмански интервенисали тражећи да се онолико месеци колико су пензије биле умањиване тај исти износ, са каматом, враћа људима. То би био један праведан начин.

Друго што никако није добро код овог закона јесте да се сада све даје у руке Влади. Наиме, нормално је било досад да се пензије усклађују или са ценама и трошковима живота или комбиновано са трошковима живота, односно ценама и БДП-ом. Међутим, сад се испоставило да од тог посла неће бити ништа и да се Влади даје дискреционо право да одлучује о томе колико и како ће исплаћивати пензије, односно како ће регулисати величину пензије.

То је јако лоше зато што то људе баца у тоталну неизвесност. Сви ми који радимо некако рачунамо да ћемо знати колико је новца исплаћивано у ПИО фонд, колико смо дуго радили и да можемо да планирамо своју пензију, а то значи и да планирамо своју старост. Међутим, овде више нема ни планирања пензије, ни финансијског планирања старости, јер све зависи од милости Владе, све зависи од тога кога ћемо имати за министра финансија, кога за министра за социјална питања, они су ти у чијој милости ће сви пензионери живети.

Ми сматрамо да је то јако лоше решење. То је решење које је чак и неуставно зато што пензија, односно право на пензију и закон о пензији има своје засаде у Уставу и ми не можемо као држава сада... Не би било

добро да, као једна европска држава, то мењамо и тиме се, по ономе што каже Фискални савет, сврстамо у једну групу земаља Блиског истока и северне Африке, где постоји таква врста исплате пензија тако да влада одлучује колико ће, како и када пензије да усклађује са трошковима живота. То значи – ако пара у буџету има, биће и повећања пензија; ако пара у буџету нема, тога неће бити. Понављам, пензија је стечено право и ми смо сви штедели, у ствари дајући ту своју штедњу у Фонд, тако да бисмо могли да уживамо једну финансијски како-тако безбедну старост и пензију.

Сви ћемо доживети, надам се, пензију, пре или касније. И они који су сада јако млади и мисле да им је пензија далеко. Она ће, ако буду имали среће и здравља, сигурно доћи. Ја се надам, уколико народни посланици, већина у Скупштини усвоји ово што је заиста, употребила бих једну можда оштру реч, накарадно, да ћете добити људе на улицама, добићете синдикате запослених, добићете и синдикате пензионера, јер многи људи су врло незадовољни, на челу са Фискалним саветом, због оваквих решења.

Фискални савет апострофiram у овом тренутку управо због тога што је Фискални савет чак и похвалио, што наравно није било тада наше мишљење, ову фискалну консолидацију и сада су пензије 11% БДП-а. Ми заиста као држава имамо јако добру прилику да се правно ускладимо и да се пензије регулишу законски два пута годишње, а не овако, да буду на милост и немилост Владе.

Што се тиче саме формуле за израчунавање пензија, која се овим законом потпуно пренебрегава и брише, њу свакако треба вратити. Ми смо ту такође амандмански интервенисали и тражимо да се уведе тзв. комбинована, односно швајцарска формула, где имате 50% БДП, а 50% цене, односно трошкове живота. Уосталом, то предлаже и Фискални савет.

Саветујем да послушате Фискални савет јер је Фискални савет стручан. Сви они режими који од '80-их година па, ево, до данас нису слушали реч стручњака после су имали врло велики финансијски дизбаланс. То се односи и на осамдесете године, крај осамдесетих година, када је дошло до велике финансијске дестабилизације, а после се Југославија распала. Наравно није то био једини разлог, али је био разлог који је свакако помогао томе. Онда су то биле и деведесете године, када су се пензије опет обрачунавале без БДП-а него само према ценама, па онда то није урађено по закону него одлуком Владе, па је Уставни суд Србије то прогласио неуставним, па је 2001. године донео одлуку да те пензије имају да се врате, па је и то изазвало дестабилизацију, све до повећавања пензија 2008. године, што је такође, заједно са великом финансијском кризом, изазвало дестабилизацију. Ја ово не причам зато да

бих се овде бавила историјом, него, просто, да најдобронамерније могуће упозорим да треба послушати реч стручњака, али и реч самих пензионера и пензионерских удружења који нешто слично предвиђају.

Имамо члан 37, који говори о увођењу дискреционог новчаног увећања уз пензију. Ми се апсолутно залажемо за увећање пензија, и то за увећање и ових најмањих пензија. Сматрамо да треба, а слично сматра и Фискални савет, увести институт минималне пензије, тако да знамо која је минимална пензија и да се онда та минимална пензија наравно усклађује по одређеној формули, по закону, два пута годишње са трошковима живота и са БДП-ом. Иначе овако, ако имамо новчано увећање уз пензију, то је једна популистичка мера удварања најсиромашнијим људима у земљи, али и врло опасна мера, која практично говори о томе да ће пензије постати социјална категорија и да се у ствари спрема уравниловка, односно да ће више-мање све пензије бити исте, па је свеједно да ли сте чистили у клиничком центру или сте у клиничком центру били водећи неурохирург.

Што се тиче овог одузетог, односно отетог дела пензија који, као што рекох, по неким износи милијарду и по, а по неким осамсто милиона евра, он свакако треба да се врати пензионерима. Или барем да се овај дуг прогласи за државни дуг Србије и да се на тај начин људима може компензовати. Тиме ћете избећи тужбе, тиме ћете избећи неке немире и мислим да би то било заиста целисходно.

Такође, морам да поменем и наплату пореза али и велики број обвезника којима се опрашта неплаћање доприноса. Чitam данас у „Политици“ о једној фирми која производи ципеле, која већ годинама не плаћа никакве доприносе радницима и која је за неке јако велике паре оштетила буџет Србије; наравно, и пензионере а и саме раднике. С друге стране, имате јако много оних који порез не плаћају. Негде сам наишла на податак да око четири милијарде евра стоји неплаћеног пореза. Заиста, није фер и поштено да држава завлачи руке пензионерима у џеп и каже „нема пара“, а не може тим великим системима који не плаћају порез да наплати порез.

Даље бих поменула још само Пензиони фонд. Ту је евидентно да је владајућа врхушка ставила шапу и на ПИО фонд променивши састав Управног одбора. Сада Управни одбор има седморо људи, од којих су четворо партијски људи. Ту је монопол на одлуке, а то је нарочито опасно у случају намере да се прода имовина Пензијског фонда. Ту ће се добити одређене паре за неко акутно крпљење рупа, међутим, после следи једно велико ништа и вероватно уравниловка са пензијама. Ми смо и ту амандмански интервенисали и надамо се да ћете наше амандмане уважити

и да ће овај закон бити бољи и праведнији не само по пензионере него и по целокупно српско друштво. Хвала на пажњи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колегинице Рашковић Ивић.

Реч има министар Младен Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Само ћу кратко. Слажем се, као и пре две године, да ћемо упутити молбу високошколским установама за оне прве „болоњце“. Тада је негде 80% људи испоштовало, мада сам ја имао силне непријатности, да сам чак прекорачио своја овлашћења, и за то сам оптужен, али писало је јасно – препорука.

Када је у питању овај случај, Арсенијевићев син није разлог да се доноси; он јесте повод, али не може студент, па макар се он звао Арсенијевић, да буде крив јер није себе уписао, то је само замена одговорности. Има доста случајева, није то један. Знате ли каква је процедура по садашњим правилима? Ви не можете правно оспорити то, а онда стављате стручну комисију од пет стручњака (имунолога, инфектолога...), месецима радите да докажете да је докторат одличан. Ово је послужило као повод свакако, а онда смо истражили да ли тих случајева има још. Тако да је свакако одговорна установа, а не студент, у било ком другом случају. То је била парадигма те ситуације.

Када су у питању условно ови докторанди под сумњом, што ви кажете, ако вам кажем да је цео Национални савет за високо, да су сви чланови КОНУС-а априори рекли да је ово било само техничко питање, да нико није поднео захтев... Ми смо тражили од свих факултета, и државних и приватних, да нам се изјасне. Не бих сад да набрајам који све државни нису имали тај акт.

Када бисмо то помножили, ово што су они рекли, сто и нешто, са правим бројем, онда говоримо о више од 1.500. Пошто није надлежност КАПК-а да утврди веродостојност дипломе, него Министарства, ми смо посегнули законским актом за оним што је било већ два пута, значи, прошло акредитацију, што је већ остварено право. Тако да за све друге случајеве наравно да се слажемо да су нелегитимни. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре Шарчевићу.

Реч има министар Зоран Ђорђевић.

Изволите.

ЗОРАН ЂОРЂЕВИЋ: Захваљујем.

Поштовани посланици, своје излагање бих кренуо констатацијом да видим да сте читали шта је рекао Фискални савет, али нисте улазили у суштину или не разумете шта је рекао Фискални савет, шта је хтео и, у суштини, колико је погрешно у својој оцени. Прочитаћу вам писмо које пишемо Фискалном савету, а верујем да ћете разумети и схватити из тога

колико је погрешно Фискални савет, колико је паушално и брзоплето донео своју одлуку, колико је брзоплето написао то питање. А ви сте га само пресвукли као вашу формулацију и представили овде нама.

Дакле, у оцени Фискални савет истиче да „Предлог закона неће омогућити повратак на регуларно функционисање пензијског система већ би, напротив, довео до урушавања његове предвидљивости и интегритета. Суштину проблема чине две кључне предложене промене: 1) укидање формуле и давање дискреционе могућности Влади да одлучује о усклађивању пензија и 2) давање дискреционе могућности Влади да исплаћује новчано увећање уз пензију“, што смо чули од вас.

Када је у питању усклађивање висине пензија, даље се наводи да се Предлогом закона дефакто укида формула за усклађивање пензија и Влади даје дискреционо право да одлучује о усклађивању пензија. „Члан 9. Предлога закона даје Влади надлежност да прописима којима се уређује буџет и буџетски систем одлучује о усклађивању пензија до достизања финансијске одрживости система пензијског и инвалидског осигурања“.

Указујемо на то да се чланом 9. Предлога закона предвиђа измена постојећег члана 80б Закона о пензијском и инвалидском осигурању, којим је сада утврђено да се изузетно од члана 80. тог закона за време примене Закона о привременом уређењу начина исплате пензија пензије могу повећавати само у складу са законом којим се уређује буџетски систем и законом којим се уређује буџет. Предложеном изменом ове законске норме предвиђа се да ће се, такође изузетно од члана 80. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, до достизања финансијске одрживости система пензијског и инвалидског осигурања пензије усклађивати на начин утврђен прописима којима се уређује буџет и буџетски систем.

Дакле, може се приметити да се Предлогом закона не врши укидање формуле за усклађивање пензија, него се практично продужава садашње стање, тј. усклађивање пензија на начин прописан законом којим се уређује буџетски систем и буџет, што се примењује од 2014. године.

Такође, није јасно одакле потиче оцена да се чланом 9. Предлога закона Влади даје надлежност да одлучује о усклађивању пензија када се зна да законе којима се уређује буџетски систем и буџет, као и измене тих прописа, усваја управо Народна скупштина. Подсећања ради, од 2014. године пензије су увећане три пута. Сваки пут је то учињено усвајањем измена наведених прописа управо од стране Народне скупштине.

Дакле, нигде у Предлогу закона не стоји одредба да се Влади даје наведена надлежност, нити ће бити укинута формула за усклађивање. Предлог закона не забрањује да се у прописе којима се уређује буџетски систем и буџет угради формула за усклађивање пензија.

Већи део осталих оцена Фискалног савета на тему усклађивања пензија заснован је на напред наведеној погрешној претпоставци о укидању формуле о усклађивању и давању дискреционих овлашћења Влади. Фискални савет у оцени наводи: „Укидање формуле за усклађивање, дакле, не би омогућило ефикасније планирање потрошње, како законодавац наводи, већ би, напротив, подрило предвидљивост пензијског система, уносећи неизвесност међу раднике који уплаћују пензијске доприносе и онемогућавајући им да ефикасно финансијски планирају своју старост“.

Рекао бих једну реч, али нећу сад у Народној скупштини, а рећи ћу вам другу ствар, шта се тиме хтелo. Мислим да је намерно у овом тренутку баш то речено, а видим да сте ви који нисте размишљали о томе то само сада овде нама и предочили.

Дакле, указујем на то да ни постојање законом предвиђене чврсте формуле према којој се усклађивање пензија спроводи на основу кретања одређених параметара само по себи не значи предвидљивост или економску стабилност. Наиме, у време када су се пензије усклађивале према тзв. швајцарској формули, о којој сам вам и причао у елаборату, тј. према проценту који је у једнакој мери укључивао кретање цена и зарада у претходном периоду, више пута се дешавало да раст цена и зарада буде већи од очекиваног, због чега је скоро сваке године вршен ребаланс буџета, као и финансијског плана Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, што је угрожавало стабилност финансирања исплате пензија. Поред тога, сама формула за усклађивање пензија је у претходне скоро две деценије више пута мењана, што не може да значи предвидљивост на начин описан од стране Фискалног савета и вас.

Управо чињеница да се усклађивање пензија доводи у везу са планирањем буџета, који учествује у финансирању редовне исплате пензија и других права из пензијског и инвалидског осигурања, указује на то да се жели постићи предвидљивост и економска стабилност, без неочекиваних условљених нпр. неочекиваним растом зарада током године, као што је био случај у прошлости.

Без обзира на позитивна кретања у јавним финансијама и смањење дефицита у финансирању расхода Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, јасно је да то не може да буде разлог за опуштање када је у питању финансијска одрживост система пензијског и инвалидског осигурања, што захтева постојање опреза у погледу управљања расходима овог система.

Друга кључна тачка коју Фискални савет критикује, а и ви данас, у својој оцени, односи се на члан 37. Предлога закона, којим се утврђује правни основ којим се даје могућност Влади за исплату новчаног износа

као увећања уз пензију, у зависности од економских кретања и финансијских могућности буџета Републике Србије, с тим што је додатно утврђено да средства за ове намене не могу бити виша од 0,3% бруто домаћег производа на годишњем нивоу.

Како се наводи у оцени, „отуда би давање могућности Влади да дискреционо, без објективних и системских критеријума, увећава поједине пензије мимо раније уплаћених доприноса урушило интегритет пензионог система и подрило поверење које је генерацијама изграђивано“. Поред тога, у тексту се наводи: „На овај начин подривају се принципи пензијско-инвалидског осигурања и отвара се могућност за њихово даље урушавање у наредним годинама“.

Морам да вам скренем пажњу да је у овој и претходној било речи са ММФ-ом и они су сагласни и са једном и са другом изменом члана овог закона. Указујемо да је могућност исплате износа као увећања уз пензију управо супротна наведеном, не нарушава принципе система пензијског и инвалидског осигурања с обзиром на то да исплата наведеног новчаног износа не значи промену начина обрачуна висине пензије, нити има везе са усклађивањем пензија. Наведени новчани износ је јасно одвојен од пензије а, како је предвиђено, исплаћиваће се у зависности од финансијских могућности државе. Опредељење Владе је да пружи додатну заштиту корисницима нижих пензија, али на такав начин да не буду угрожени принципи пензионог и инвалидског осигурања, као и да се очува стабилност јавних финансија. Због тога је, наиме, и уведен лимит укупног износа средстава за ову намену, а Предлогом закона није прописана обавеза, него само могућност исплате наведеног новчаног износа. Дакле, у складу са напред наведеним, сматрамо да ни једна ни друга, ни ваша ни Фискалног савета, примедба не стоје.

Причате о неком кршењу Устава и да је кршен Устав и да морамо да се дозовемо памети. Морам да вам кажем да до сада све тужбе које су биле на суду, нису прошле, односно пале су. Мислим да ви обмањујете грађане и терате их на трошкове који су њима беспотребни, а то је да подносе тужбе верујући да ће да добију на суду и верујући вама да је то противуставно.

Нажалост, на вашу жалост а на нашу срећу, мали број грађана верује таквој политици и верује да треба да тужи државу, већ верује једној другој политици, а та друга политика каже да ће пензије после умањења, односно укидања умањења бити, у односу на октобар 2014. године, од 8,8% до 13,2% веће у односу на тај период. Политика ове државе се управо односи на тај начин и има тај однос према грађанима, у овом случају према пензионерима. И управо бринемо о њима, да онима с најнижим пензијама

можемо да помогнемо и дамо им одређено увећање а да, с друге стране, не угрозимо фискални простор и буџет Републике Србије.

То је одговорна политика. Одговорна политика није да грађани живе и да не знају да ли ће им бити исплаћена пензија, а ви се сећате тих времена. Грађанима није предвидљивост да имају пензију од једног евра или једне марке, као што ја знам да су мој отац и моја мајка имали једну марку. Предвидљивост система је оваква, да они знају да држава иде напред, да ће бити бољи економски услови и да ће држава у складу с тим економским условима да да.

Ви бисте се задовољили да буде висина пензије годишње 0,1–1%. Времена кад је инфлација била велика и раст цена на мало двоцифрен ствар су прошлости. Сада имамо инфлацију од 1%, од 1,5%. Да ли верујете да би било добро повећање пензија од 1,5%? Ми не верујемо, ми верујемо да је добро повећање од три, четири, пет, шест посто. И, оне треба да се приближавају платама и минималној потрошачкој корпи. Ове мере и све ово јесте у правцу тога да можемо нашим пензионерима сваке године, у складу са Законом о буџетском систему и Законом о буџету, колико је добро овој држави, да буде добро и њима. То је политика ове владе, а то ћемо предложити и на крају ове и на крају сваке следеће године. Колико буде боље држави, да буде боље и пензионерима.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре Ђорђевићу.

Реч има министар финансија др Синиша Мали.

Изволите, министре.

СИНИША МАЛИ: Хвала пуно.

Искористио бих прилику да дам мало перспективу свих ових ствари које се односе на исплату пензија и стање у Пензионерском фонду.

Мало пре сте, госпођо Ивић, рекли да су се паре слиле у Фонд, одатле се пензије исплаћују. То би требало да буде тако, али нажалост није тако. Године 2008. једном катастрофалном и неодговорном одлуком пензије су повећане четири пута. Толико су повећане да су утицале на 2% БДП-а и довеле до тога да је учешће пензија у БДП-у те године било 13,4%. Од тада крећу све невоље јавних финансија Републике Србије: креће да расте јавни дуг, који је кулминирао са 74,7% 2014. године, креће да расте дефицит, који је кулминирао 2012. године са 6,6%, негативан дефицит у односу на БДП. То је ситуација која се мења од 2014. године па надаље.

Даћу вам још један податак. Као што знате, ПИО фонд се пуни новцем од доприноса, али се такође пуни новцем који се уплаћује из буџета Републике Србије. Управо због тога што су пензије повећане на неодговоран начин и новца није било довољно за њихову исплату, 2014. године је 43,7% свих обавеза које је ПИО фонд имао дотирано из буџета Републике Србије. Дакле, скоро половина обавеза за пензије плаћена је из

буџета Републике Србије, уместо да је Фонд добијао или примао доприносе од тога колико запослених има у Републици Србији. Од тада, то је било преко двеста милијарди динара годишње, ове године тај износ се спустио на 28,4%.

Зашто? Зато што економска политика Владе показује резултате. Имате никада већи број запослених, дакле у другом кварталу ове године 11,9% незапослених, у односу на 23,9% 2012. године. Имате већи принос или прилив у буџет ПИО фонда. Самим тим, обавезе буџета Републике Србије се смањују. То вам показује колико је ова политика одговорнија од политике која се водила до 2013. године.

И, као што је министар Ђорђевић рекао, ми се не бавимо политиком када доносимо одлуке, бавимо се економијом. Уколико ситуација буде још боља, а ви знате да имамо рекордне стопе раста од 4,9% у првих шест месеци ове године, имамо суфицит у буџету, ево, трећу годину заредом, имамо смањење јавног дуга на испод 50% до краја ове године, односно почетком наредне године, зашто не би онда и пензионери осетили бољитак у годинама које долазе? Зашто бисмо се фокусирали на стопу инфлације, која је никада мања (1–1,5%), уколико можемо наредне године, уколико остваримо добар резултат, да понудимо и пензионерима више?

Да завршим, законе о буџету и буџетском систему доноси и усваја Народна скупштина Републике Србије, а не Влада Републике Србије. Хвала пуно.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, министре.

Право на реплику, Санда Рашковић Ивић.

Изволите, два минута.

САНДА РАШКОВИЋ ИВИЋ: Хвала.

Што се тиче министра Шарчевића, њега сам све разумела и уважила све оно што је рекао.

Што се тиче дискусије министра Ђорђевића, морам да кажем да га нисам баш најбоље разумела, а мислим да га није разумео нико, а можда ни он сам себе. Међутим, оно што мени упада у очи јесте да је он ипак поменуо да ће пензије бити исплаћиване, односно да ће то усклађивање бити у зависности од финансијске ситуације. Значи, опет имамо зависност од финансијске ситуације, а не законско усклађивање, које би требало да буде два пута годишње.

Такође, ви сте рекли да ће пензије бити повећане и да ће оне сад бити од октобра, за неке, 13% веће него што су биле пре отимања, односно смањивања дела пензија 2014. године. Међутим, морам да вам кажем да су трошкови живота порасли за 15%. Према томе, ти трошкови живота нигде нису урачунати и тих 13% опет је мање од ових 15%.

Господин Синиша Мали говори о суфициту. Лепо је, поздрављамо, не знам како сте то израчунали, али полазим од премисе да је то тачно. Па ако имамо суфицит у буџету, зашто онда у закону нигде нисте ставили начин на који ће се људима вратити оно што им је одузимано четири године? То је двеста милиона евра на годишњем нивоу. Ми предлажемо да то буде онолико месеци колико је узимано, толико да им се то враћа, наравно, са обрачунатом каматом.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам.

Реч има министар Синиша Мали.

Изволите, министре.

СИНИША МАЛИ: Не знам да ли смо се ви и ја разумели. Дакле, није одузето пензионерима оно што сте ви уништили и оно што сте ви изгубили неодговорном политиком од 2008. до 2013. године. Ако сам вам малопре рекао да у буџету није било новца и да је 11, односно 13,4% БДП-а одлазило на пензије, да пензије нису имале одакле да се исплате, а то је била ваша политика, онда питајте сами себе одакле ћете вратити пензионерима то што сте им узели. А ми смо одговорном политиком успели да стабилизујемо наше јавне финансије и да из реалних извора, на реалан начин, људима кажемо – имамо оволико, толике ће бити пензије, како буде било боље, биће још више. Пензије ће у Србији, да вам кажем, бити све веће и веће зато што је ситуација све боља и боља.

Желим да се навикнете на високе стопе раста наше економије, да заборавимо ваших 3,1% из 2009. године, негативне стопе раста, пада наше економије, а навикните се на наших 4,9% у првих шест месеци. А те стопе раста онда воде и већем приливу инвестиција, мањој незапослености, већем приливу у буџет и већим пензијама и платама у јавном сектору. Хвала вам пуно.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала вам, министре Мали.

Поштовани народни посланици, у складу са чланом 87. став 1. Пословника Народне скупштине, сада одређујем паузу у трајању од једног часа. Са радом настављамо у 15 часова и 15 минута. Хвала вам.

(После паузе – 15.15)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Ђорђе Милићевић): Даме и господо, настављамо са радом.

Да ли председници, односно овлашћени представници посланичких група желе реч? (Да.)

Реч има народни посланик Иван Бауер.

Изволите.

ИВАН БАУЕР: Захваљујем, потпредседниче.

Уважени министри, цењене колегинице и колеге народни посланици, грађани Републике Србије, Посланичка група СДПС подржаће све законе који се налазе на дневном реду данашње седнице.

Фокусираћу се на Закон о пензијском и инвалидском осигурању, односно на његове измене и допуне, као вероватно најважнији закон из ове области социјалноекономских закона, да тако кажем. Измене и допуне овог закона су бројне и, како рече министар, све су позитивне, али рекао бих да је вероватно најважнија, а у сваком случају је привукла највећу пажњу јавности а, рекао бих, најпре пензионера, укидање Закона о привременом уређивању начина исплате пензија.

Започећу своју дискусију и већи део ће базирати управо на разлозима за укидање овог закона, али и генералном стању у нашем фонду ПИО и у нашим јавним финансијама које су проузроковале потребу да се један овакав закон донесе.

Ми и даље као доминантан имамо такозвани пензијски систем *pay as you go*, односно систем међугенерациске солидарности, који подразумева да се пензије данашњим пензионерима исплаћују из текућих доприноса, односно доприноса које уплаћују грађани који су данас запослени. Ствари се, наравно, могу посматрати и на другачији начин, односно из другог угла, који је, верујем, пензионерима, далеко ближи, а подједнако исправан, а то би било да, у суштини, пензионери сами финансирају своје пензије тиме што су уплаћивали читавог свог радног века новац у Фонд пензијског и инвалидског осигурања.

Шта је проблем с овом другом логиком, односно шта је генерални проблем нашег система пензијског и инвалидског осигурања? На првом месту, то што је наш фонд пензијског и инвалидског осигурања почео да се урушава још осамдесетих година прошлог века, односно његова финансијска позиција, његова имовина или, ако хоћете, његова актива је почела драстично да се смањује још осамдесетих година прошлог века, а деведесетих година, за време санкција и ратова, његова актива готово потпуно је опустошена. За то, наравно, нису криви данашњи пензионери, који су сносили последице тог стања, али сасвим сигурно нису криви ни људи који су данас запослени, а који пуне тај фонд ПИО и, ако хоћете, плаћају порезе из којих се након тога, односно из буџета тај фонд дотира, пошто Фонд ПИО бележи сваке године огроман дефицит.

Када се на тако лоше стање у Фонду ПИО дода и врло лош, односно неповољан однос броја пензионера и броја запослених и стални тренд погоршања тог односа, па ми имамо данас ситуацију да је тај однос 1: 1,5, онда је јасно да је Фонд ПИО временом ишао ка потпуној финансијској неодрживости и постајао све веће оптерећење за републички буџет.

Да не говорим о томе да су у не тако давним временима пензије у неким периодима, потпуно ирационално, без икакве економске логике, без икаквих економских основа, повећаване, да су људи слати масовно у превремене пензије и да су, да тако кажем, извинићете ме што се колоквијално изражавам, шаком и капом дељене инвалидске пензије када за њих није било законских основа.

Друго не мање важно јесте то што је овако уређен систем пензијског и инвалидског осигурања, односно тај *pay as you go* систем, време прегазило и што је он данас потпуно анахрон и економски неодржив. Овај систем је своју пуну функционалност показао у време након тзв. беби бума, када је број младих, односно број запослених далеко надмашивао број старих, односно број корисника услуга пензијског и инвалидског осигурања, односно број пензионера. Међутим, у међувремену, демографски трендови су се драматично променили и број рођене деце се значајно смањивао, односно смањивао се број оних који су уплаћивали новац у Фонд пензијског и инвалидског осигурања. Истовремено, продужавао се животни век грађана, што ће рећи, повећавао се број корисника услуга Фонда ПИО.

Овај тренд је у развијеном свету, односно у развијеним земљама на време уочен и они су кренули реформе пензијског система увођењем тзв. другог и трећег стуба пензијског осигурања, који је требало да временом преузму макар један део, ако не и већи део, улоге првог стуба, односно стуба *pay as you go* система. Ми смо, наравно, по обичају, и са тим реформама каснили. И док смо их спровели у потпуности, финансијска ситуација, односно финансијски положај грађана у земљи је већ био толико лош да тај други и трећи стуб нису имали велике шансе да на озбиљан начин заживе.

Наравно, не само из тих разлога, али између осталог и због тога, ми смо се пре неколико година нашли готово на рубу пропасти, односно рубу потпуног финансијског колапса, када смо били принуђени да прибегнемо врло тешким, болним и крајње непопуларним мерама фискалне консолидације, међу којима јесте и ова мера о којој говоримо, односно мера смањења пензија са циљем да оздравимо наш финансијски систем, да га поставимо на здраве темеље и да учинимо, у крајњем случају, и пензије садашњих и будућих пензионера сигурним.

Знам да велики број грађана не разуме и, у крајњем случају, није ни посао сваког грађанина да у потпуности разуме економске моделе, економска кретања, да не разуме да смо ми 2012. односно 2013. године били буквално на корак од амбиса, односно да смо се налазили у ситуацији да смо врло брзо могли да уђемо у један *circulus vitiosus*, спиралу задуживања, која би нас одвела у дужничко ропство. А како изгледа

дужничко ропство, не морамо много далеко да гледамо. Мислим да је довољно да погледамо пример наше пријатељске и до пре двадесетак година суседне земље Грчке, која се суочила с тим проблемом и која је због тога била принуђена да неколико пута смањује пензије грађанима, и то драстично, далеко више него што смо то учинили ми.

Дакле, из тих разлога ми смо, као што рекох, били принуђени да применимо одређене болне, крајње непопуларне мере, међу којима јесте и ова која се овим законом укида, односно мера смањења пензија.

Без обзира на то што је та мера крајње непријатна и непопуларна, она није донета као нека исхитрена мера, нити је она некакав непромишљен потез или политички хир. Још мање је потез који је економски неоснован, о чему сведочи и подршка коју је ова мера имала како од домаће тако и од међународне економске јавности, оличене у Фискалном савету и ММФ-у, већ је то била једна од неколико мера које смо у том тренутку једине имали на располагању у покушају да ту кризу која се, да тако кажем, разбуктавала, односно тај пожар који се разбуктавао, угасимо.

Знам да је било и неких других идеја и предлога како да се реши проблем фискалне консолидације, односно на који начин да се смање расходи и повећају приходи, али морам да кажем да људи који се елементарно разумеју у економску теорију и праксу знају да било каква пореска реформа, било каква реформа јавних предузећа, јесте мера која има тзв. временско кашњење, односно мера која даје резултате одложено и да се за резултате таквих мера мора чекати најмање од три до шест месеци, врло вероватно и дуже. Притом је велики знак питања да ли ће резултати бити онакви какве смо планирали.

На жалост нашу, једине мере које дају тренутне резултате јесу оне мере које су најнепријатније за грађане али, да се разумемо, најнепријатније и за политичку елиту која је морала да донесе једну такву непопуларну одлуку и да тиме смањи своју политичку популарност, а то су мере смањења плата и пензија.

Да не би било неспоразума, ово није нека мера коју смо ми измислили, нити је ово нека мера коју нам је неко са стране наметнуо – теоретичари завере ће рећи Међународни монетарни фонд – да би на нама увежбавао некакве економске моделе или да би нас користио као заморчиће. Ово је мера која је претходно већ у неким другим земљама дала резултате и због тога смо је применили.

Као пример земље у којој је ова мера дала резултате, рећи ћу вам пример једне мале отворене економије, каква је и Србија. Реч је о Летонији, која је још 2008, 2009. године уочила крајње неповољна економска кретања у својој земљи, уочила да се њихов буџет креће ка

озбиљном дефициту и истог момента реаговала драстичним линеарним смањењем и плата и пензија за 20%, без икакве социјалне заштите најугроженијих, односно оних са најмањим примањима. Подсетићу вас да смо ми, када смо уводили мере смањења пензија, те мере учинили врло социјално одговорним, односно да смо заштитили оне који имају најмања примања. За отприлике две године, Летонија је у потпуности стабилизовала своје јавне финансије и укинула, наравно, све мере, односно укинули су и меру смањења пензија. Али Летонија је земља која је увек водила екстремно одговорну фискалну политику, о чему сведочи податак да је то једна од земаља ЕУ, ако не и број један земља ЕУ, по најмањем учешћу јавног дуга у БДП-у, али то зато што воде одговорну фискалну политику годинама.

Неко ће, наравно, питати сад – добро, пошто је Летонија после две године укинула меру смањења пензија, зашто нама треба три и по године или мало више од три и по године да укинемо ту меру? Зато што у време када су они превентивно, 2008, 2009. године, у сам освит светске економске кризе, смањивали плате и пензије, ми смо тада причали о великим шансама које светске економске кризе пружају Србији и ми смо управо у том периоду, потпуно ирационално, без икакве економске логике, повећавали пензије!

Када водиш годинама, у време светске економске кризе, неодговорну фискалну политику, онда једног дана када решиш да почнеш да водиш одговорну фискалну политику, када примениш болне мере фискалне консолидације, мораш да платиш цену. Нажалост, ту цену су платили сви грађани, како пензионери, тако и остали грађани којима су смањене плате. Али, нажалост, та мера је морала да траје дуже, докле год нисмо успоставили стабилно стање у нашем буџету, а стабилно стање у нашем буџету смо успели да успоставимо прошле и ове године. Сада већ другу годину заредом бележимо фискални суфицит, односно имамо више средстава у буџету, више приходимо у буџету него што трошимо новца из буџета.

Још неке ствари су се у међувремену промениле и дају разлога за оптимизам када је у питању кретање пензија, односно њихов раст, боље речено, у будућности. Даћу вам само неколико параметара који нису никаква тајна, то су подаци који се налазе на сајту Републичког завода за статистику. У првом и другом кварталу ове године међугодишњи раст БДП-а у Србији је био 4,9% и 4,8% рестриктивно. Истовремено, међугодишња инфлација у августу је 2,6%.

У другом кварталу ове године забележили смо, рекао бих, историјски минимум када је у питању стопа незапослености, или барем историјски минимум према подацима који постоје на сајту Републичког

завода за статистику. Ја сам их погледао, двадесет година уназад, колико постоје, никад нисмо имали нижу стопу незапослености. А рећи ћу вам да је у Војводини та стопа само 10%, дакле још нижа од ове на републичком нивоу. У исто време, стопа запослености је највиша у последњих петнаест година, дакле од 2003. године наовамо нисмо никад имали већу стопу запослености.

Зашто је то важно и зашто би интересовало пензионере, односно зашто би пензионере занимао овај податак? Зато што високе стопе раста значе боље пуњење буџета, односно више средстава у буџету, а самим тим и више простора за повећање пензија. Када су стопе раста БДП-а значајно веће од инфлације, као што је сада случај, готово дупло већа, онда има више простора да се пензије повећају него када бисмо пензије усклађивали са растом трошкова живота, што је био раније случај, а то смо управо предвидели овим законом, дакле отворили смо простор да пензије повећавамо и више.

Када имате врло ниску стопу незапослености и високу стопу запослености, то значи да су приходи буџета по овом основу, дакле доприноси који се уплаћују, врло високи, односно да се Фонд пензијског и инвалидског осигурања много боље пуни него раније. Самим тим ће бити стабилнији и сигурнији у будућности, самим тим ће његов дефицит бити мањи, односно мање ће бити потребно трансферисати средстава из буџета у Фонд ПИО.

Дакле, то су све претпоставке које, уз једну одговорну фискалну политику коју водимо последњих неколико година, и чврсту, како се то каже – рестриктивну, како год хоћете, дају сигурност пензионерима, и садашњим али и будућим.

Пошто имам још мало времена, хтео бих да кажем још само неколико ствари, мада је о томе већ било речи и верујем да ће данас бити још речи, о најважнијим стварима које се овим законом мењају, поред овога што верујем да је најважније.

Стварају се законске претпоставке, о томе смо говорили, да се драстично смањи број привремених решења о пензијама, што је стварало велику неизвесност за наше пензионере али, исто тако, правило велики и, извините што ћу да кажем тако, узалудан посао за Фонд пензијског и инвалидског осигурања. Дакле, они су сваких неколико месеци морали поново да издају једна те иста решења. То је посао који се понавља, а који је потпуно беспотребан. Притом је, кажем, стварало неизвесност за пензионере, јер они никада нису знали, докле год не добију коначно решење, колика је њихова коначна пензија. Дешавало се прво да чекају годинама на коначно решење, а онда да се коначним решењем испостави да су им пензије преплаћене, односно да треба да враћају један део пензија

које су примали. То је потпуно недопустиво за пензионере али и за њихов стандард. Зато је јако важно да се ова ствар промени и да смањимо број привремених решења, односно да у перспективи тај проблем трајно и коначно решимо.

Добра вест постоји и за лица са бенефицираним радним стажом, која ће након овог, надам се, усвајања измена и допуна Закона моћи да иду у пензију са напуњених 50 година живота, наравно када испуне остале законске услове који постоје. Али та добра вест је и за оне међу њима који су отишли у превремену пензију, јер ће им се сада смањити тај геп, односно та раздаљина између година са којима су отишли у пензију и рока од 50 година; самим тим ће им се повећати пензије, што је свакако за њих позитивна вест.

На далеко правичнији начин ће се решењем које се предлаже у овом закону решавати и питање обрачуна пензија за расељена лица и војне осигуранике за које не постоје потпуни подаци о уплати доприноса за све године стажа који евидентно имају. Досад се као основица за те године користила минимална основица, што није праведно, а сада се формула мења; мења се, наравно, у њихову корист, њихове пензије ће у будућности бити веће.

Такође, једна врло важна ствар, а у складу са нашом стратегијом дигитализације, повећања конкурентности и, ако хоћете, даљег напредовања на свим референтним листама, као што је рецимо Дуинг бизнис листа, јесте стварање законских претпоставки за једноставнију електронску размену података између Фонда пензијског и инвалидског осигурања и других државних институција, али и између Фонда ПИО и свих његових корисника, у које спадају наравно и послодавци али исто тако и пензионери.

Истовремено се укида велики број образаца и чувени М4 образац, што ће смањити администрацију, што ће поново смањити посао Фонда ПИО. Важно је да смањимо оптерећење Фонда ПИО беспотребним пословима, дакле да се они фокусирају на послове који су важни, а не да раде репетитивно неке послове који су потпуно бесмислени.

Толико за сада. Захваљујем на пажњи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

Изволите.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Хвала, председавајући.

Пошто смо слушали похвале овог Закона о пензијском и инвалидском осигурању, хајде да кренемо...

Ја ћу, наравно, говорити о оним лошим странама овог закона, о једној ствари, рецимо, која нигде није речена и не уклапа се у оно што је

министар у два сата, колико нам је овде говорио о овом и разним другим тачкама дневног реда, али највише о овом закону, говорио сав усхићен. Како каже, предлаже закон који носи само добре вести за пензионере. Па, ево једне лоше вести, сакрили сте је, министре, у члан 45. овог закона: то је да ће се од сада достава пензија на кућну адресу наплаћивати корисницима пензије.

(Зоран Бојанић: И досад се наплаћивало...)

Је л' у реду то „кретену“? То је у реду? Нема проблема.

Дакле, 426.000 пензионера прима пензије на руке, на кућну адресу доноси им поштар. Пре годину и по дана је било у плану да се то укине, зато што то, како је речено, Фонд кошта 811.000.000 динара годишње. Сада ће тај износ, значи неке две хиљаде динара годишње, да плаћају корисници пензија. Пензије које доноси поштар најчешће примају пензионери који живе у малим местима, селима, који немају у близини банку, банкомат, не умеју да користе оно што ми данас сматрамо сасвим нормалним и мислим да је тај мали трошак за државу морао да остане на Фонду ПИО.

Ствар око које се овде водила полемика, где нам је министар у одговору колегиници цитирао писмо у којем одговара Фискалном савету, такође је једна неистина. Прво, каже министар, ми смо одговорили Фискалном савету да није тачно да Влада доноси законе, него да законе доноси Скупштина. И то јесте, када прочитате Устав, то јесте тако, али шта је пракса овог дома, ми посланици овде најбоље знамо. Који је то закон који је усвојила Скупштина, а да није дошао од Владе Србије?

Оно што је занимљиво, овом изменом сада, како сте сами рекли у том одговору, настављате оно што постоји већ четири године, а то је да се неће усклађивати пензије у складу са чланом 80. Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Претходни члан који је то дефинисао, који сада укидате, каже овако: „За време примене Закона о привременом уређењу начина исплате пензија, пензије се могу повећавати само у складу са законом којим се уређује буџетски систем и законом којим се уређује буџет“. Значи, закон. А шта сада предлагете да стоји? Кажете: „Изузетно од члана 80. овог закона, до достизања финансијске одрживости система пензијског и инвалидског осигурања пензије ће се усклађивати“, не повећавати, него усклађивати, „на начин утврђен прописима којима се уређује буџет и буџетски систем“. Значи, не законом, него прописима. Шта су прописи којима се уређује буџет и буџетски систем?

(Александар Мартиновић: Па закон.)

Поред закона, може још нешто да буде, докторе Мартиновићу.

(Александар Мартиновић: Не може.)

Може још нешто да буде. Може, јер да сте хтели, онда сте могли да напишете „закон“, како је стајало и досад. Зашто сте променили да уместо „закон“ стоји „пропис“?

Шта значи „достизање финансијске одрживости система пензијског и инвалидског осигурања“? Шта је то, којим је то прописом, законом, Уставом, чиме год, дефинисано? Где пише шта је одрживост? Да ли је то тих 11% БДП-а? То нисмо достигли ни сада. Нисмо достигли ни сада, после четири године.

Зато ово уводи арбитрарност у будуће усклађивање пензија. Зато смо против тога да се пензије у будућности усклађују на овакав начин. Тражимо да се врати оно што пише у члану 80. Закона. Или нађите неку другу форму. У ономе што нам је министар овде читао, историју како су се мењали закони, било је разних модела – усклађивање само са растом цена, па се правила комбинација између раста цена на мало и раста зарада, па се укључивао и раст, евентуално, БДП-а. Нађите неку формулу која је јасна, која је ствар друштвеног консензуса, а не одлуке која ће се утврђивати, како овде предлагете, прописима којима се уређује буџет и буџетски систем.

Зашто је то важно? Шта ћемо имати у наредном периоду? Ево, то смо могли да чујемо данас, ко је пажљиво слушао. Рекао је министар финансија – сада ће пензије, кад се усвоји овај закон... Он је овако рекао – сада ће пензије бити веће у односу на пензије исплаћене у октобру 2014. године између 8,8% и 13%. Па како је могуће да нелинеарно расту пензије? Како је то могуће, јер то није по закону? То је оно што смо овде могли да протумачимо. И неће расти пензије. Пензије ће расти свима исто. Али имамо ово ново – додатак, новчани додатак на пензије. И то је друга ствар због које сматрамо да је ово лоше. Нема никаквих јасних мерила коме, како, зашто се уводи тај додатак, у ком износу, колико ће се исплаћивати. Постоји само једна ствар у овом предлогу закона – колики је максимум на нивоу године, колико се може за то потрошити, 0,3% од укупног БДП-а.

Али ово што сте написали и што данас предлагете Скупштини није реформа пензионог система. То је та замерка и Фискалног савета, који знају да прочитају оно што пише у предлозима закона.

Могли сте да кажете – идемо на систем минималне пензије, из буџета ће се исплаћивати у неком тренутку у будућности само минималне пензије. Ко хоће већу пензију, тај ће морати на неки други начин да обезбеди себи та примања. Али ово није то, ово је једна врло једноставна ствар, политичка ствар. Онај 61% пензионера, како сте овде говорили, који законом који се сада укида, Законом о привременом уређивању начина исплате пензија, тај 61% ви настављате да награђујете. Правите поделу међу пензионерима у Србији на богате и сиромашне.

Не знам како сте дошли и одредили да је, не знам, пензија преко 25.000 динара пре четири године богатство и да треба да се смањи, а сада, изгледа, одређујете да је 32.000 сиромаштво па ћемо награђивати оне који примају пензије мање од тога.

Мере социјалне политике не могу на овај начин да се воде, кроз пензиони систем. Ако желите, што је обавеза државе, социјалну одговорност, онда треба циљано, са јасним параметрима, подржати оне најугроженије. То овај закон не доноси. Он доноси то да ће се појављивати председник Републике, коме то није по Уставу ствар у коју може да се меша, председник, у овом случају председница Владе, министри, и онда се разбацивати процентима колико ће пензије у неком тренутку бити повећане у будућности, а да нико неће знати колико и зашто се то дешава. Зато смо против ових ствари које пишу у овом закону.

Једина добра ствар је укидање, коначно, после четири године, Закона о привременом уређивању начина исплате пензија. После четири године. Иако, када сам дошао у овај парламент, рекли сте да ће бити три, а можда и раније. Па, ево, дочекали смо да буде не две и по, три и по, како један колега рече, него пуне четири године, мање месец дана.

Овакав начин уређења исплате пензија постаје главни генератор сиве економије у Србији. Који запослени са овако уређеним пензионим системом има мотив да уплаћује више од минимума за своје пензионо осигурање? Шта му је гаранција да ће дочекати да му пензија буде обрачуната и у будућности увећавана тако да има смисла да уплаћује више од минимума? Врло добро знате да бројни запослени у Србији примају један део својих зарада на руке, без да се уплаћују порези и доприноси у буџет. Овај и овакав предлог закона ће само да поспеши и да оправдање људима, морално оправдање, да не поштују државу и њене законе, јер овако држава показује непоштовање њих.

Грађење пензионог система је трајало јако дуго у овој земљи. Кренуло је и уведено је на основу великог друштвеног консензуса и чули смо како се мењало. Чули смо овде да је некад пензија била један евро. Чули смо да је некад било кашњења у исплати пензија, па је рекао министар да је 2001. године било кашњење једне и по пензије, пољопривредницима 18. То је намирено и до 2012. године, а и данас, наравно, до дан-данас пензија ни једног јединог тренутка није каснила. Није постојала могућност да се пензије не исплате. Али ви сте кренули да плашите народ овде измишљањем неког амбиса, неке рупе, краја света, банкрота. Тога није било.

Оно чега нема у овом закону јесте оно што смо ми предлагали последње три године, а то је да се пензионерима који су били обухваћени овим законом надокнади оно што им је узето. Чули смо од министра да је

то осамсто милиона евра за ове четири године. Значи, пола милиона пензионера, од њих је узето 1.600 евра, свакоме од њих, некеме много више, некеме мање, али пола милиона људи...

Не сви пензионери, којима се ви захваљујете, него пола милиона људи је платило цену ваших реформи. Уместо да им се сад надокнади, ако је тако сјајно стање – дуга је прича а ја, нажалост, имам двадесет минута – у финансијама Србије и у буџету, онда прво треба тим људима надокнадити оно што су дали, па онда градити јарбол, гондоле, покривати дугове Железаре, Ер Србије, све оно што смо гледали претходних година, на шта су се трошиле немилосрдно паре из буџета Републике Србије. Тога нема и зато овај закон не може да има нашу подршку.

Нажалост, не могу да говорим и о другим законима, говорићу нешто само везано за измене и допуне Закона о високом образовању.

Прва ствар, када сам гледао шта пише у овом закону и припремао се за дискусију, јесте чињеница да имамо министра који данас предлаже овај закон а не говори истину. Министар је 6. априла ове године изјавио – нема промене закона, нема продужења рока, баш ме брига што је неколико хиљада људи потписало петицију.

Рекли сте да имају рок до 30. септембра. Дошли сте данас, 21. септембра, и тражите да се тај рок продужи за још годину дана. Како ми вама, министре, да верујемо, кад сте ви изјавили пре три месеца нешто сасвим другачије? Да ли је ово последња измена? Прошле године, кад смо усвајали Закон о високом образовању и продужавали рок за годину дана, исто сте рекли да неће бити више. Поновили сте то у априлу, а ево сада је септембар – где смо, шта је? Нови рок.

То много говори о овој влади и њеним члановима и на који начин мисле да могу тако неодговорно да се понашају и да причају једног дана једно, другог дана друго, као да ништа претходно нису изјавили.

Како да вам верујемо, министре, да ви, рецимо, немате никакве везе са увођењем е-дневника у школе у Србији, немате везе са својим бившим пословним партнером са којим сте излазили заједно и промовисали електронски дневник у својој приватној школи, а који је сада добио посао од 1,6 милиона евра да уведе електронске дневнике до почетка школске године, јер је услов на тендеру био пет дана за увођење? Услов који је елиминисао све друге понуђаче, па је прошло не пет, него педесет дана од завршетка тог тендера, а сад чујемо – биће можда до краја године електронски дневници. Сада ми треба да верујемо вама да ви немате везе с тим. Министре, ја вам не верујем.

Не верујем ни да иза намере да се признају дипломе свима који...

Сада се ставља та одредба у закон, значи признаће се диплома свима који нису имали услов да упишу одговарајући степен када су уписивали.

Шта то значи? Неко је без средње школе уписао факултет. Па онда кажете – нећемо ми да он сноси, није његова одговорност, није одговорност ако је неко пре него што је завршио факултет уписао магистарске или докторске студије, одговорност је установе која је то урадила. Па на шта то личи? Колико лажних диплома ћемо на овај начин увести у образовни систем Србије?

Како је могуће да уопште дођете с оваквим предлогом у Републичку скупштину? Ви ћете оформити комисију која ће онда све оне који нису могли да упишу одређени степен студија... Ако су, како каже закон, испунили све обавезе студијског програма, биће им призната диплома.

Ја не знам који је студијски програм два сата слушања овде министра Ђорђевића. Да ли ја сад могу да добијем неку диплому?

Иста ствар везана је за докторате – нема везе што није могао факултет да упише некога на докторске студије зато што технички нешто није урађено.

Ви у вашој влади имате људе за које се отворено сумња и постоје врло јаки докази (да не будем ја онај који пресуђује овде) да су фалсификовали своје дипломе. Сада ћемо све то законски покрити и аболирати. И нико неће да улази у меритум ствари, да види да ли су ти докторати добри или нису добри, да ли су преписани или нису преписани. Не, нећемо ми тиме да се бавимо, није то надлежност Министарства. Одмах крећу приче – то ће да уради Сенат, то ће да уради овај, то ће да уради онај, и то траје годинама.

Погледајте како се те ствари у свету решавају. На прву изражену сумњу, министар или о коме се год високом функционеру државе ради, подноси оставку. Председник Немачке је тако поднео оставку. Сада, у шпанској влади неколико министара. А који је одговор у Србији? Смех у лице. Смех у лице, бахаћење.

И последња ствар, овај закон уводи менаџере, поред менаџера на универзитетима, менаџере на академије струковних студија и високе школе. Ја ћу само да кажем како су у Мађарској менаџери постали бич Владе којим се дисциплинују универзитети, бич Владе. То је очигледно сан ове владе, да на тај начин дисциплинује универзитете и онемогући сваку критику ове власти.

(Председавајући: Захваљујем.)

Видим да сте се спремили да ме прекинете, да ми одузмете реч. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Не, нисам се спремио да вам одузmem реч, већ да сачекам да приведете мисао крају и да вам кажем да сте потрошили време које припада вама као председнику посланичке групе.

Реч има представник предлагача, министар Зоран Ђорђевић.

ЗОРАН ЂОРЂЕВИЋ: Захваљујем.

Господине Ђуришићу, прво, ја нисам неко ко би било шта сакрио. То није у маниру, ни мом, нити ове владе. То је манир неких претходних влада, које су криле неке ствари од свог народа које су радиле.

Ви сте овде рекли једну неистину, а то најбоље знају људи који и данас примају пензију на руке. Њима овим законом није укинута та могућност. Такође морате да знате да су они и досад плаћали 1,4% од онога што им се исплаћује на руке. Тако да им ништа није ни узето нити додато, већ је њима то право остављено, и даље могу под истим условима да примају, како ви кажете, ту пензију на руке. Нема везе, битно је да сте ви то рекли, битно је да некоме то прође и да неко ко не зна можда и поверује у све то. Мислим да народ Србије зна.

Када је реч о повећању пензија и овоме што причате, да ли су прописи или закон, ако неко разуме шта је пропис или закон, то није ни битно, није битно ни то што министар каже да ће Законом о буџету и Законом о буџетском систему убудуће бити регулисано повећање пензија и да ће ова Народна скупштина да то изгласа или не изгласа, то исто није битно. Битно је да ви причате да ће то неким прописима, које ће тамо негде неко у магли да донесе и да то нико неће да зна. И све то није истина, али то опет није битно. За вас је само битно да сте ви изrekli, да су то нетачне ствари, па тамо где прође прође, да ли се свиђа онима који за вас гласају. Богу хвала, њих је много мало, тако да мислим да у суштини нас то не треба много да тангира.

Могу само да вам обећам, колико год вам се то допадало или не, пензије неће расти 0,15% или 1%, пензије ће расти три, четири, пет, шест, седам посто годишње и ми никада нећемо да заборавимо пензионере. А пензионери могу да праве пролазно време и да виде – колико је добро држави, колико је велики суфицит, колико смо добро радили, толико ће њима бити добро. То је обећање ове владе, за разлику од неких обећања прошлих влада. Они се врло добро сећају, јер су и они били овде када су те владе обећавале.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, министре Ђорђевићу.

Реч има представник предлагача, министар Младен Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Мислим да сте успели сву жуту штампу да упијете и да направите неку вашу верзију виђења догађаја.

Да вам кажем овако: прво, тачно је да нисам првобитно био присталица да се продужи, ни пре две године. Силне студенске организације су долазиле код мене. Пре два-три месеца сам се консултовао са Одбором за образовање Скупштине. Оног часа када смо заједно почели да промишљамо, истражујемо и анализирамо колико тих младих људи још

има, ја сам се, са њима у договору, предомислио. Пре неки дан, на скупштинском одбору сам почео своју дискусију тиме да невољно ово предлажем. И моја је изјава била, ако хоћете да је цитирате до краја – ја нећу да ово прихватам, али ако буде већински став да то радим, нећу се јогунити, сешћу овде где сада седим и урадити тај део посла. То је оригинална верзија. Ако је ваша краћа, не разумем зашто би то било питање да ли ви морате мени веровати. Не предајем ја догму овде, говорим о чињеницама, а ви их искривљујете. Значи, чињенице другачије говоре.

Мој бивши пријатељ не постоји. Постоји компанија „Самсунг“, која је донирала е-дневник у првој години рада нама, и ми увели у шестсто школа без беле банке. Неко је урадио пилот добро, па када је компанија „Телеком“... Нисте поменули овде, она је добила тендер; велика државна, озбиљна, најозбиљнија компанија је добила тендер. И нормално је да тражи подизвођача, то је специфичан посао. Ако је пилот добро урађен на узорку од трећине, онда је ваљда јасно да Србија има шансу да за мале паре уведе е-дневник, за мање од две године. Хрватска је то радила пет година са преко педесет милиона евра европских пара. Толико сада о чињеницама. То можете све проверити. Ако имате нешто против, пријавите ме свим агенцијама и судовима. Некоректно је што то тако повезујете и објашњавате на свој начин.

Одговорност установе је већа него појединца. Не можемо да причамо о случају Арсенијевић јер смо сазнали да постоје многи други случајеви. На који начин ја могу да завршим основну и да упишем мастер студије? Ваљда ми је неко на упису тражио документа. Не може он сам себе да упише. Значи, да ли је одговорна установа, институција или појединац? Свакако, институција.

Објаснио сам врло сликовито како изгледа процедура када поништавате докторат. Ви водите процедуру без правног утицаја на тај случај, тако је закон говорио без овог члана, и докаже се да је сам докторат одличан, али ви имате у процедури да он правно није требало да га упише. Да ли је он крив што га је сам уписао, или што су га уписали? Не говоримо ми да закон доносимо на основу једног случаја, него има доста таквих случајева. Не видим да је то лоше решена ситуација за будућа времена, макар се и не десила више. Бар ће одвратити од дешавања.

Када говоримо о докторским дипломама, поменуо сам Национални савет за високо. Ако бивши ректор Београдског универзитета, Ковачевић, каже ово што ја вама цитирам, и низ других људи, онда говоримо о техничком проблему. Не могу да прозивам министре из 2005, 2006, 2007. године што нису урадили свој део посла, јер стоји законска надлежност за регуларност диплома државе. Не Комисије. Комисија је орган Националног савета за високо.

Ако сам проверавао са својим тимовима годину дана ко се све није обратио званично за докторске студије, нису постојале као студије, завршите магистарске и идете на тезу, ако је добијете, ако имате висок просек, браните дисертацију, тај број људи, не тај који је КАПК пријавио јавности пред крај свог мандата, него много већи број људи, два пута је са тим дипломама докторским прошао акредитације. То је жива истина.

Ти људи имају породице. Они су сада стављени на стуб срама као да су нешто украли, а технички су проблем направили држава, Влада и факултети. Опет се враћам на одговорност установа и институција, а не појединца.

Одвојте ту причу од лажних установа које нису акредитоване. За вашу информацију, ја сам летос послао писмо да сви погасе и пријаве, и шаљем инспекцију. Осамдесет се пријавило. Ја ћу то објавити у јавности јер нису урадили посао по законским процедурама. Наравно да имате, од оног закона до овог, прилику да ново тело, а то је НАТ, ради и бави се послом ко је поднео захтеве, али немате прилику да неко легализује оно што не постоји. Гашење неакредитованих одељења и таквих установа је велики посао. То се никада није десило, знате. Велике су и новчане казне, али ће се ићи на узимање лиценце.

Ја бих волео да је мене неко релаксирао таквог посла у прихватању онога што сада радим. Има овде пуно универзитетских професора, знају добро о чему причам. И знате добро шта је све по Србији било, и има, чак и оно што је држава основала. Ако смета некоме ред, ја немам такву врсту проблема.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, министре Шарчевићу.

Реч има представник предлагача, министар Синиша Мали.

Изволите.

СИНИША МАЛИ: Хвала лепо.

Господине Ђуришићу, ја сам непријатно изненађен, или пријатно изненађен, како год хоћете, тиме да сте ви заборавили да сте 2008. године били део власти која је донела одлуку четири пута да се повећају пензије, четири пута у току једне године. То сте донели због неког коалиционог споразума, због неких избора; није било утемељено на економији, није било утемељено на реалним параметрима. А сада причате о неким реалним параметрима и о томе како би требало евентуално нешто урадити.

Ви сте, интересантно, на основу те одлуке изгубили и изборе, али сте, још горе, довели државу у такву ситуацију да смо 2013. године били на ивици банкрота. Били смо на ивици стечаја. Имали сте стопу раста, док сте ви били на власти, негативну, преко 3%. Ми сад имамо за првих шест месеци 4,9%. Имали сте дефицит у буџету од 6,6% БДП-а. Ми имамо суфицит од 1,5%. И одлуке које доносимо, не доносимо због политике и

због гласова; одлуке које доносимо, доносимо због економије и доносимо их на реалним основама.

Мало пре сте рекли, такође, да се пензије повећавају иако се инфлација повећава више од тога, чиме се обезвређују пензије. Па, ево вам податак само од прошле године: пензије су повећане 5%, стопа инфлације била је 3%. У ваше време стопа инфлације била је 11, 12, 13, 14 посто.

Мени би било драго да се навикнете на ове ниске стопе инфлације. А ми управо због ниских стопа инфлације желимо у наредном периоду, уколико буџет буде бољи, уколико наши економски резултати буду бољи, да и пензионери имају све веће пензије. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, министре.

Господине Ђуришићу, желите реплику?

Изволите.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Хвала.

Па, ево овако, прво за министра Ђорђевића, пошто имам само два минута: мене много не занима шта ви причате, мене занима шта пише у Предлогу закона који је пред нама, а то је да ће се „до достизања финансијске одрживости система пензијског и инвалидског осигурања пензије усклађивати на начин утврђен прописима“, а до сада је стајало законима, „којима се утврђује буџет и буџетски систем“. То сте ви нама предложили и бојим се да ће ова већина то да усвоји. Шта се ту крије, то је право питање. Значи, не занима ме много шта ви причате овде, јер не причате истину.

Као Синиша Мали, министар финансија – говори о тој стопи раста, односно пада БДП-а у 2009. години од минус 3,1%, када се захуктала светска економска криза. Како је било наредних година – 0,6% у 2010. години, 1,4% у 2011. години. А које су стопе раста биле од кад сте ви дошли? За шест година, колико сте на власти, за шест година је раст 1,5%. Сад причате у овој години. Шта је било прошле године? Шта је било 2014. године? Рећи ћете, наравно, поплаве. Биле су поплаве и у другим земљама, нигде није био толики пад као овде.

Седму годину сте на власти. И, ако сте рекли да сам ја био део власти 2008. године, ја бих волео, господине Мали, да чујем где сте ви били тада, у којој власти сте ви били тада. Чиме сте се бавили, да ли сте отимали винограде, шта сте радили? То су питања. Мене можете да питате где сам био и шта сам радио.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има представник предлагача, министар Зоран Ђорђевић.

Изволите.

ЗОРАН ЂОРЂЕВИЋ: Ја само хоћу да се обратим посланицима, само ако можемо једну ствар да запамтимо, да запамтимо изјаву посланика Ђуришића.

Посланиче Ђуришићу, верујем да ћемо се срести у овом парламенту када будемо причали о повећању пензија, о закону о буџету и буџетском систему. Онда препуштам другим посланицима да пресуде ко је говорио истину, ви или ја. А биће то врло брзо. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Повреда Пословника, народна посланица Александра Томић.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ТОМИЋ: Захваљујем, председавајући.

Рекламирам члан 107, достојанство Народне скупштине. Такав тон и разговор према министрима није баш забележен у Скупштини Србије у скорије време. То показује на ком нивоу разговора може са људима који представљају опозицију данас да се разговара.

Када се говори о томе да је Србија измишљена прича, да је Србија била на литици и да је економски требало да буде проглашен или банкрот или да спроведемо економске реформе сами, онда најбоље треба да чују и да прочитају оно што је говорио њихов садашњи политички лидер, Драган Ђилас, који је у децембру 2014. године рекао да је Србија економски на рубу пропасти.

Према томе, слушајте своје председнике нове, па ћете чути где се Србија налазила. А погледајте резултате па видите где се Србија данас налази. Нисте ни мислили да ће икада доћи тај економски раст од 4%, да ћете моћи да заиста по некој формули повећавате пензије, већ сте то радили ад хок, мало 7%, па 4%, па 10% па је то буџет Србије коштало седамдесет милијарди динара. Е, то су ваше економске мере које сте спроводили у то време. А онда сте оставили нама да решавамо те проблеме и све оне дугове сте оставили да их ми сервисирамо, и да бринемо не само о пензионерима него о свим грађанима Србије. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колегинице Томић, тешко да ја као председавајући могу да предвидим тон којим ће се народни посланици обраћати, као и о чему ће говорити. На мени је да омогућим народним посланицима да, када постоји право, добију реплику у трајању од два минута. Не мислим да сам овим повредио Пословник.

Морам да вас питам да ли желите да се Народна скупштина у дану за гласање изјасни о указаној повреди Пословника. (Не.) Хвала.

Повреда Пословника, народни посланик Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо народни посланици, рекламирам чл. 103, 104, али дозвољавам, господине председавајући, да будете толерантни према опозицији. Наиме, реплике се дају на начин који

је прописан Пословником. Господин из опозиције је то добио, а да није поменут ни шеф, ни партија, и тако даље. Притом се користио неистином, чиме је дошло и до члана 107.

Дакле, пензије које су они исплаћивали исплаћиване су из кредита. Из Пензијског фонда је уплаћивано 50%, других 50% је био кредит и продаја друштвеног капитала. То не поменути је тешко кршење достојанства Народне скупштине. Морамо да се сећамо да је та власт, из које је сада проистекао овај савез лопужа, превараната и љотићеваца, продала цео друштвени капитал за неколико милијарди евра. Тај раст на који се они позивају, што је опет повреда достојанства Народне скупштине, био је производ трговине туђом робом, која је плаћена туђим новцем, кредитима и продајом капитала.

Не тражим да се о овом гласа, али мало пажљиво слушајте шта говоре колеге из опозиције, јер наши грађани могу и да забораве, али ми не смемо да заборавимо шта су све урадили и чиме се бавио савез превараната, лопужа и љотићеваца. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине Ристичевићу. Колико сам схватио, не желите да се Народна скупштина у дану за гласање изјасни о указаној повреди Пословника.

Ја сам као председавајући, сходно ставу 3. члана на који сте указали, искористио своје право и могућност да у духу толеранције, као што сте рекли, омогућим посланику Ђуришићу да постави одређена питања, отклони одређене нејасноће кроз дијалог са представницима предлагача. Наравно, не могу, као што сам и малочас рекао, да предвидим о чему ће народни посланици говорити.

Захваљујем, господине Ристичевићу.

Поведа Пословника, народни посланик Мирослав Алексић.

Изволите.

МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ: Захваљујем, председавајући. Указујем на повреду Пословника, члан 103, јер дозвољавате и допуштате ...

(Председавајући: Колега Алексићу, већ је указано на повреду Пословника, члан 103.)

Ко је указао? Указао је онај који је вређао све време.

(Председавајући: Не може се два пута указати на исти члан.)

Али ви сте поново повредили исти члан.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Алексићу, не можете два пута указати на исти члан када је реч о повреди Пословника. Малочас је колега Ристичевић указао на члан 103. и члан 104.

Захваљујем, господине Алексићу.

Реч има представник предлагача, министар Синиша Мали.

СИНИША МАЛИ: Хвала.

Господине Ђуришићу, када сте малопре поменули винограде, претпостављам да сте мислили на неке народне посланике, али то ви боље знате.

По питању резултата које је остварила ова влада у односу на вашу владу, ја могу да вам прецизно прочитам сваку цифру. Од 2008. године имали сте дефицит у буџету од 2,6%, 4,4%, 4,6% 2010. године, 4,8% 2011. године, 6,8% 2012 године. За вашу информацију, 2017. године имамо суфицит у буџету, први пут у историји. Године 2018. такође. То је резултат ваше власти по питању фискалне политике.

Стопа незапослености: 2010. године 19,2%, 2011. године 23%, 2012. године 23,9%, а ми смо сада на 11,9%, господине Ђуришићу.

Бруто домаћи производ: 2009. године минус 3,1; 2010. године 0,6; 2011. године 1,4; 2012. године минус 1; 2016. године 2,8; 2017. године 1,9; 2018. године 4,9, господине Ђуришићу. То је пример одговорне економске политике, то је пример колико Србија иде напред и то је пример како неке ствари можете да промените уколико се бавите интересима државе и грађана ове државе, а не вашим партикуларним интересима. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владимир Маринковић): Хвала, министре.

Марко Ђуришић, право на реплику.

Изволите.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Мислим да ме министар директно споменуо.

Можемо пуно, и мени је жао што немамо времена, да полемишемо о овим бројевима. Ево, ви сте рекли како је инфлација 2017. године била 3%, а повећање пензија на почетку 2018. године је било 5%. Али хајде да погледамо стопу инфлације: 2014. године 2,9%, 2015. године 1,9%, 2016. године 1,2% и ова 3%. За те четири године, колико је, између осталог, суспендовано повећање пензија у складу са чланом 80. Закона о фонду ПИО, то представља 9,2%.

Пензије са повећањем 2015. године 1,2%, 1,25, 2016. године 1,5%, и ових 5%, то је 7,9%. Значи, да је закон примењиван за ове четири године, пензије би биле веће него што ви сада кажете да ће бити пензије које ће бити исплаћене у октобру 2018. године. То је јасна економска математика и јасан показатељ онога што је ова влада радила. Узели сте од једног броја људи, сада те паре нећете да им вратите. Трошите те паре на баханалије, на јарболе, на фонтане, на не знам шта још не.

Господине министре, зашто нисте рекли да је за ових шест година јавни дуг са 15 милијарди повећан на скоро 24 милијарде, хајде да ја сад не заокружујем то. Био је у једном тренутку и до 25, сада је 24 милијарде. Био је испод 50%, сада је 60%. Говорите како је некад било 75%. Па ко је

био у тренутку 2014. године, када је овде цитирана не знам која изјава, ко је био у Влади 2014. године?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Ђуришићу.

Повреда Пословника, Владимир Орлић.

Изволите, др Орлићу.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Члан 107, господине председавајући, питање достојанства Народне скупштине, које свакако мора да буде у вези са потребом да се у овој сали говори истина. Да се говори истина; како беше оно – цела истина, комплетна истина и ништа осим истине.

Слушали смо сад о некој математици. Било је тога и малочас. Знате, кад неко у овој сали каже да је укупан раст за последњих, колико је рекао, пет или шест година, 1,5, то је све само не истина. Исти човек, наравно, који је сад овде правио рачуницу па рекао да је укупна инфлација за пет година нешто испод 10% и који то вероватно покушава да упореди са 11%, односно 12% за само годину дана. Инфлација за годину дана. Наравно, у њихово сјајно време, тог Ђиласа, тог Тадића, тог Јеремића, ових осталих, Обрадовића и њихових пословних партнера. То је покушао да упореди.

Међутим, иако је то још неозбиљније од онога што иначе често ради господин Ђулибрк, чуди ме да није консултовао, рецимо, баш литературу, новине тог господина Ђулибрка. Они су израчунали колико износи кумулативни раст. Да ли знате шта су рекли? Ево, сад ћу да вам прочитам, то је изашло пре неки дан, то је изашло у НИН-у 13. септембра, баш је недавно било, каже – од када је формирана Влада коју подржава СНС, БДП Србије повећан за 11%. У том моменту су они рачунали тако, данас је то већ преко 12-12,5%, нису рачунали да ће бити боље него што је прогнозирано. Али 12% да прогласите за 1,5%, па то је потпуно неозбиљно.

Кад причамо о дуговима, кад причамо о мерама које су довеле до тога да се нешто привремено смањи, све то иде директно на образ, све то иде директно на душу тих Ђиласа, Јеремића, Тадића и осталих Обрадовића, наравно, њих не заборављамо, који су катастрофу направили сопственој земљи, са чим се слаже и Фискални савет, а и они сами у претходним изјавама...

(Председавајући: Хвала.)

...Ти људи, ако желе (завршавам, господине председавајући) да било шта надокнаде, среде или реше, нека то ураде из свог дупке пуног цепа, тешког више милиона евра о трошку грађана ове земље. То би било једино поштено ако им је до поштења стало.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Господине Орлићу, да ли желите да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање?

Не, хвала.

Повреда Пословника, Бошко Обрадовић.

Изволите.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Хвала, председавајући.

Указао бих на повреду члана 108. став 1. који јасно каже да се о реду на седници Народне скупштине стара председник Народне скупштине, у овом случају ви као председавајући, и да не бисте смели да примењујете двоструке стандарде. Када се народни посланици из опозиције јаве да укажу на повреду Пословника, онда се то њима не дозволи јер се каже да је неко већ помињао тај члан Пословника. А када се неко из власти јави и позове се на исти члан Пословника као неко пре њега, тада он добије право да говори. Шта то значи? То значи да нисте објективни, то значи да нисте парламентарни и да дајете веће право народним посланицима власти него народним посланицима опозиције. То просто ремети ону основну функцију на којој се ви налазите и због које сте на њу постављени. Дакле, то је једно веома сложено питање и ја вас молим да коначно уведемо ред по том питању.

То вам је исто, да вам наведем пример, као кад представници власти кажу да су „жути лопови“ уништили ову државу, са чиме се ја слажем, али ти „жути лопови“ седе у Влади Републике Србије. Ево, ту је господин Синиша Мали... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колега Обрадовићу, хвала на вашој сугестији. Наравно, покушаћу да вас демантујем. Ви сте указали на то да је већ указано на повреду Пословника по члану 107, што јесте тако, али сте заборавили притом да се за реплику јавио колега Марко Ђуришић и да је после његовог говора господин Орлић тражио повреду Пословника.

Тако да сам потпуно урадио у складу са Пословником, те мислим да га нисам у овом случају прекршио. Сигурно да имам објективан однос према свим посланицима без обзира на то којој политичкој партији припадају.

Да ли желите да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање?

Желите, хвала.

Реч има Миљан Дамјановић, повреда Пословника.

Изволите.

МИЉАН ДАМЈАНОВИЋ: Господине председавајући, повредили сте члан 27. став 2, јер је евидентно да смо потпуно изашли из теме дневног реда и да се овде више не говори о томе шта је на дневном реду.

Ово је већ виђено стотину пута, да господин Орлић устане, ничим изазван спомене Бошка Обрадовића, дупли пас, а и једнима и другима је ментор амерички амбасадор. Овог је довео у Скупштину 2016. године, ове довели на власт 2012. године. На све то, министар се обраћа са „ти“

људима и објашњава да ли су ови наши бивши и који. Сви су они били у истим странкама: ДС, ДСС, Г17, сада чине леву и десну страну. Упорно се говори – с ове леве стране је опозиција. Не, то је ова НАТО опозиција. Ми, права опозиција, овде заступамо ставове наших грађана и нећемо дозволити да нас уплету у ову њихову расправу. Ово је све договорен један обичан циркус између бивших чланова истих странака, којима су исти ментори, који се и преко телевизија свакодневно нападају. Зашто једни друге нису похапсили када су били у могућности ако су толики лопови?

Молим вас, вратите ред на седници.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Дамјановићу. Није ми познато ко коме набацује дупли пас, или било шта друго.

МИЉАН ДАМЈАНОВИЋ: Ево, слушајте шта причају.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Да ли желите да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање?

Да.

Реч има др Владимир Орлић, повреда Пословника.

Изволите.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Члан 103. став 8. који вама, господине председавајући, даје право да људима који не знају шта ће сами са собом и у складу са тим не односе се одговорно према времену које имају за расправу скратите то време за даљу расправу за два минута.

Јавио сам се пре свега имајући у виду оно што је урадио народни посланик Бошко Обрадовић, међутим, не би било лоше да то примените и према овима који малочас решише да нам ставе до знања колико и даље чезну и пате за управним и надзорним одборима Драгана Ђиласа, зато су се јавили. Слободно и на њих примените.

Што се тиче посланика Обрадовића, пошто очигледно не учествује у раду седнице и док сиди овде, њему то време за расправу очигледно не треба, њему ће само бити лакше, између осталог, да се не срамоти попут оног малопре, да му смањите то време за два минута, као што вам Пословник даје могућност.

И, да скратим ово, да ме не би неко, не дај боже, оптужио да набацујем дупле пасове, када се следећи пут оним речима обрати господин Обрадовић и помене „жуте лопове“, замолите га да покаже разумевање и уважавање за господина Лутовца, који поред њега сиди свако вече на трибинама. Сигурно није хтео тако да га увреди. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Орлићу.

Да ли желите да се Народна скупштина изјасни у дану за гласање?

(Владимир Орлић: Не.)

Хвала.

Настављамо са радом.

Реч има проф. др Жарко Кораћ.

Изволите.

ЖАРКО КОРАЋ: Поштовани председавајући, поштовани гости, поштовани народни посланици, да не бих понављао, али то се стално ради, не видим никакву логику да се споји дневни ред на овакав начин. Заиста је врло тешко водити смисаону дискусију око оволико различитих тачака, од којих неке нису безначајне, чак су неке од њих врло важне.

Покушаћу да будем сасвим кратак. Министар Ђорђевић је говорио о читавом низу међународних споразума. Разумем да је он овлашћен од стране Владе, Влада може да овласти било ког свог члана да заступа њене интересе овде и да говори о било чему, то није спорно, али ипак мислим, када се говори о тим споразумима, потребно је било да овде буде министар спољних послова, то припада њему, његовом ресору. Колико знам, он је на службеном путу, није у земљи, то могу да схватим. Али рећи ћу вам због чега.

Узгред да кажем, ви сте говорили скоро два сата. Нисам против тога да ви врло исцрпно говорите о сваком од тих споразума, то је чак добро, али било би боље да сте тај текст који сте прочитали дали свима нама посланицима, био би бољи разговор, јер би свако могао јасније да прочита оно што пише и онда бисмо имали, ако могу тако да кажем, надам се, бар неки квалитетнији разговор.

Враћам се на оно што сам рекао, зашто би био потребан министар спољних послова. Мислим да наша јавност не зна, а вероватно ни већина људи овде, нисам сигуран ви, не знам стварно, можда јесте – када смо добили споразум о укидању „Шенгена“ ми смо потписали један споразум, договор, у коме пише да ћемо се консултовати са шенгенским земљама око сваког укидања виза које врши Република Србија. Овде помиње Киргизија итд. Нико није против тога да што више земаља укине визе, да људи лакше путују, туристички, привредно, породично, како год. Значи, није то спорно. Није споран ни суверенитет земље. Али ми смо то потписали.

То питање се Европи врло снажно отворило када смо укинули визе Ирану. Не верујем да ће ЕУ, искрено не верујем, ићи тако далеко да нам суспендује тај споразум, али има земаља које су упозориле Србију да она директно крши споразум који је прихватила, да се консултује са шенгенским земљама онда када она укида визе неким трећим земљама. Значи, бар да се консултује, да чује њихово мишљење. Нико не спори суверенитет државе Србије, али је она прихватила ту обавезу.

Мислим да је тај пример, о коме је министар Дачић врло лапидарно говорио, није се много на њега осврнуо, изазвао доста нервозе, јер, као што знате, та мигрантска криза је отворила питање из којих земаља и како

људи долазе у Европу. Као што знате, наш регион је Европа. Отворило се питање, министар Љајић је дао доста разуман одговор, рекао да је релативно мали број Иранаца који је остао, који је тражио овај азил, врло мали број; он је изнео једну доста ниску цифру, претпоставка је да није велики број њих покушао илегално да продужи за Европу. Али независно од тога, реакција Европе, која је очигледно преосетљива на мигрантску кризу, нарочито неке земље, била је снажна.

Зато је мени био потребан министар. Када се ови споразуми овде износе, које је Србија потписала (још једном, ја нисам против), онда би требало одговорити да ли је то усклађено са неком нашом... Овде је била једна азијска земља, да ли је то усклађено. Ако је усклађено, онда је то у реду.

Што се тиче министра Шарчевића, министре, ја се с вама не слажем. Навели сте пример да не треба кажњавати некога ко је, у овом случају, хајде да узмемо тај конкретан пример, небитна је личност, уписао постдипломске и није дипломирао. Знате шта, били сте студент ви, био сам и ја, свако жив ко је уписао студије зна да мора да дипломира.

У стара времена, први човек који је решио да кажњава, замрзао је цене, ево, замислите чуда, био је император Диоклецијан, то је историјска чињеница. Њему је првом пало на памет да замрзне цене, али онда је донео један закон који је био врло занимљив – он није кажњавао само продавце који продају по већим ценама, него је кажњавао и купце који купују по тим ценама.

Ви нама кажете, крива је институција. Ја сам сагласан с вама, њена одговорност је примарна, али мени је крив и онај ко је то урадио. Ви не можете да кажете – он нема никакве ... Он је урадио једну непоштену ствар. Ако постоји лоповлук у привреди, ако постоји лоповлук другде, постоји, извините, и у образовању, па и у високом образовању. Он је морао знати, та особа која иде на веће звање, уписује постдипломске, мастер, магистарске студије, докторат, да не испуњава услове. И он то ради свесно. Не знам зашто бисмо ми аболирали то.

Наравно, разумем вашу логику. Кажете – он је валидан докторат, мастер рад урадио, магистарски рад, шта ћемо сада да радимо. Али он је ишао једним непоштеним путем.

Ако хоћете мој одговор, на већини институција, старих, угледних, ми имамо неке универзитете у Европи (Болоња, Праг и други) који су стари стотинама година буквално, њему би било поништено то звање зато што се користио непоштењем.

То је један начин... Ја не кажем да ви то намерно радите, ја разумем ваш мотив, није он зао, али нама се стално еродирају морални принципи у високом образовању. Овде је наведен пример немачког председника. Ево,

навешћу пример мађарског председника, и то онога кога је Орбан изабрао, код њих председника бира Парламент. Иначе је докторирао спорт, неку грану спорта; доказано је да је трећину тога преписао, запамтио сам, било ми је занимљиво, од неког румунског такође стручњака, доктора наука, професора на њиховом факултету за физичку културу. Он је одмах дао оставку.

Другим речима, у свету чак када се покрене питање релевантности диплома људи дају оставке на одређене функције. То није везано сада за ово о чему сам малопре говорио. Код нас се људи праве ... И то је та ерозија нечега што бих тешко другачије назвао него моралним начелима овога друштва. Значи, ви кажете – он је у међувремену докторирао, докторат је валидан, мастер. Верујем, комисија је проценила, али он је иницијално непоштено радио. Био сам на угледним универзитетима – када студент преписује, њега избаце са факултета, верујте ми, избаце га са факултета. На великим универзитетима професор да питање, изађе из сале. Ја сам то својим студентима говорио, они су ме увек гледали. Ви знате како је код нас – седите као полицијски службеник и надгледате. То се не ради, верује се у честитост, да су ти људи будући... Јер то и јесу најобразованији људи у једном друштву, они ће имати најважније функције у привреди и свему.

Зато мислим да је овде можда требало неку другу одлуку донети. Сада ћете ви мене питати коју и која је законска основа. Не знам и не умет да вам одговорим, али очајан сам због ерозије моралних начела, за коју заиста нисте ви лично одговорни али мораћемо у једном тренутку да почнемо то да санкционишемо.

Да кажем нешто о том чувеном закону. Добро је, наравно, да се укида то привремено ограничење. Привреда јача, очигледно, односно буџет се пуни. Међутим, хајде да кажемо, ја нисам правник, овде се кроз начин говора, чули смо и од посланика, види једна тешка демагогија. Људима се издваја од плате за пензиони фонд; то није милостиња, господо, пензије су људи заслужили.

Дошли смо до два апсурда: први је да се каже да су велике пензије, које иначе нису велике, чак ни по неким нашим критеријумима, али велике су односу на општи стандард становника и најниже пензије, да треба њима узимати и дати. Они су више издвајали. Онда заиста донесите одлуку да се свима издваја једнако, ако ћете ићи ка томе да се пензије сабијају.

Да не буде неке забуне шта сам ја рекао овде, ја јесам за то да се минимална пензија одржава и да се повећава. И она је најчешћа, врло мали број људи у Србији има високе пензије. Али не можете овде предлагати кинески систем, они који су више издвајали имају право, они су издвајали... Ја сам, узгред, стар па сам издвајао и за стамбену изградњу и овакве ствари, наравно, никада у животу стан нисам добио. Било па

прошло. Али издвајано је више. Онда ви кажете – не, па ви не можете. Па није то милостиња!

Сада министар Синиша Мали износи податке, тачне, али знате, господине министре, ми сад морамо да се вратимо у 1993. годину, када је била једна од највећих инфлација у историји Европе – ви сте млађи човек, не знам да ли се уопште тога сећате, ја се наравно одлично сећам – када су пензионери имали један евро, односно извините немачка марка је тада била, кад су људи гладовали, када је долазио камион на Теразије са свежим хлебом, бацали су хлеб, па су се пензионери тукли и узимали тај хлеб. Значи, ако ћемо се враћати у прошлост, а од 1990. је овде наводно демократија и вишепартијски систем, немојте се стално фиксирати на 2000. годину, могу ја вама да вратим и у деведесете, па да видимо какве су онда пензије биле, колика је инфлација била и шта су људи фактички добијали. Значи, позивати се на прошлост има смисла ако нешто говори о садашњости.

Ви кажете, и то наравно свако у овој земљи зна, да су пензије потрошене, ти фондови. Норвешка држава је можда један од највећих инвеститора данас у свету, јер они мени кажу, Норвежани, ова нафта неће дуго трајати у Северном мору и норвешка држава улаже... Ми нисмо такав народ, просто наш менталитет није такав. Они улажу, улажу, буквално они то мени кажу – да би наши потомци једног дана имали много уложених пара у ове државне обвезнице, у велике фирме, па да од тога имају паре да би могли пензије плаћати итд.

Ми смо све то списали. И то није одговорност ваша, то је одговорност генерација политичара од 1990. године. Пре свега, кроз рат је све то списано, уништено итд. Али онда треба отворено рећи.

Ви сте направили један систем. Знате, подсећа ме на онај стари виц кад дечко дође у бакалницу, у самопослугу, има само мало пара па каже – дајте ми мешане бомбоне, а он каже – ево ти две бомбоне па их мешај колико хоћеш. Ви кажете, ми не можемо да исплатимо оно што немамо. Слажем се. Не можемо да рушимо буџет зато што је неко рекао да пензија мора да буде оволика. Али овде се ипак сасвим отворено каже, без обзира на то што је то вербално, законски закукуљено и замумуљено, или није, али је мало скривено, ви кажете фактички – пензије ће вам бити онолике колико буде боље. Е, ту уносите нешто што...

Ви се сад можете позвати па рећи претходних година су пензије варирале, инфлација јела, нико није узимао у обзир усклађивање реално итд. Али ви уносите један елемент који бих ја назвао елементом извесне несигурности. Са становишта економије и буџета и оних који воде ову земљу, он је логичан, али са становишта некога ко је у пензији уноси му извесну дозу несигурности. Раније је он имао износ пензије, она је била

усклађивана. Он сада ... Ви кажете, остаће таква. Па не баш сасвим. Он ће фактички моћи доћи у ситуацију да неће бити тих повећања. Ви га стално везујете за стање привреде. Немам ништа против, али то је једно признање да ми у ствари немамо више фондове.

Ви сте сами рекли да је из буџета узимано; ја то одлично знам, то је рађено и 2001, 2002. године, иста та прича је била. Разумем шта сте ви рекли, то је нека, хајде да кажем, економска нужност, али се у читав пензијски систем уноси нешто што ће већина пензионера јако тешко да прими.

Овде је речено, људи су пензионисани лако инвалидски. Многи су терани у пензију. Знате шта, али неки од нас су радили поштено својих четрдесет година и издвајано је свих четрдесет година и онда ви дођете, каже ми неко – велика ти пензија! На основу чега он то каже ако је моја пензија заслужена? Значи, пензионери нису просјаци, они су људи који су радили цео свој живот. Они нису криви што су неодговорне власти, немојте да их ређамо, има их много, можда и моја, или и моја... Мада, моја је најмање за то одговорна, зато што је она затекла све уништено па је тек дизала тај систем, исплаћивала Дафину, исплаћивала Језду. Да, све смо то вратили, чак и Јездину штедњу, а он није имао ни дозволу Народне банке да ради, Дафина је имала. Чак је и Јездина штедња враћена да бисмо били морални према људима, јер је режим пустио ту банку да ради, иначе, по законима смо могли да никоме не исплатимо Јездину, која је много мања од Дафанине. Дакле, ми смо се трудили да се држава покаже одговорно.

Ви кажете, држава је одговорна. Па, јесте, али с друге стране сте унели ипак... Нисам ја, ви ћете рећи из политичких разлога, ја сам последњи који то ради, али пензионер неће бити сасвим сигуран каква ће му бити заправо пензија, јер он ће сад морати да гледа непрекидно стање буџета, стање, како бих рекао, економског развоја, а то доноси нешто што у другим земљама реално ипак на овакав начин не постоји.

Ви сте нашли једно решење које је вероватно економски логично, које је, хајде да кажемо, некако у складу с неком економском логиком ваше владе, али, морам да кажем, ја се осећам... Како бих рекао, не осећам се нарочито пријатно, а посебно када чујем да неко има превелику пензију. А ко то одређује да је превелика пензија? На основу чега је он то одредио, којих критеријума?

Знате, у Кини су сви носили исте униформе, од Мао Цедунга до ... У она стара времена, знате, Кинези су имали у војсци униформе, а није било чина, па сам ја питао једног Кинеза – па, добро, ја сам био војник, па како ви знате чин? А, знамо ми чин. Нису уопште имали чинове, имали су својевремено исте униформе сви Кинези, официри. То је систем који ми не можемо да бранимо и тај систем јако лепо звучи и врло је демагошка

порука грађанима – е, па добро, ми ћемо имати сви исте пензије. Али нисмо били у једнаком положају када смо радили; нисмо имали исту одговорност на радном месту; нисмо имали исто образовање.

Још једном, и завршавам, слажем се да минималне пензије буду такве да људи могу од њих да живе, за то јесам, али немојте оно остало сад одједном... Речено је, прилично демагошки, кад сте овај закон доносили пре четири године – ми ћемо највише узети више пензије. Па, знате шта, зашто ми то нисте рекли на почетку, када сам почео да радим? Онда ћу ја уплаћивати, рећи факултету – па уплаћуј мало, немој ништа да уплаћујеш, иначе нема везе која је пензија, кад завршиш радни век, са тим колико си уплаћивао.

Значи, немојмо да се правимо да људи ипак нису уплаћивали у те фондове, који су данас страћени, а за које људи заиста нису одговорни, него су одговорне владе које су сукцесивно водиле, не свака једнако, али врло много њих, прилично неодговорну политику у односу на пензионере, зато што су, наравно, пензионери врло велико бирачко тело.

Ето, толико од мене. Још једном, министре Шарчевићу, ипак би требало санкционисати оне који су врло свесно лагали и вараали, а не само факултет који је то урадио. Као што је Диоклецијан паметно рекао, није крив само онај који диже цене него и онај који купује по тим ценама. Другим речима, ако је крива институција просветна, високог образовања, и тај појединац је и те како крив. Можда би требало, како бих рекао, сада је тренутак да се донесе нека измена у закону. То би вероватно био Кривични закон, не верујем да закон о просвети то може да регулише. У Кривичном да лепо пише да је то врста преваре, која има последице јер он добија боље радно место, већу плату, постаје шеф, а у ствари је слагао, фалсификовао, да се фактички награди. Толико.

ПРЕДСЕДНИК: Морам да обришем листу, али сам на папиру написала све вас који сте се пријавили, да бих дала реч министрима да одговоре.

Прво реч има господин Ђорђевић, па Шарчевић.

Изволите.

ЗОРАН ЂОРЂЕВИЋ: Прво, желео бих да вам одговорим за ово моје дуго, како ви кажете, реферисање које постоји. Знате, ја сам четврти пут у овој години у Скупштини. Први пут када сам дошао пробао сам да будем овако како сте ви рекли, кратак и концизан, а онда је била критика од стране опозиције зашто сам кратак и концизан. Одлучио сам да прихватим здраву критику и од тада сам увек врло концизан и детаљан у образложењима, тако да немојте да ми замерите, боље да будем детаљан, него да будем кратак па да будем критикован са те стране.

Што се тиче Ирана, Иран је пријатељска земља Србији и свакако водимо рачуна о томе кад, како и под којим условима некоме дајемо безвизни режим.

Оно што је битно, а сами сте констатовали да господин Дачић, први потпредседник Владе, није овде, он је ван земље, а сигурно би био овде да образлаже ове законе, нема разлога да буде другачије. Чињеница је да ми на Влади причамо о томе и сви чланови Владе су упознати детаљно са свим што се дешава и шта су предлози. Мени не треба нека посебна припрема да бих вам рекао оно што јесте. Ми немамо телефонске седнице. Ниједна од 2012. године није одржана а да се нисмо састали и да нисмо имали кворум.

Причали смо ми и о овом проблему али ја желим да вас убедим у то да Србија прича и има комуникацију са ЕУ, придржава се свих договора са њима. Србија је поуздан партнер и нисмо имали критике са те стране да смо нешто учинили што није било у складу са неким договором. Првенствено, то никада не бисмо допустили, тиме бисмо угрозили нашу земљу и све оно што смо се ми договарали с њима.

Што се тиче тога, мислим да смо решили ту недоумицу око Ирана и око овог превеликог детаљисања.

Што се тиче превеликих пензија, само нешто да вам кажем, нико од нас министара није причао на ту тему, нити критиковао да постоје у држави велике и мале пензије, то је господин Шешељ. Претпостављам да сте њему упутили ту критику и мислим да би требало с њим то да расправите. То је став господина Шешеља, тако да не бих да се ми увлачимо у то и да расправљамо о томе.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам.

Реч има министар Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Ја ћу само кратко.

Поштовани проф. Кораћ, делим ваше мишљење. И ја сам поставио слична питања правним тимовима када смо о овоме разговарали. Имајући у виду да сте више у праву, али да немамо решења паметнијег од овог, ипак смо се определили да институција носи одговорност. Знате и сами да имамо и десет приватних универзитета, тако да нуткање – само ти упиши па ћеш да докторираш и остало, па ћеш то касније... Значи, заиста сам свашта видео и кренули смо заиста у отворену борбу против свега тога. Прво смо кренули с оним што смо као држава основали, и ту треба много, много више реда и много деценија, јер се ту свашта наталожило.

Исто тако, могли бисмо да дискутујемо не знам о којим процедурама. Мислим да су то више стандарди за тела за акредитацију и за Национални савет за високо да решава и таква питања, као и многа

друга питања: брзина именовања у звања и шта год већ, знате, да себи произведете кадар, свега тога има. Тако да се с вама апсолутно слажем, у праву сте када кажете да није било можда паметнијег решења да се реши у овом закону, вероватно у неким другим. Свакако, ја ћу се бар трудити да нађемо везу. Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реч има народни посланик Бојан Торбица.

Изволите.

БОЈАН ТОРБИЦА: Поштована председнице, цењени министри са сарадницима, колеге народни посланици, пред нама се данас налази сет изузетно важних предлога закона. Ја ћу у својој дискусији говорити о Предлогу закона о изменама и допунама Закона о ПИО, док ће се моје колеге из посланичке групе у каснијој расправи осврнути на остале предлоге закона.

Оно што на почетку желим да урадим јесте да похвалим Владу Републике Србије, како актуелну тако и претходну, за постигнуте резултате, пре свега, у фискалној консолидацији, као и на значајном привредном и економском опоравку државе. Оно што морамо констатовати јесте чињеница да смо од првог дана имали социјално одговорну владу, посебно према оним најсиромашнијим, онима који живе у најтежим условима, онима којима је помоћ државе била најпотребнија. Не смемо заборавити да у времену када су све државе у нашем окружењу умањивале средства за социјалну заштиту у нашем буџету та ставка није била умањена ни за један једини динар, нити је једно право било укинато, ниједно новчано давање није каснило, а најниже зараде и пензије су биле заштићене од умањења, до ког је морало доћи како бисмо спречили банкрот државе до ког је довео бивши режим.

Овај предложени закон о изменама и допунама је неопходан пре свега због потребе даљег уређивања система ПИО у оквиру почетне реформе пензионог система. Основни циљ актуелне реформе јесте стварање услова за дугорочну економску одрживост пензијског система, која ће обезбедити правну сигурност и одговарајући социјални положај садашњих и будућих генерација пензионера. Реформа се досад спроводила у више фаза и мере које су спровођене су углавном биле рестриктивног карактера, нарочито мере из 2015. године, али колико год оне биле рестриктивне, време је показало да су биле неопходне.

Када говоримо о рестриктивним мерама које су у претходном периоду уведене, морамо споменути да је подигнута старосна граница за одлазак у старосну пензију за оба пола, пооштрени су услови за остваривање права на инвалидску пензију, уведена је превремена старосна пензија са трајним умањењем висине пензије, пооштрени су услови за

остваривање права на породичну пензију, политика раста пензија је усклађена са економским могућностима буџета, спроведене су мере реформе пензијске администрације у циљу смањења административних трошкова и предузете су мере ефикасније контроле и наплате доприноса за ПИО. Све ове мере, иако рестриктивне, дале су позитивне резултате, који се првенствено огледају кроз заустављање раста дефицита и смањење дотација за покривање дефицита из буџета Републике Србије.

Начин газдовања претходног режима и куповање социјалног мира, а можемо слободно рећи и куповање гласова на изборима, кроз нереално повећање пензија, између осталог, довело је и до дефицита у пословању ПИО фонда, тако да је 2012. године готово 50% обавеза за исплату пензија било дотирано из буџета, док је данас то око 30%, што најбоље говори о ефекту предузетих мера.

Поред тих мера, кључни фактор за дугорочну стабилизацију система ПИО првенствено лежи у развоју земље, новим инвестицијама и новом запошљавању, чиме ће се поправити однос између броја осигураника и броја пензионера с обзиром на то да се систем финансира по принципу солидарности међу генерацијама, односно да садашњи запослени финансирају пензионере.

Оно што морамо признати јесте да су рестриктивне мере довеле до погоршања социјалног положаја пензионера и на нама је да то сада исправимо. Због свега тога, данас је пред нама Предлог закона у којем, слободно могу рећи, ниједна одредба није рестриктивна, тј. ниједном одредбом се не умањује обим, нити се поопштравају услови за остварење неког права из закона.

Поставља се питање због чега су предложене баш ове мере. Па, пре свега зато што су се током примене актуелног закона посебно издвојила следећа питања која је било потребно решити: начин обрачуна превремене старосне пензије код осигураника којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем; стварање услова за смањење броја привремених решења Фонда; усклађивање пензија у условима примене мера за достизање финансијске одрживости система ПИО и престанак примене прописа о привременом уређивању начина исплате пензија; заштита економског положаја пензионера са најнижим пензијама; питање обуставе трећине пензије за осигуранике који су сами обвезници уплате доприноса; питања матичне евиденције у оквиру реформе јавне управе и друга важна питања за несметано функционисање пензијског система.

Од предложених мера које треба да буду одговор на уочена питања, тј. уочене проблеме, оно што је у овом тренутку за наше грађане, пре свега пензионере, можда и најважније јесте чињеница да због позитивних ефеката фискалне консолидације, као и услед позитивних резултата у

привреди и економији, престаје потреба за даљим умањењем пензија закључно са 30. септембром 2018. године, што значи да ће октобарска пензија (то је она пензија која ће бити исплаћена у новембру) бити исплаћена без умањења, тј. да основ за исплату пензије за месец октобар 2018. године и њено даље усклађивање чини пензија исплаћена за месец октобар 2014. године, усклађена, тј. увећана у складу са важећим прописима.

Уз то, предложеним законом предвидели сте да ће се будуће усклађивање пензија све до достизања финансијске одрживости пензионог система утврђивати у складу са прописима којима се уређује буџет и буџетски систем.

Уводи се институт једнократне новчане помоћи тако што се предвиђа да се средства Фонда могу изузетно користити и за исплату новчане помоћи корисницима пензија и новчане накнаде када је таква помоћ потребна великом броју корисника, у износу који утврди Влада водећи рачуна о билансним могућностима ПИО фонда.

Остале, ништа мање значајне, измене и допуне Закона односе се на праведније обрачунавање висине превремене старосне пензије за осигуранике којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, тзв. бенефицирани стаж, тако да се пенали за ове осигуранике рачунају у односу на снижену старосну границу за сваког конкретног осигураника са бенефицираним стажом; заштиту суштине права на снижавање старосне границе највише до 50 година живота за осигуранике који раде или су радили на пословима са максималним степеном увећања стажа осигурања са 12 на 18 месеци и спречавање могућих злоупотреба. А у циљу умањења броја привремених решења Републичког фонда за ПИО, уводи се промена у начину обрачуна последње године стажа осигурања. Поред тога, уводи се орочавање трајања привремених решења у случају непостојања свих потребних података за доношење коначног решења.

Одредбама везаним за матичне евиденције, између осталог, врши се усклађивање и са Законом о Централном регистру обавезног социјалног осигурања, као и дефинисање основа за преузимање података од других органа и организација, што већ у одређеној мери у пракси функционише.

Овим законом се, у циљу спровођења реформе јавне управе и смањења административних терета, укида укупно 17 образаца, што ће умногоме олакшати посао послодавцима.

Због свега напред изреченог, Посланичка група Покрет социјалиста, Народна сељачка странка, Уједињена сељачка странка ће у дану за гласање подржати све предложене законе. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Владимир Ђурић.

Изволите.

ВЛАДИМИР ЂУРИЋ: Хвала.

Поштована председавајућа, поштовани гости из Владе, поштоване колеге посланици и грађани Србије, на дневном реду данашње седнице, ванредне, имамо пензије, које су кључно социјално-економско питање, јер имамо преко 1,7 милиона пензионера, од којих, нажалост, око 700.000 прима пензију мању од 25.000 динара, што је изузетно ниско и недостојно живота у старости.

Бележимо већ дуго демографски тренд старења становништва. Имамо дужи животни век, који продужава време коришћења пензије и уз тренд иселјавања младих подиже просечну старост становника и додатно смањује број осигураника на број пензионера, за које све мањи број лошије плаћених радника треба да заради те пензије. Број становника нам је у паду. Процењује се да ће нас за десет година бити барем 10% мање. Број новорођене деце нам је испод просека. ОЕБС процењује да ћемо од одлива мозгова претрпети штету од око девет милијарди евра, у виду технолошког и научног заостајања у иновацијама.

Имамо проблем са незапосленошћу младих, која је дупло већа од опште. Стари и искусни нам напуштају тржиште рада, млади не стичу радно искуство и не замењују их. Квалитет образовања нам, нажалост, не даје предуслове економског раста, осим у сектору информационих технологија, чији је допринос још увек мали и далеко смо од евентуалних естонских искустава.

Нова радна места неће ојачати Пензиони фонд, јер се ради о нискоквалификованим, слабо плаћеним, а успут и субвенционисаним радним местима, чији су доприноси из тако ниских зарада у ПИО фонду мали.

Све ово је перспектива с којом се суочава наш пензијски систем у наредним годинама и деценијама. Сва техничка, административна, оперативна побољшања која се прописују предложеним изменама и допунама Закона нису спорна, подржавамо ми то, али смо склони изразити скепсу у погледу њихове имплементације. Скоро сви пропали ИТ пројекти, дигитализација јавних управа и свега осталог, падају на имплементацији, а не на самом пројектовању. Управљање тим пословима ће бити проблем, обука корисника, комуникација са њима, дефинисање корисничких захтева, представљање пословних процеса у управи и инжењерима који ће пројектовати те системе дигитализације и дигитализовати те пословне процесе. Наравно, биће индикативно буду ли се и на овим пословима појављивале опет једне те исте компаније.

Пар речи о негативном мишљењу Фискалног савета, који је предложио повлачење овог закона. С једне стране, примедба Државне ревизорске институције је да је бенефицирани радни стаж обесмишљен јер

се одређује према статусу и положају, а не према условима и тежини посла, океј, уважена је, али рок од 18 месеци сматрамо предугим за усклађивање.

Фискални савет је – наравно, о томе је било речи током преподнева – највеће примедбе ставио на укидање формуле за усклађивање пензија и прописивање да се исте усклађују према прописима који прописују буџет и буџетски систем док се не стекну, нигде прописани, услови финансијске одрживости пензионог система.

Увођење ад хок новчане помоћи, која је прописана да не буде већа од 0,3% БДП-а, и то на лањски БДП, по нашој рачуници је око 110 милиона евра или 12,8 милијарди динара годишње. То је лепа мера, али Фискални савет је приговорио њеној селективности. Ако се ствара простор у буџету, шта ћемо радити са децом, шта ћемо са младима, шта ћемо са образовањем, шта ћемо са свим осталим друштвеним групама и свим осталим функцијама нашег друштва којима је потребна буџетска помоћ?

Фискални савет је приговорио и да је ово неодговорна социјална политика зато што се нечија социјална угроженост оцењује само на основу пензија, а не и на основу укупног материјалног статуса домаћинства. Неко може имати малу пензију, али живети у домаћинству са неким ко има сасвим солидна примања, или вредну имовину из које вуче алтернативне приходе.

Ово јесте нарушавање техничких претпоставки на којима почива систем, а које прописују да су пензије директно у вези с уплаћеним доприносима. То су начела актуарске математике на којима почива сваки пензиони систем. Надаље, нема ни гаранције да Влада у наредном периоду неће овај лимит од 0,3% БДП-а подизати и тако додатно нарушавати актуарске техничке основе пензионог система, док их потпуно не угаси и потпуно преузме на себе дискреционо право да одлучује о висинама пензија у целости.

Основни проблем је што се овде нарушава предвидивост, а тиме и правна сигурност пензионог система. И, што та финансијска одрживост пензионог система као критеријум за одлучивање Владе нигде експлицитно није прописана. Технички гледано, финансијска одрживост се постиже када се избалансирају доприноси који улазе у Фонд и давања која из Фонда излазе, али ми то никада нећемо достићи практично.

Сугерише се да је у суштини формула (историјски гледано, имали смо такве ситуације), комбинована формула, која усклађује пензије са растом цена на мало, растом зарада и растом БДП-а, у суштини нешто што знамо да је наилазило на друштвену подршку и штета је што се то тако лако одбацује.

Ми наводимо да реформе спроводимо са циљем повећања правне сигурности пензионера. Тако је експлицитно изречено у образложењу. Али нема правне сигурности ако је могуће донети посебан закон којим се методологија обрачуна мења на неко произвољно одређено време, ако се укину техничке стручне основе за израчунавање пензија и ако се пензије умање дискреционом одлуком Владе. То није правна сигурност. Правна сигурност пензионог система подразумева прецизну математику – на основу уплата доприноса, колику ћу пензију од које године моћи да добијем.

Ово што ми имамо није владавина права. Владавина права је владавина закона, а не владавина људи, па макар ти људи били и у власти, јер они су пролазни, смењиви су, колико год им се то не допадало, а закони, ако су добри, остају.

Још једну интересантну ствар је констатовао Фискални савет, а то је да ми заправо правимо толико крупан корак уназад да смо се вратили у време од пре 1922. године, када је тадашњим законом успостављен пензиони систем по угледу на праксу земаља континенталне Европе. Ја ћу бити слободан па заправо интерпретирати како ми то уређујемо овај важан елемент наше државе и како заправо поимамо државу. Држава није систем у ком по унапред прецизно дефинисаним правилима, по којима сте са државом направили општи друштвени уговор, ви добијате свој новац, него је наша држава нешто што смо имали у 19. веку, где неки властелин самоиницијативно одлучи када ће, по неким својим критеријумима, коме паре дати, када се њему прохте и када он процени да је згодно, па каже – три хиљаде за госпођу, две хиљаде за господина, а мали да се јави у понедељак на посао у општину. Овде не мислим на министра, него мислим на госпођиног малог, који је тако, ето, добио посао нечијом одлуком. При чему ми не знамо чије су то паре што су се тамо делиле. Вероватно су то паре нас, свих пореских обвезника.

Практично смо овим пензионим системом сведени на земље северне Африке и Блиског истока, а имали смо још од 1922. године пензиони систем са правим европским тековинама.

Што се тиче смањења пензија које смо по посебном закону имали у протекле четири године, мислим да ће се показати као погрешна процена да су пензионери друштвена група која ће се због својих неспорно високих патриотских осећања лако медијски обрадити и неће се бунити када им се зађе у имовину, односно када им се пензије као форма имовине смање, делимично одузму. Синдикат пензионера „Независност“ најавио је тужбу Стразбуру и ја апелујем на државу да спречи судске трошкове постизањем друштвеног договора са синдикатима пензионера о начину враћања пензија, јер је, иначе, Синдикат пензионера „Независност“ тражио да се

укидање овог посебног закона којим су пензије четири године смањиване пропрати доношењем посебног закона, дакле да то буде посебним законом регулисано.

Ми смо предлог тог посебног закона данас поднели Народној скупштини. Дакле, поднели смо закон којим предлажемо да се сви износи свих умањених пензија за све време трајања Закона о привременом начину обрачуна пензија прогласе јавним дугом Републике Србије, да се на све те износе за протекло време од дана умањења до 1. јануара 2019. године примени камата од 3% годишње, да се сведу на вредност 1. јануара 2019. године каматом од 3% годишње и да се онда изврши емисија амортизационих обвезница са доспећем од пет година и са унапред обрачунатом каматом од 3% годишње, које би се пензионерима исплаћивале у новцу у десет шестомесечних рата, закључно са 31. децембром 2023. године.

То је модел који је у нашем друштву познат. Обвезницама старе девизне штедње је враћана стара девизна штедња, а ми смо недавно овде усвојили и закон којим враћамо обвезнице старе девизне штедње грађанима бивше Југославије.

Мислим да ће пензионери разумети како функционише та врста имовине која се зове обвезница, да ће схватити да им држава кроз ту врсту имовине враћа на рате у пет година позајмљени новац, са све припадајућом каматом од 3% годишње како би се очувала временска вредност новца, јер сто евра узетих пензионеру у децембру 2014. године данас не вреди сто евра, вреди више. Цена тог новца је та камата.

Ми мислимо да је овакав модел фискално растерећен, развучен. Предлажемо да се размисли о томе да ли је прихватљив. Ако није, да видимо зашто; можда је пет година кратко, можда представља превелико оптерећење за буџет, па да видимо, можда шест, можда седам, можда десет година. Ценимо да то није више од деведесет милијарди, односно око осамнаест милијарди годишње ако је то на пет година. И то је врло, врло, како бих рекао, прецењено, чини нам се, по подацима којима смо ми баратали.

Нека држава нађе простора у буџету кроз разноразне уштеде. Забога, ми имамо осамнаест милијарди буџетирано за казне и пенале и накнаду штете коју су трећа лица претрпела од стране државних органа! Јула ове године Влада је донела одлуку да из буџетске резерве четиристо милиона исплати судовима да обештете оне грађане којима је ускраћено право на суђење у разумном року. Хајмо више, реформишимо правосуђе да не касни, да право на суђење у разумном року никоме не буде ускраћено, па да не мора држава да му плаћа одштету због тога.

Преко 87 милијарди субвенција... Океј, ту је пољопривреда, то је ствар која се не дира, али и то може да се рационализује. „Ер Србија“, ево читам „Инсајдер“ серијал о томе како су све бацане паре, по којим парама су рентирали „Ербасове“ авионе, по четири пута већем сату одржавања итд. Све фактуре, све се то види тамо. Ми их субвенционишемо, масно, 120-130 милиона евра.

У крајњој линији, када се пензиони систем реформише и када се дигитализује, верујем да ће моћи прецизно да искаже сваку рату умањења за сваког пензионера, за сваки месец важења Закона о привременом начину обрачуна пензија, да на сваку рату, сразмерно броју протеклих месеци од дана умањења до 1. јануара 2019. године, обрачуна камату по стопи од 3% годишње и да креира један фајл у којем ће писати колико сваки пензионер по овом основу од државе потражује, да се на основу тог фајла изврши емисија обвезница. То се лепо пренесе Централном регистру за хартије од вредности, који све лепо електронски евидентира и упише сваком пензионеру обвезницу у умањеном износу и пензионер том обвезницом може да располаже као и сваком другом својом имовином. Може, ако му треба новца, да је прода, добиће нешто мање пара дисконтовано јер је продаје пре доспећа, наравно, може да чека прву рату, другу, па тако редом до десете и, коначно, по доспећу да добије адекватан, економски правичан, укамаћен износ новца који је држава од њега узимала и користила током четири године трајања овог привременог начина обрачуна пензија.

Коначно, када причамо о владавини права, јуче смо на одбору чули став представника Фонда за пензијско и инвалидско осигурање у погледу враћања умањених пензија и намере Владе да те износе врати, јер су се представници Фонда ПИО експлицитно позвали на члан 4. Закона о привременом уређивању начина исплате пензија и рекли – у члану 4. пише исплата се сматра коначном. Добро је да је то јуче јасно изговорено, да пензионери то јасно чују, тако да не можете ове мере и ове измене Закона називати враћањем пензија, јер ви заправо само престајете да их даље узимате, али до сада узето не враћате, ни динар.

Требало би пажљиво прочитати мишљење Уставног суда од 24. септембра 2014. године, са дан раније одржане седнице на којој је Уставни суд окончао разматрање уставности закона о привременом начину израчунавања пензија. Уставни суд је тада заузео став да пензија јесте имовина, те да је њено умањење исто као да вам неко одузме једну собу у стану, или рецимо кухињу, или купатило. Треба му привремено, па вам узме и после каже – сматра се коначним, нећу да вратим.

Уставни суд је такође констатовао да закон није неуставан, по два прецизно наведена услова: да је смањење пензија привремено – то је био

разлог зашто им је ово задирање у имовину било прихватљиво и у оквиру Устава. Експлицитно су то написали, може да се погледа саопштење на сајту Уставног суда. То је био први услов, дакле привременост. И, да се ово умањење имовине пензионера спроводи у условима кризе. Конкретно су рекли и које врсте кризе – угрожавање редовности исплате пензија.

Ако се Влада хвали економским достигнућима, онда закључујемо да више не постоје кризни услови. Сам чин престанка важења Закона о привременом уређивању начина исплате пензија говори да Влада сматра да су кризни услови престали да постоје, те више не постоји кризно оправдање за умањивање пензија. У реду је што оно надаље престаје, али оно неће бити привремено него ће задобити трајни карактер уколико се узето не врати и у том случају ће све ово бити неуставно.

Зато ћемо инсистирати на враћању узетих пензија по закону који смо данас предложили, са све припадајућом каматом. То је оно што сматрамо да би било правично према пензионерима, јер сматрамо да је већина њих става да они тај новац јесу зајмили, али нису поклонили. Хвала вам на пажњи.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала

Реч има народни посланик Бошко Обрадовић.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Поштовани грађани Србије који пратите директан пренос ове заиста значајне седнице Народне скупштине Републике Србије, а пре свега наши поштовани најстарији суграђани, пензионери, који сте директно, да тако кажем, заинтересовани за ову тему, дозволите да своје обраћање почнем једним цитатом и повратком заправо на почетак ове тематике: „Какве год реформе да предузимамо, шта год да се збива, драги пријатељи, имајте у виду једну ствар коју вам гарантујем – пензионери ће бити последњи у чија ће права било ко смети да дира у држави. Боље са наше грбаче да се скида све што може, а пензионерима нема шта да се одузме“, рекао је Александар Вучић 10. марта 2014. године на Телевизији „Пинк“.

Дакле, почетак ове приче јесте шта је било предизборно обећање СНС-а те 2014. године пред ванредне парламентарне изборе, а шта се десило само неколико месеци после тога. Ево, да чујемо шта је на једном од предизборних митинга СНС-а уочи тих ванредних парламентарних избора у вези с овом темом рекао тадашњи и садашњи председник СНС-а Александар Вучић. Понедељак, 10. март 2014. године, извор „Бета“: Председник СНС Александар Вучић рекао је да гарантује да се стечена права пензионера неће умањивати. Он је рекао да се то неће догодити без обзира на то какве реформе нова Влада Србије буде предузела. „Боље са наше грбаче да се скида, него да се дирају стечена права пензионера“, рекао је Вучић на скупу у земунској Хали „Пинки“.

Вучић је додао да је представницима међународних институција рекао да се уштеде у буџету могу направити, обратите пажњу, кроз смањење броја службених путовања или аутомобила, смањивањем плата у јавном сектору већих од шездесет хиљада динара, али да те уштеде не могу да се праве у области пензија. „Али у пензије не дам да се дира. Када бисмо у та права дирали, не бисмо направили проблем само пензионерима, него и држави.“ На крају је Вучић позвао пензионере, као најодговорнији део становништва, да 16. марта изађу на гласање и гласају за Српску напредну странку, што су многи од њих и учинили. А онда, само неколико месеци после ових очито лажних предизборних обећања, долази сурова реалност – формирање нове Владе Републике Србије, на челу са Александром Вучићем, који крши сва своја предизборна обећања и смањује пензије за 10%.

Сада, поштовани грађани Србије, реците ми – да ли овим људима који се на овај начин односе према пензионерима више ико може ишта да верује; да ли, просто, има више икаквог смисла да ми слушамо оно што предлаже СНС када су то голе лажи, гола пропаганда и гола предизборна лажна обећања?

Ово су цитати, ово је истина и ово никада нико од вас не може да оспори, јер и ви добро знате да сте слагали пензионере и наше најстарије суграђане.

Поента приче је у нечему другом. Да, била је потребна фискална стабилизација. Да, било је потребно сређивање финансија државе Србије. То није спорно. Спорно је на који начин средити финансије једне државе. Да ли тако што ћете да задужите државу још десет милијарди, како сте ви то урадили? Да ли тако што ћете да смањите плате и пензије, као што сте ви урадили? Да ли тако што ћете да повећате порезе, таксе и акцизе и оптеретите додатно грађане Србије, као што сте ви урадили? Да ли тако што је највећа цена горива у читавој Европи, као што сте је ви направили? Или на неки, рецимо, други начин?

Уосталом, ја бих само да нагласим да пензионерима којима сте смањили за пет хиљада динара пензију дугујете 240.000 динара, колико сте им узели за ове четири године. Кома сте смањили 10.000 динара, дугујете му 480.000 динара, колико сте га опљачкали за ове четири године. Ако, рецимо, у једном дому има два пензионера која сте опљачкали за по 10.000 динара месечно, њима дугујете 960.000 динара, колико сте им одузели за ове четири године.

Е, видите, оно што сам вам раније говорио и сада ћу поновити, могло је то и другачије, и тада и данас. Могли сте да завучете руку у неке друге џепове, рецимо тајкунске џепове, тамо где се не плаћа порез, као у случају Жељка Митровића, власника приватне Телевизије „Пинк“, која

служи искључиво за режимску пропаганду владајуће странке. Могли сте, рецимо, многим другим да наплатите порез тамо где није наплаћен. Могли сте да смањите рад на црно и уведете га у легалне токове. Могли сте да донесете закон о испитивању порекла имовине (још једно ваше лажно предизборно обећање), који сте обећали пре седам година а никада га нисте донели. Па бисте онда, рецимо, могли да испитате све те тзв. жуте лопове и порекло њихове имовине. А зашто ви то не радите? Па зато што су „жути“ лопови сада у Српској напредној странци. Зашто што су у вашим редовима и Синиша Мали, и Горан Весић и многи други чије би порекло имовине требало испитати. Зато ви не доносите закон о испитивању порекла имовине.

Оно што ми овде треба да констатујемо јесте да сте ви од пензионера, дакле од најстарије популације у Србији, за ове пуне четири године опљачкали 850.000.000 евра.

Шта сте тиме све прекршили? Прекршили сте, пре свега, Устав, члан 20, који гарантује да је пензија имовинско стечено право, па члан 21, чиме вршите дискриминацију над нашим најстаријим суграђанима јер им одузимате оно што су зарадили. Или, рецимо, члан 58, који говори о мирном уживању старости, стеченог имовинског права и свега онога што сте ви њима угрозили.

Да не говоримо о инфлацији, расту животних трошкова и свему ономе што се десило у последњих неколико година. А укинули сте, не заборавимо и то, и усклађивање пензија на редовном годишњем нивоу са растом трошкова живота. Значи, двоструко сте опљачкали пензионере – смањили им за 10%, плус укинули могућност да те пензије буду веће тако што треба да буду усклађене на годишњем нивоу са растом трошкова живота.

И сада, после четири године пљачке, решили сте да исправите оно што сте урадили супротно вашим предизборним обећањима, супротно заклињањима вашег председника да никада неће ударити на пензионере – а прво што је урадио, ударио је на пензионере, толико њему може да се верује на реч – да бисмо данас имали ситуацију да укидате. Пазите, да подсетимо како се овај закон звао – закон о привременом начину исплате пензија. Пази, ви сте четири године привремено пљачкали најстарије суграђане.

Сада, након четири године пљачке, ви нисте спремни да признате да је ова држава дужна тим пензионерима да им надокнади оно што им је одузето за ове четири године, ових 850.000.000 евра. Када и како, то је тема о којој можемо да разговарамо. Ако не може у једној буџетској години, може у пет или десет буџетских година. Ако не може у парама,

може на неки други начин. Али не можете сметнути с ума да оно што сте им опљачкали мора да се врати.

Кад сте већ помињали тај фамозни Савез за Србију, који чине и Двери, ја бих желео управо да цитирам тачку 16. Програмске платформе Савеза за Србију у тридесет тачака, која управо говори о заштити стечених права грађана и забрани њиховог укидања, као и о враћању противуставно отетих пензија грађанима на стечени ниво уз надокнаду свих претходних умањења. Дакле, то је оно што вам обећава Српски покрет Двери и што, за разлику од Александра Вучића, можете да верујете, јер ми своју реч држимо, за разлику од водећих представника Српске напредне странке.

Ви сте спремно дошли да критикујете Фискални савет, али... То је интересно: кад Фискални савет каже нешто у вашу корист, онда га цитирате, а када Фискални савет каже нешто против ваших одлука, онда нешто није у реду са Фискалним саветом.

А да видимо шта је рекао Фискални савет. Он предлаже да се повуче предлог измена и допуна Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Нећете то да кажете грађанима Србије, да вам Фискални савет предлаже да повучете овај предлог закона. И да вам каже да могућност да Влада одлучује о усклађивању пензија до достизања финансијске одрживости система у пракси значи давање трајне надлежности Влади да дискреционо одлучује о усклађивању пензија.

Значи, ово што сте сада привремено радили четири године, ви овим законским решењем намеравате да радите и даље, да ви одлучујете када ћете смањивати, када ћете повећавати пензије. Откуд вама то право? Ви ћете рећи да није Влада, да Скупштина треба да донесе ту одлуку. Не, то је Александар Вучић, онај који је већ једном слагао пензионере, који преко Владе наставља да лаже пензионере, а уз помоћ скупштинске већине, сви ви дижете на звонце руку, да и даље лажете пензионере. Дакле, то је проблем с којим се ми овде суочавамо.

Оно на шта ја желим овде још да укажем, да бисте схватили колико смо се озбиљно припремали за ову тематику, јесте чињеница да смо ми кроз наша амандманска решења предвидели ове две кључне ствари: прва је да се морају надокнадити отети делови пензије у последње четири године; друга је да нико овде не треба да зависи од Владе Републике Србије и воље скупштинске већине, да ли ће се пензије сваке године смањивати или повећавати, као што ви предлагете овим законом, већ да у закон мора да се врати одредба о обавезном усклађивању висине пензије са трошковима живота те године, коју ви изнова укидате, односно изнова релативизујете и доводите у питање. Ми смо ту предвидели и средства којима може да се врати оно што сте опљачкали пензионерима и да се омогући један стабилан и дугорочно сигуран пензиони систем.

Ево неколико тих мера, које желим да поделим и са грађанима Србије да се види да нисмо ми овде само да критикујемо, него смо овде и да предлажемо конкретна решења за бољитак наших најстаријих суграђана. Под један, боља наплата пореза, који се у овом тренутку наплаћује са око 60%. Процена стручњака је да држава не наплаћује преко четири милијарде евра пореза. Само 5% ове суме довољно је за спровођење закона какав ми предлажемо. Затим, превози радника са рада на црно у легалне токове. Процена стручњака је да у Србији на црно ради преко 500.000 радника и да би ПИО фонд и Фонд здравственог осигурања по том основу, само уплатама на минималну основицу, годишње добио, а у овом случају губи, више стотина милиона евра. Даље, сузбијање криминала на царини, трговине акцизном робом и свега другог што нисте спровели, као што нисте донели ни закон о испитивању порекла имовине свих политичара и тајкуна...

ПРЕДСЕДНИК: Посланиче, хоћете ли мало само да ме просветлите шта је писац хтео да каже, где смо сада од ове 33 тачке?

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Имам утисак да сте ме прекинули. Или нисам добро разумео?

ПРЕДСЕДНИК: Нисам уопште разумела о чему сада говорите а да је везано за тачке.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Грађани Србије одлично разумеју о чему ја причам, госпођо председавајућа. Нема разлога да ме прекидате. Разумем да је непријатно када вас ја подсетим на ваша лажна предизборна обећања.

ПРЕДСЕДНИК: Када ви говорите, мени је сасвим у реду. То говоре резултати избора.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Да ли ја могу да наставим или ми забрањујете реч?

ПРЕДСЕДНИК: Не, макар шта. Мислим, забрањујем реч?

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Онда да наставим.

ПРЕДСЕДНИК: Али бих вас молила ипак, да би Парламент био једно озбиљно репрезентативно тело и испуњавао своје функције, да се мало фокусира на тачке дневног реда и сасвим је у реду.

(Бошко Обрадовић: Ако ми дате реч, можда бих и могао.)

Било је замерки што министар чита. Видим, ви читате упорно, али бих вас молила да читате делове који се односе на тачке дневног реда. Само толико. Вратићу вам овај минут, није проблем.

Није било разлога да се искључите, после ћете мене да сумњичите.

(Маријан Ристичевић добацује.)

Добро, Ђилас не зна да пише.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Поштована председавајућа, хвала што сте ми омогућили да уопште могу да говорим. Претпостављам да је то милостиња са ваше стране.

Могу да разумем да се вама не допада то што постоји опозиција у Народној скупштини Републике Србије, али она постоји и ви не можете да ме прекидате и да ми сугеришете о чему ја треба да говорим, јер ја ћу да говорим о ономе о чему ја желим да говорим. Значи, моја је обавеза критика овога закона и историјата како смо дошли у ову ситуацију, да после четири године укидамо Закон о привременом начину исплате пензија, супротно предизборном обећању СНС-а.

Дакле, у том смислу, желим да кажем да овде имамо заправо три проблема зашто Посланичка група Српског покрета Двери неће подржати ове законске измене. Први је проблем – не враћате пензионерима оно што сте им отели за ове четири године. Други је проблем – не враћате могућност редовног усклађивања пензија са растом трошкова живота, већ предајете у руке владајуће већине, Владе и Скупштине да одлучује да ли ће на годишњем нивоу пензија да се смањује или евентуално повећава. И под три – не доносите минималну пензију, која мора бити знатно већа да би грађани Србије који су социјално угрожени уопште могли да преживе у овим тешким условима.

Има и онај други проблем, који сада желим кратко да отворим, а тиче се повећања старосне границе за одлазак у пензију. Заправо би требало да се смањује та граница старости, да би се млади људи запошљавали и да би остајали у овој држави, а не одлазили из ове државе као што је тренутно случај.

И, наравно, Пензиони фонд би требало потпуно другачије структурирати и вратити имовину коју је некадашњи ПИО градио у овој држави, а онда из те имовине, као што су рецимо лековите бање или бројне друге ствари које су изграђене средствима ПИО фонда, практично обезбедити стабилност, сигурност и дугорочно функционисање тог фонда.

Уосталом, могу да разумем Српску напредну странку, јер она је доказано прекршилац својих предизборних обећања. Она не хаје, уосталом, ни за мишљење Фискалног савета, то смо видели. Али не могу да разумем ПУПС, који би требало ваљда да штити интересе пензионера, а не да ради против интереса пензионера, као што ради од оснивања ове партије. Не могу да разумем Социјалистичку партију Србије, која већ тридесет година глуми левицу а никада ништа не уради за раднике, пензионере, социјално угрожене категорије становништва. Дакле, овде је суштинско питање – кога ви више лажете и докле мислите да можете да лажете грађане Србије лажним предизборним обећањима и празним причама?

Уосталом, овде се као важно питање поставља и ово што смо помињали у вези са студентима, који нажалост не могу никако да реше своје позиције, без обзира на то да ли су стари студенти, пре „Болоње“, да ли су „болоњци“ из оних првих експерименталних година када су били „покусни кунићи“ једне катастрофалне реформе образовања.

Господине министре, моја је обавеза да вас информишем о њиховим дописима које сам добио. Они у више таквих дописа (које могу и да вам доставим, да погледате) управо сугеришу и моле вас да се нешто учини пре свега за старе студенте; ако је могуће, да се тај рок за завршавање факултета продужи, не за једну него за две године, јер се ради о хиљадама студената. Неки су, не сви, можда били лоши или неодговорни студенти; многи су радили за то време; многи су формирали своје породице; многи су имали здравствене или неке друге животне проблеме. Требало би да имамо разумевања за све то.

Када то говорим, говорим и о „болоњцима“, посебно оним првим „болоњцима“, па ћу у једном обраћању вама у њихово име то да изложим. Дакле, обраћам вам се у име студената који су опет изостављени и заборављени, а то су „болоњци“. Наиме, проблем настаје 2016. године. Уз бесконачне молбе и писање Одбору за образовање и Скупштини, ситуација је таква да још увек имамо студенте који су на корак до дипломе. Сада вас још једном молимо да и овај пут помогнете и њима, као што чините студентима уписаним по старом програму. Навешћемо разлоге: студенти Болоњског програма су покусни кунићи, што је и био закључак Одбора на седници одржаној у октобру 2016. године. За „болоњце“ није потребна посебна измена Закона, већ само препорука Министарства. Факултет, у складу са својом аутономијом, има право да уз препоруку омогући наставак студија. Пример тога су претходне две године. Факултети су сагласни да је и њима прихватљивије да се омогући наставак студија и наглашавају да је само потребан допис, као претходне године. Полагање испита за ове студенте се не организује посебно, јер преостали предмети и даље постоје у плану и програму и студенти их полажу заједно са студентима текуће године који у том моменту слушају предмет.

У том смислу, позвао бих се на члан 101. новог Закона о високом образовању, који у тачки 2. каже да студенти имају право на благовремено и тачно информисање о питањима која се односе на студије. Данас је, господине министре, 21. септембар. Ви добро знате да су у наредним данима и недељама последњи рокови: октобар један или октобар два, како год да то функционише. Они још увек немају информације о томе да ли они уопште имају права, каква права и да ли то може тако да се разликује од факултета до факултета, да ли то зависи од добре воље факултета, или

у овој држави постоји неки ред и поредак, неки министар који ваља брине о својим студентима и штити их колико је год то могуће.

Овим својим говором желео сам да укажем на тих неколико чињеница, за које заправо мислим да нећете дозволити да се чују на великим медијима. Као што у овом тренутку на великим медијима не може уопште да се чује глас опозиције, а довољан вам је доказ то да већ осам месеци ниједан лидер опозиције није гостовао ни на једној београдској телевизији са националном фреквенцијом. Дакле, каква је то врста демократије у којој не може да се чује глас опозиције, то је право питање.

Дакле, овде вам постављам питање – да ли сте преварили пензионере када сте им рекли да никада неће бити смањиване пензије? Да, преварили сте пензионере, и то дрско, отворено, гледајући их у очи, најсрамније могуће. Кад сте већ то урадили под изговором да сређујете финансије, па зашто нисте тако храбро ударили на тајкуне? Што нисте тако храбро ударили на стране банке, које деру кожу с леђа грађанима Србије? Него сте – најлакше је било – ударили на старе, сиромашне и у том смислу немоћне да вам се озбиљније супротставе.

Ја се овде позивам и на оне протесте Синдиката пензионера, на протесте Синдиката пензионисаних војних лица Србије, и њима се захваљујем на разним материјалима које сам од њих добио да бисмо могли да предложимо ове амандмане и изнесемо ову критику ове власти. Дакле, Двери су овде заједно са пензионерима који не верују Александру Вучићу, који знају да их је преварио толико пута до сада, који се добро сећају ваших лажи и предизборних обећања и који једноставно не могу сада ...

(Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Реч има народни посланик Александар Мартиновић, повреда Пословника.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Повређен је члан 107. Представник љотићевско-фашистичког дела ове нове коалиције на политичкој сцени Србије изнео је толико неистина и лажи да ја за два минута не могу све то да изговорим. Човек који је у коалицији са највећим доказаним лоповима у историји Србије, Душаном Шанетом Петровићем, Вуком Јеремићем, Демократском странком, данас каже да Александар Вучић нема подршку пензионера и нема подршку грађана Србије. Ако ико данас у Србији ужива безрезервну подршку, готово плебисцитарну подршку, то је Александар Вучић и то је СНС.

Ја тражим, у име тих грађана, од овог љотићевца, од овог фашисте, од човека који ништа друго у животу није радио сем што је био портпарол Чачанске библиотеке, где га је запослио Велимир Илић, један од лидера ДОС-а, да тражи од својих коалиционих партнера, пре свега од свог шефа

Драгана Ђиласа и од својих коалиционих партнера, Шанета Петровића, Вука Јеремића, од ових „жутих“ лопова, да врате паре које су отели грађанима Србије од 5. октобра 2000. године. Јер да није било његовог шефа Драгана Ђиласа, да није било његовог компањона Шанета Петровића, Вука Јеремића, који је само у једној транши од Катарске амбасаде у Берлину добио 200.000 евра, не би Влада Србије морала да предузима тешке реформе 2014. године.

Овај љотићевац не треба да се враћа у 2014. годину и да нас подсећа шта је говорио Александар Вучић, него треба да се врати у 2008. годину, када је његов шеф Драган Ђилас повећавао пензије тако што је задуживао државу Србију да би Демократска странка вечито остала на власти. Али народ је рекао своје 2012. године и те исте послао у историју.

ПРЕДСЕДНИК: Сматрам да нисам повредила члан 107, јер сам упозорила посланика да не износи неистине и да говори о теми, јер је вређао министре и рекао, именом и презименом, да су лопови, а и друге личности.

Повреда Пословника, Неђо Јовановић.

Изволите.

НЕЂО ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем се, председнице. Члан 27, у вези с чланом 108. Превише толеранције према говорнику који је говорио пре колеге Мартиновића, превише толеранције према нечему према чему морамо имати нулти степен толеранције.

Социјалистичка партија Србије је поносна што партиципира у власти и што њена идеја социјалне правде управо партиципацијом у Влади Републике Србије заживљава на најбољи могући начин; поносна због тога што је задовољно 5.000 запослених у Смедереву; поносна због тога што су задовољне десетине хиљада новозапослених широм Републике Србије, уверени смо, ускоро и стотине хиљада новозапослених.

Поставља се питање шта је то председник странке који је говорио пре колеге Мартиновића учинио за своју државу Србију, на коју се само популистички позива. Шта је учинио у смислу довођења инвестиција, запошљавања, побољшавања стандарда становништва, осим што је по тој држави пљувао, по тој држави газио, на тај начин што је вређао председника државе, Владу државе, највише функционере државе?

Да је то тачно, потврђује и чињеница да нисмо чули ни једну једину реч осуде и против дискриминације, најбруталнијег вређања, најгорих могућих вулгарности и непристојности које је изрекао репрезент овог човека који је говорио вређајући премијерку Владе Републике Србије Ану Брнабић. Где је једна једина реч осуде за све оно што је на најгори могући начин изговорено? Не, осим тога, ми смо могли да чујемо само нешто

друго, што слушамо већ дуго времена, а то су непримерене, неосноване критике и лажи на рачун Владе Републике Србије. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала. Тражите да се гласа о повреди Пословника, ова два члана? (Не.)

Повреда Пословника, Маријан Ристичевић.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Даме и господо, рекламирам чл. 103. и 106. Господин Обрадовић се, даме и господо народни посланици, није држао теме. Ја похваљујем председавајућу, која је то толерисала. Ја сам увек за то да се права опозиције поштују, чак и изнад црте. Али, притом, неко ко крши та права и ко тврди да су пензионери опљачкани, да смо лопови итд., а долази из групације коју ја зовем „савез лопужа и превараната“, грубо је увредио и достојанство Народне скупштине и све присутне посланике, а посебно пензионере.

Даме и господо, допринос за пензијско и инвалидско осигурање је 26%. У односу запослених који смо ми затекли било је један према један, што значи је да из ПИО фонда могло да се исплати само 26% просечног личног дохотка, што је сума, отприлике, од сто евра. Влада је ипак дотирала, и та просечна пензија је била двеста евра, значи то је рађено од акциза итд., коју он избегава да плати на бензин и слично.

Такође, да за време владавине његовог шефа, „риђобрадог гусара“, 400.000 људи није остало без посла, данас би пензијски фондови били далеко пунији и далеко би се мање морало штедети. Он је заборавио да новац мора да се зарађује, заборавио је да његов шеф има имовину вредну 24.000.000, коју је стекао „у тржишној утакмици“ кад је био на јавној функцији. У том периоду је 400.000 људи остало без посла. Та 24.000.000 милиона, то је 120.000 пензија. Укупно је приходавао сто милиона евра; 500.000 пензија може да се исплати од сто милиона евра које је ћапио или, како народ каже, лапио Драган Ђилас.

Стога ја тражим убудуће, госпођо председавајућа, да с времена на време, мало чешће, опоменете претходног говорника да не вређа нас и здрав разум. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има Драган Весовић, по Пословнику.

ДРАГАН ВЕСОВИЋ: Хвала, председавајућа.

Ја бих указао на повреду Пословника, члан 109. ст. 5. и 6, где се каже да треба да се изрекне опомена народном посланику који се непосредно обраћа другом народном посланику – имали смо директно обраћање по презимену – и ако употребљава псовке и увредљиве изразе.

Дакле, пре нека два месеца, када је неко с ове стране сале, да будем сликовит, а није из Српског покрета Двери, рекао колегама с друге стране сале да су фашисти, два сата је трајала полемика и онда је речено да овде

нема фашиста, да су постојала два антифашистичка блока и да је то злоупотреба, вређање. Сада ми по ко зна који пут слушамо, конкретно са друге стране према Српском покрету Двери, да смо фашисти. Ја стварно молим вас као председавајућу да спречите овакав начин изражавања. Или, ево, ја стојим на располагању, нека ми се објасни по ком сам то основу ја, као члан Српског покрета Двери, фашиста. Ево, ја сам спреман да ми објасните.

Апропо порекла имовине и тога ко је колико покрао, па ми инсистирамо, и малопре сте чули у излагању господина Обрадовића, да најзад испитамо то како је ко крао и да такве људе доведемо пред лице правде. Не знам код кога је штап и шаргарепа, ко има системе и не знам зашто то више не урадите, али немојте да вређате. Или ми објасните, ево, ја сам спреман и то да чујем. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Молим министре и остале, нико да се не јавља, не могу да похватам ко све тражи повреду Пословника. Јавите се само за повреду Пословника, обећавам да ће свако добити реч.

Реч има Владимир Ђукановић.

ВЛАДИМИР ЂУКАНОВИЋ: Хвала, уважена председавајућа.

Повређен је члан 27, наравно у вези с чланом 107, везано за достојанство, али позивам се на члан 27.

Овде је речено нешто страшно, што може да буде и опасно у политичком дискурсу. Наиме, говорник који је изазвао ову салву повреда Пословника је рекао, цитирајући ваљда њихов неки програм, у коме им је иначе једна од доминантнијих тачака и лустрација... Ваљда немају шта друго да понуде него ће да шишају људе, да вешају и стрељају. Али, како год, овде смо чули нешто невероватно, а то је да ће они да задрже, не знам, стечена права, а онда ће да надокнађују паре, па не знам одакле ће све да узимају. То су опасне реченице. Да ли нама то најављују да ће поново да нас задужују? Да подижу кредите до бесвести да би ова земља грцала, као што су то радили иначе његови коалициони партнери?

Ако хоћемо, драга госпођо Гојковић, да овде говоримо а да се не вређа народ, онај који је смео и имао храбрости да пријави да на свом рачуну има 25.000.000 евра – 25.000.000 евра, како ли је само то зарадио, срам га било, а то је само оно што је пријавио – тај ће данас да нам прича како ће да враћа пензионерима. А обогатио се на жвакама. Смејали смо се Марку Милошевићу када смо причали о гајбицама. А он се на жвакама обогатио и рекао да има 25.000.000 евра. Такви желе данас да се врате, такви желе да упропаштавају земљу. Е, то им нећемо никада дозволити. Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК: Само моменат, даћу министрима реч.

Александра Томић је тражила пре пола сата реплику.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ТОМИЋ: Захваљујем се, председавајућа.

Господин Бошко Обрадовић нас овде учи економским параметрима на основу којих ми суштински треба да урушимо комплетан буџет Србије, да, ако можемо, преко 20% буџета дамо за пензије и, ако треба, да задужимо државу за још десет милијарди евра; и то није проблем, то је оно што је рађено до 2012. године.

Оно што је још опасније јесте покушај да се оценом Фискалног савета створи у јавности слика о томе како ми не желимо да применимо одређене формуле, а да у ствари имамо пара, односно имамо више од 4,5% раст и имамо више од 11% раст БДП-а и да једноставно ми сад то не желимо, него ћемо неким актима Владе да повећавамо пензије колико ми то желимо.

Прво, то није истина, нигде не пише да постоје дискрециона права Владе и немојте грађане Србије да обмањујете вашим јефтиним политичким памфлетима. Оно што грађани Србије треба да знају јесте да је само одговорна економска политика довела до ситуације да можемо да повећамо пензије и да пензионери добију оно што им следује, у зависности од успеха које постиже држава кроз буџет, кроз суфицит који је у последње три године направљен. Значи, никада до сада Србија није приходовала више него расходовала, тек последње три године, спроведеним економским реформама. И, господин Александар Вучић је једини политичар не само на српској сцени него и у земљама региона и ЕУ који је изашао и рекао грађанима Србије шта нас чека уколико не спроведемо те реформе. То је оно због чега су грађани Србије још два пута на изборима дали подршку господину Вучићу.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала вам, посланице.

Да дамо шансу министрима да одговоре.

Изволите, министар Синиша Мали.

СИНИША МАЛИ: Хвала лепо.

Уважени посланици, од 2008. до 2013. године Драган Ђилас је водио Град Београд. Као последицу његове погубне власти, имали смо и остављено нам је преко 20% буџетског дефицита, преко 1,2 милијарде евра дугова, од чега је велики део тога према трудницама и породиљама.

Памтимо Драгана Ђиласа по кући „Великог брата“, по томе што је одузео Пионирски град нашој деци, деци Београда и започео ријалити-програме у Србији. Познајемо га по томе што је родитељима наплаћивао вртиће више него што је била прописана цена и сада Град Београд плаћа двадесет, тридесет, четрдесет милиона евра из буџета тужбе тих родитеља

којима је Драган Ђилас више наплаћивао вртиће за децу која су у њих ишла. Е, то је последица рада Драгана Ђиласа у Граду Београду. У међувремену је сам признао да се обогатио и да му је имовина већа од 25.000.000 евра. Дакле, док је Град Београд сиромашно, док су се дугови нагомилавали, његово лично богатство се повећавало.

На нивоу Републике Србије у овом тренутку имате пример одговорне економске политике, политике која није вођена политиком, нити личним богаћењем, него само економском логиком и у интересу грађана Србије и наше деце која треба да нас наследе. Стопа раста наше економије за првих шест месеци је 4,9%. Ми смо у топ, у врху Европе по том питању. Наш буџет је стабилан и, за разлику од дефицита који је имала претходна власт, ми имамо суфицит већ трећу годину заредом, водимо рачуна о сваком динару који зарадимо и о сваком динару који трошимо у нашем буџету. Говоримо о учешћу јавног дуга у БДП-у, који се из године у годину смањује. Говоримо о броју незапослених: у другом кварталу ове године имали смо 11,9% незапослених у Србији, што је и даље много и боримо се за свако ново радно место, али је више него дупло мање него када је претходна власт водила Србију и када је стопа незапослености била 23, 24, 25 посто. Е, то је разлика између нас и њих, и то је пример како Влада Републике Србије у овом тренутку одговорно води економску политику.

Зато с пуно права говорим да ће пензије у Србији бити све веће и веће и да ће сваке године стопе раста наше економије бити све веће и веће, да ће наше плате такође бити све веће и веће. И гледаћемо да сваком нашем детету обезбедимо сигурну и светлу будућност у нашој Србији. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала.

Реч има министар Шарчевић.

Изволите.

МЛАДЕН ШАРЧЕВИЋ: Хвала, само ћу пар реченица.

Јако је битно да зна Народна скупштина, а и грађани, да Министарство просвете, науке и технолошког развоја има фантастично добре односе са свим студентима, око њих 260.000, и државних и приватних и струковних студија. Ако није познато, ми смо успели да измиримо два крила СКОНУС-а и да је сад јединствен студентски покрет. Једном недељно се ја с њима виђам, по свим универзитетима, и примам их, тако да ниједну одлуку нисам донео док се нисам с њима консултовао.

Као што знате, убацивање нове категорије „болоњаца“ у ове исте процедуре отишло би у бескрај. То знају и сами студенти. Ми смо свакако већ рекли да ћемо послати дописе свим високошколским установама, а мислим да ће већина то поново послушати. Тако да то није без душе, да министар не познаје и не воли своје студенте. Морате њих питати то.

С друге стране, ми смо у процедури израде заједничког новог закона, који ће бити овде у Скупштини, који ћу ја морати у њихово име да браним, а то је нови закон о студентском организовању, где заиста морамо показати свим високошколским установама због чега оне постоје и шта је у средишту тог система – свакако студент. Тако да нам следи још да се свакако бавимо и финансирањем високог образовања, али студенти никада нису имали видљивију улогу, видљивији однос. Ја сам у току лета посетио више њихових кампова и заиста немам ту никакав проблем сам са собом, једноставно, само користим прилику да информишем и остале.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Министре Ђорђевићу, изволите.

ЗОРАН ЂОРЂЕВИЋ: Захваљујем.

Препознао сам једног портпарола Фискалног савета, па два, а сада сам чуо и трећег. Пошто немате стрпљења да слушате целу нашу расправу и све о чему причамо, као и господин Ђурић што је изашао, ја ћу да вам кажем да сам ја већ објаснио да то што каже Фискални савет није тачно.

Да не бих замарао аудиторијум, пошто видим и да је господин Ђурић изашао, да га не занима одговор, ја ћу да доставим, уколико вам је потребно, цео овај одговор писани који сам дао Фискалном савету, па можете да видите зашто, и с правим аргументима, то што су рекли није тачно и да је паушално оцењено. То, наравно, нисмо очекивали од Фискалног савета, али нисмо очекивали ни да они имају портпароле овде.

Мени је драго да ви пратите изјаве нашег председника, да то записујете, и то је похвално. Не знам шта је била идеја, да ли да вас похвалимо код њега, да кажемо да и ви пратите њега. Ако је то била идеја, ја ћу да вас похвалим и да кажем да господин Обрадовић прати, и не само да прати већ и записује мудре мисли. Тако да је то нешто похвално и мислим да је један напредак код вас.

Друго, шта је сурова реалност? Сурова реалност данас јесте да је Србија у суфициту, да имамо веће плате, да имамо веће пензије, да имамо малу инфлацију и да имамо стабилан курс. То је сурова реалност, а није сурова реалност оно што ви кажете.

Последње што сам препознао, то је да овај Савез за Србију, колико ја видим... Као што се види, господин Ћилас и Јеремић су нађушили неку лову, али овде нема лове, изгубили су изборе 2012, изгубили су изборе 2014, изгубили су изборе 2016, изгубиће и сваке следеће изборе зато што грађани Србије знају њихову политику и зато што грађани Србије препознају шта они нуде.

Оно што кажем вама, то могу да тврдим и да будете сигурни да ће бити тако. Пензије нећемо да повећавамо 0,15%, 1%, како ви предлагате; пензије ћемо да повећавамо четири, пет, шест посто. Ми желимо да

пензије буду номинално веће. То је моја порука вама и ми не прихватамо то да се пензије усклађују 1% годишње. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Молим само и посланике и министре да обрате пажњу на једну чињеницу: дакле, Савез за Србију – нешто што морамо да рашчистимо – нема посланике у овом сазиву Парламента. Значи, Савез са Србију никада није учествовао ни на каквим изборима и овде не постоји таква политичка групација, овде постоје посланици који су учествовали на изборима на листама, имамо списак ко је прошао, ко није прошао. Тако да вас молим да се овде не спомињу некакве политичке опције, или не знам шта већ, као да постоје њихови посланици у Парламенту. Ја то нећу да дозволим, то је прекрајање изборне воље грађана Србије.

У време када смо изашли на изборе, када сам изабрана за председника Парламента, тачно се знало које посланичке групе постоје и ко којој посланичкој групи припада. Тако да немојте да доводите у заблуду грађане Србије да некакав Савез за Србију, иако ја не знам шта је то, има било каквог представника у Парламенту. Па ни Ђилас ни Вук Јеремић нису политичке опције које су парламентарне, те вас молим да о њима разговарамо само као о ванпарламентарним политичким опцијама, које ће можда једног дана учествовати на изборима, можда неће, боже мој, видећемо.

Молим вас, овде постоје Демократска странка итд., они који су учествовали на изборима, да не просветљујем овај народ јер доведићемо их у заблуду, мислиће да овде постоје њихови представници. Не постоје тренутно. Видећемо после неких избора.

Зато вас молим да се вратимо на тему и да не трошимо драгоцену време. Имамо значајне законе овде, да чујемо ко је за и ко је против, а не да се бавимо неким ко има жељу да једног дана уђе у Парламент.

(Бошко Обрадовић: Реплика.)

Реч има Александара Чабраја.

АЛЕКСАНДРА ЧАБРАЈА: Захваљујем, председавајућа.

Морала сам мало да сачекам, јер не знам да ли још увек трају реплике, поприлично дуго су трајале. Ево, сада ћу одмах да похвалим и да вам се захвалим и да покушам да заиста вратим на тему ову седницу због тога што ми се чини да смо се изузетно много удаљили од теме. Мислим да су теме јако битне и да о њима треба много да се говори.

После једног дужег периода од, мени се чини, сигурно два и по месеца незаседања, ова скупштина је сазвана, са дневним редом... Нажалост, не могу да прескочим ову тему а то је начин рада Скупштине, једва чекам дана када ћу је можда некада прескочити, али то се данас никако не може десити. Јер после два и по месеца незаседања Скупштине, ми смо наравно, шта има логичније од тога, по хитном поступку добили

дневни ред од 33 тачке дневног реда, које су, нормално, спојене у једну тачку дневног реда. А толико су разноврсне, широке и заиста их волела да чујем било какво образложење, које Пословник налаже, да ми неко објасни због чега су ове тачке спојене у једну тачку дневног реда и каква је њихова међусобна сличност. Мислим да је то немогуће. А оно због чега ја говорим уопште о томе јесте то што Пословник налаже да се у том случају образложи каква је то сличност и по чему су ове тачке дневног реда повезане.

Министар, који се дотакао већине тачака дневног реда, није образложио све, углавном је говорио о првом закону на дневном реду а дотакао се и већине других тачака, говорио је два сата, а ми треба за двадесет минута да се дотакнемо свих ових тачака дневног реда. Када сам видела о чему би ја све требало да говорим у том случају, схватила сам да треба да говорим, наравно, о Предлогу закона о изменама и допунама Закона о ПИО, па би требало да говорим о још неким законима, па би требало да говорим о споразумима.

Молим колеге да се усредсредимо на теме: потврђивање Хонгконшке међународне конвенције о безбедном и еколошки прихватљивом рециклирању бродова, па Предлог закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Француске о размени и узајамној заштити тајних података, па, рецимо, потврђивање Споразума између Владе Републике Србије и Владе Киргиске Републике о међусобном укидању виза, па рецимо о сарадњи у области туризма између Владе Републике Србије и Савета министара Републике Албаније, па Републике Сан Марино, па Републике Тунис итд. Мало сам се уплашила да би грађани који би слушали једно излагање од петнаест минута о свему овоме можда помислили да са мном нешто није у реду када говорим о свему овоме одједном.

Дакле, пре свега улажем протест на начин рада ове скупштине, да то поновим по ко зна који пут. Када видимо овако сазвану седницу, ја потпуно разумем грађане који нам често поручују да не треба да дајемо легитимитет оваквој скупштини, да не треба да учествујемо у раду овакве скупштине. Међутим, ту постоји један проблем: легитимитет овој скупштини не дајем ја нити било код од мојих колега, легитимитет овој скупштини управо дају избори и грађани који су на изборима гласали, а ми можемо само да се надамо да нас у некој будућности чека Скупштина која ће радити по правилима, а не према сопственом нахођењу.

Желела бих сада, као што су, уосталом, и моје колеге то чиниле јер немамо могућност да све ово претресемо, да се усредсредим на неке законе које бисмо издвојили, о којима је углавном говорено (о неким јесте доста говорено а о неким и није) до сада у расправи.

Пре свега, што се тиче закона о изменама и допунама Закона о ПИО, сложила бих се са колегама да огроман део популације погађају ове мере и ови закони и да су они јако битни за пензионере. Али морам да додам нешто — по неким истраживањима, бар колико је мени познато, пензионери односно пензије чине више од једне трећине прихода већине домаћинстава у Србији. А то значи да су ове мере изузетно важне за све становнике Србије, нажалост, да се наши приходи углавном, а говорим о већини становништва, базирају на пензијама.

Што се тиче овог закона, ми га наравно не можемо прихватити. Ми смо чак поднели неке амандмане којима смо покушали да поправимо овај закон. Он има неке позитивне особине, а то је пре свега што ће бити укинута смањење пензија, али много је говорено овде, рецимо, о мишљењу Фискалног савета. Поновићу оно што је већ речено, а то је да се и те како радо позивамо на Фискални савет када је он у нашу корист, а када није, онда одбацујемо то мишљење. Мислим да ипак не можемо рећи да Фискални савет није компетентан, да оно што Фискални савет говори нема никакве везе са стварношћу. У том смислу, желела бих заиста да прочитам неколико реченица јер је ово мишљење Фискалног савета веома важно, а ја бих рекла и потресно.

Дакле, Фискални савет негативно оцењује предложене законске измене којима се поред укидања закона о привременом смањењу пензија укида и формула за усклађивање пензија и Влади даје дискрециона могућност да исплаћује новчано увећање уз пензију. Предлог да се укине формула за усклађивање пензија угрозио би предвидивост која карактерише европске пензионе системе, чиме би се пензијски систем Србије деградирао на ниво најнестабилнијих система у земљама северне Африке и Блиског истока.

Мислим да о овоме сигурно треба озбиљно размислити. Можемо ми да побијамо ово мишљење, али за једну земљу која се непрестано угледа на ЕУ, која непрестано прича... У неким од ових закона се чак помиње улазак Србије у ЕУ. Па, ја мислим да сви знамо да пензионери из Европске уније шетају по Риму, Паризу, Венецији, Криту, Санторинију, а знамо како живе наши пензионери.

Према томе, овакав начин уређивања пензија никако не може бити добар. Нећу улазити у појединости, рекла сам, међутим, оно што није добро никако у овом закону јесте то што Влада има велике могућности да дискреционо располаже овим средствима. То је оно што никако не ваља и то је оно што карактерише неке законе који су донети у последње време, као што је рецимо био и Закон о финансијској помоћи породицама са децом, за који сам одмах рекла да је врло дискутабилан и представља мач са две оштрице, а сада се то и показује, јер видимо да су најтеже погођене

породиље које су запослене, жене од каријере, које више не могу да добијају читаву плату итд.

Оно што желим да кажем јесте да се овакав начин функционисања Владе своди, упрошћено речено, на – 3.000 за госпођу; дакле, ми ћемо вам системски нешто узети па ћемо вам онда на кашичицу додељивати онда када ми мислимо и колико мислимо да треба. То је један начин функционисања који не би смела да дозволи себи ниједна озбиљна држава, а камоли ми који тврдимо стално како смо у успону, како су нам подаци овакви или онакви.

Јако ми је жао што министра не занима ово што ја причам.

Пре свега, мислим да је важно да неки општи подаци не могу бити увек показатељ успеха или неуспеха или начина живота и онога што ми овде лично доживљавамо, јер друштво нису цифре, друштво су појединци. А, као што сам рекла, већина појединаца у нашем друштву живи изразито лоше и живеће још лошије јер, између осталог, овај закон подразумева и то да су пензионери који у последње време одлазе у пензију у лошијем положају чак у односу на оне који су се претходно пензионисали. Не можемо да говоримо, нажалост, претерано о детаљима у овом случају зато што, већ сам рекла, премало времена имамо.

Такође, искористила бих прилику да се осврнем на већ поменуто Удружење синдиката пензионисаних војних лица, које је поднело своју иницијативу Уставном суду, али на веома битну тему која је том приликом покренута, а то је враћање одузетих средстава. Ми сматрамо да та средства морају да се врате, да је то нешто што држава мора да уради и да треба размишљати о томе чак и ако то не може да се учини у новцу, да то мора да се учини у неком року кроз било какве начине, рецимо, неке начине лечења итд., али да се никако не сме дозволити да ова средства не буду враћена.

Дакле, овај закон, то сам рекла, има много мањкавости и ми за њега нећемо гласати.

Оно што је такође важно, Предлог закона о изменама и допунама Закона о високом образовању доспео је у процедуру 17. септембра, а неке јавне расправе о овим законима су се држале још пре годину и по дана, а сада их овде добијамо по хитном поступку. Мени то никако није јасно, исто бих волела да чујем неко мишљење о томе.

Хајде да сада мало поменемо овај закон. Рецимо, има овај закон који сам малопре поменула и добрих решења. Нарочито ми је драго што је придата пажња, ипак, статусу лектора јер сматрам да се, не само у овим случајевима који су поменути у закону, лектори у Србији сматрају луксузом, што никако не би смело да се деси, али нећу се сада посебно бавити овом темом.

Интересантно ми је да, рецимо, министар није приметио да се овај наредни закон о којем желим нешто да кажем, а то је Предлог закона о професијама од посебног интереса за Републику Србију и условима за њихово обављање, тиче чак и независности и аутономије универзитета. Овај закон је једна „црна рупа“ у законодавству и о њему су изразито негативно мишљење, између осталог, дали и Агенција против корупције и Адвокатска комора Србије и многи други, који су заиста згрожени оваквим законским решењима. Ово је један нејасан закон, потпуно нетранспарентан, за који ће се подзаконска акта чак донети, наводно, до ступања Србије у ЕУ итд. Дакле, све је ту врло, врло недефинисано.

Проблем је у томе што се такође овим законом дају изузетно широка овлашћења Влади и Министарству и што може да се догоди (а наша је дужност да упозоримо на тако нешто) да просто, у договору и консултацијама са Владом и министарствима, дође до енормног запошљавања људи за које ми не знамо да ли ће уопште имати потребне квалификације, па ће Влада и Министарство сами отприлике одређивати кога желе да запосле.

Каква ће бити квалификација тих људи? Може да се консултује одређена установа у том случају, а и не мора да се консултује. Шта то значи? То значи да овај закон чак нарушава и члан 72. Устава, јер Министарство овде фактички преузима део овлашћења високошколских и научних установа и у њихово име проглашава, рецимо, које су струке лица која одговарају за одређене послове да обављају, а које не. То је потпуно недопустиво.

Агенција за борбу против корупције такође је говорила о томе и рекла да министарства могу предлагати на пример нове професије од посебног интереса уколико је њихово обављање од посебног интереса за Републику Србију, а притом нису предвиђени никакви критеријуми према којима би се утврђивало када постоји посебан интерес за њихово обављање, што је од суштинског значаја приликом одлучивања о томе да ли нека професија треба да буде уврштена међу професије од посебног интереса.

Уз оволико произвољних одредаба ми можемо само да нагађамо и наслуђујемо ко ће и са каквим квалификацијама бити запослен, на које место, а то је потпуно противно свим законима. Чак Адвокатска комора Србије указује на то да управо начин који садржи предложени нацрт указује на намеру да се поједине професије дискриминишу, њихов значај за заштиту људских права и слобода минимизује, а судска власт као посебна грана власти, која би требало да буде независна, даље ослаби. Дакле, посебан је проблем у примени овог закона, за који уопште не знамо како ће се примењивати јер је страховито неодређен и нејасан,

нетранспарентан. А некаква акта по којима ће се он наводно спроводити се доносе на такав начин, и сам закон може да се примени на такав начин да се чак догоди да дође до слабљења судске власти, која је већ знамо у каквом проблему у Србији. И знамо какав је проблем правосуђа у Србији, о којем нажалост, овде нико и не говори.

Толико за сада, хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Мира Петровић.

МИРА ПЕТРОВИЋ: Поштована председнице, уважени министри, госпођо Калановић са сарадницима, колегинице и колеге, ево, ја у име ПУПС-а, који је овде већ десет година, тако да ми јесмо странка која постоји и за коју се зна, и која свих десет година управо штити интересе пензионера. И тако смо се и оформили 2005. године – врло кратко ћу историју, јер је неопходно – 10. маја, јер је претио геноцид над пензионерима. Тадашњи министар Лаловић, са законом који је донет, везаним за ПИО, сам је дао изјаву да се очекивало да ће пензије падати, али нико није очекивао да ће толико пасти. У том тренутку су пензије биле испод 40%. Зато је било неопходно нешто урадити и зато су се, просто, пензионери удружили. Ја нисам пензионер, али сам се прикључила њима те исте године.

Оно на шта бих волела да подсетим, то је да смо ми... Нас никада није било довољно да самостално доносимо одлуку, али нас је увек било довољно да се чујемо и да можемо да дајемо предлоге.

Ми смо имали 2008. године предлог о ванредном усклађивању пензија и стојимо иза тога. То је била неопходна мера, какве год она последице имала, то је било неопходно да би та генерација пензионера могла да преживи. И то је брига о пензионерима, тада показана од стране ПУПС-а.

Као што смо и 2014. године са овим бројем посланика добили шансу, иако нисмо били неопходни владајућој странци, да можемо да преузмемо део одговорности. И ми смо је преузели подржавајући концепт фискалне консолидације. Шта год ми овде сада причали, те мере су биле неопходне. Ми смо морали да се извучемо и да просто стабилизујемо наше финансије. Оно на чему је ПУПС инсистирао и тада, то је да мере буду привременог карактера, то је да дођемо до тога да пензије буду уредне, односно редовне, сигурне и, наравно, да прате економски развој.

Зато ми сада заиста изражавамо задовољство због тога што пред собом имамо нови предлог закона, који је био неминован да бисмо могли да укинемо претходни који се односио на привремено умањење пензија. С друге стране, морамо да истакнемо и похвалимо, везано за ову владу, то

што је ипак то урађено и раније него што је речено, што пензионерима наравно много значи.

Оно што ми из ПУПС-а мислимо и неопходно је сада скренути пажњу на то, а то је нешто на шта је у неком тренутку и министар Ђорђевић скренуо пажњу, то је да у Србији има све мање људи који раде и да ће их бити све мање. То је проблем о коме ми сада овде треба да расправљамо. Не треба да се враћамо више уназад, ко је, када и шта урадио; историја ће то показати. На крају крајева, постоје толике службе које тиме треба званично да се позабаве, ако треба да се позабаве, али дајте да покушамо да нађемо једно трајно решење.

Слажем се, професор Кораћ је спомињао ту несигурност коју изазива сада ова измена у Закону, да ће се буџетом одређивати средства која ће бити планирана за пензије. Тачно је да сада... Просто, да ли се свесно уноси нервоза, али тачно је да на клупама пензионери коментаришу – да, тамо смо имали неке сигурне бројеве, да ли ће тога бити или не? Па и кад смо имали сигурне бројеве, падале су нам пензије. Значи, ми не сумњамо у добру вољу Владе, министра, предлагача закона, да ће пензије расти, али оно што је неопходно да урадимо јесте да када се заврши ова расправа, која ће трајати недељу дана, небитно колико, и после које ћемо усвојити закон који је пред нама, да већ колико сутрадан кренемо да размишљамо о озбиљном новом закону, реформи пензионог система, али правој, која се не може решити за три месеца, за пет месеци.

Овај закон пред нама је био нужност да бисмо могли да кренемо са исплатама нових пензија, али ми морамо... Ми смо као посланичка група дали предлог још у фебруару ове године и позвали апсолутно све релевантне чиниоце друштва, и Фискални савет, и опозицију, и све владајуће странке и синдикате, да дођу и ставе – ево, ми имамо предлог како. Не кажем уопште да је то најбоље решење, али је чињеница да нешто мора да се уради.

Технологија толико напредује. Сада је био „летњи Давос“ у Кини. Сви смо у новинама читали пре неколико дана које су професије које ће нестати. Ја водим „Пошту Србије“, једна од професија су поштари. Али неко ће морати да уплаћује доприносе. Док год има људи који раде, ми ћемо моћи, али ће бити све више аутоматизма, а све мање физичких људи.

Ви сад имате проблем у Новом Саду, рецимо ја конкретно имам, да не можете да нађете, ангажујете и запослите људе. Тај проблем постоји већ јако дуго у Суботици. Данас читам у новинама, Хрватска има исти проблем. Људи одлазе тамо где им је боље, а с друге стране технологија се толико развија да ви сада имате један компјутер који замењује десетине људи. Ми имамо машине, ево, ја имам у ГПЦ-у машину која може да

замене 800 људи. Шта ћемо да радимо сада, да отпустимо 800 људи? Како ће ти људи једног тренутка да добију пензију?

То је нешто што је наш проблем, то је нешто о чему сви ми заједно овде треба да размишљамо. Да ли је то предлог који ми имамо, оснивање неког техничког, технолошког фонда, што Словенци хоће да ураде, не знам да ли су већ завршили, што значи да све компаније које имају много роботике, много машина уплаћују део профита у тај фонд да би из њега могли да се финансирају пензионери, који морају да примају, тај свет мора од нечега да живи? То је озбиљна тема за размишљање и то је оно што сам ја данас хтела овде да говорим.

Бројеве смо сви видели. Сви смо то прочитали. Ми знамо и мишљење Фискалног савета какво је, али мислим да нама свима заједно, без обзира на то... Ми сви сада причамо о међугенерациској солидарности; ми смо о томе почели да причамо и 2008. године, када нико није причао. Постало је јако забавно. Наравно да су данас тема пензионери, али некако пензионере сви бране само у време избора и само у време кампања. Ми се сада суштински враћамо, јер ћемо сви бити пензионери, на то да морамо заједно да нађемо консензус и да кажемо – да, то је нешто што је будућност, то је нешто што ће бити одрживо и неће зависити од тога да ли је министар Синиша Мали или је министар неко други; неће зависити од водеће странке, већ ће бити уређено законом. За то треба много времена. Сигурна сам да нама само за договор да седнемо треба годину дана, али дајте да се у ових годину дана нађемо, седнемо и да свако изнесе своју платформу и да пробамо да то ускладимо и нађемо решење за будуће генерације. Хвала најлепше.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народни посланик Саша Радуловић.

Изволите.

САША РАДУЛОВИЋ: Хвала.

Поштовани грађани Републике Србије, данас имамо 33 различите тачке дневног реда обједињене у једну, тако да је немогуће говорити о свима њима иако има јако интересантних тема. Концентрисаћу се на пар њих, а о осталима ће остали посланици из Посланичке групе Доста је било говорити.

Прва тема о којој ћу говорити јесте овај закон о изменама Закона о пензијском систему. Наиме, пре четири године, 28. октобра 2014. године, донесен је тај спорни и по нама противустанован закон којим су пензионерима смањење пензије. Од 1.700.000 пензионера, колико их има у Србији, њих 600.000 је поднело тај терет, и то сви они који су имали пензије преко 25.000 динара, тај износ преко 25.000 динара је смањен за 22%, а свима онима који су имали пензије преко 40.000 динара смањено је за 25%. То пензионери знају. Значи, 600.000 њих је платило ову цену.

Јако је добро да се тај закон сада укида, односно да се ово привремено смањење пензија, које је трајало четири године, укида. Ми смо предложили закон пре више од годину дана, који је такође тражио укидање тог закона. Једна разлика између овог владиног предлога и онога што смо ми предложили у нашем закону јесте да оно што је отето буде враћено заједно са законском затезном каматом. То Влада овим законом није урадила, него је практично само поништила смањење пензија, без икакве надокнаде пензионерима онога што им је, практично, противуставно и противправно отето.

Ми смо заједно са Удружењем синдиката пензионисаних војних лица Србије сачинили један амандман, који је и поднесен међу амандманима, који би практично омогућио враћање свега отетог, и то заједно са сваком следећом пензијом у наредне четири године, да се врати заједно са законском затезном каматом и оно што је отето у претходне четири године.

Сада, оно што је битно за пензионере, мало да сагледамо тај период у последње четири године пошто се много говорило о томе како је ово била неопходна мера, како би Србија банкротирала да није донесена ова мера и да није ових 600.000 људи, којима су отете пензије без да их је ико о томе ишта питао, да тога није било, да би пропала Србија. То је, практично, био наратив, па бих ја да проверимо то мало са бројевима у односу на нека друга трошења која је држава Србија имала у претходне четири године, да видимо да ли је то заиста истина. Јер говорило се много о томе како су реформе неопходне, што је тачно, да је држава Србија у јако тешком финансијском стању пре четири године, што је такође било тачно, међутим, метод који је одабран да се Србија извуче из тог проблема, уместо да се уводи ред у држави, да партократија смањи своје трошкове, да се смањи оно како живе на грбачи грађана Србије, посегло се у џепове пензионера и свих осталих грађана тако што су смањене пензије, па су смањене плате у јавном сектору, лекарима, просветним радницима. Али, такође, подигли су све пореске стопе. Подсетићу вас, вероватно су грађани већ заборавили досад, стопа ПДВ-а је дигнута са 18% на 20%, доња стопа са 8% на 10%, све акцизе су повећане, од горива преко акциза на дуван. Па је онда повећан, рецимо, и порез на имовину и сви могући порези у овом времену. То је начин како је консолидован буџет Републике Србије. Не реформама, него тако што је држава посегла у џепове грађана, привреде и пензионера да би ово остварила.

Пензионерима је за ове четири године отприлике узимано, у просеку, неких двадесет милијарди динара годишње, што је онда за ове четири године резултирало са неких 88-90 милијарди динара све скупа, што износи неких 730.000.000 евра. Значи, ови пензионери, њих 600.000,

дали су буџету Републике Србије и свим грађанима из својих џепова, без да их је ико ишта питао, 730.000.000 евра! Ваља погледати ко су ти људи, с једне стране и, с друге стране, шта смо друго могли да урадимо за то време.

Прича је кружила по народу и по новинама и практично су се окренули пензионери против пензионера, пошто 60% пензионера није имало смањење зато што имају пензије мање од 25.000 динара, и онда се ширила прича о томе како, тобоже, они који имају огромне и велике пензије, да се њима узима, и онда су сви рекли – па, јесте, њима и треба узети.

Па шта мислите, колико има пензионера који имају пензију преко 50.000 динара? Око 5%. Значи, од сто пензионера које узмете, међу њима неких петоро има пензију преко 50.000 динара. Шездесет посто њих има пензију испод 25.000 динара. Тако да су већину ове назовиреформе, односно ових 730.000.000 евра платили пензионери који имају пензије између 25.000 и 50.000 динара. Они који имају пензије преко 100.000 динара, о њима се причало као да их има не знам колико – има 235 таквих пензионера. Значи, главни терет су поднели пензионери који имају пензије од 25.000 до 50.000 динара.

Онда, део неправде у свему овоме је такође ово: замислите, имате два пензионера из истог домаћинства, мужа и жену, који имају пензије по 25.000 динара (значи, укупна примања домаћинства од 50.000), њима пензије нису смањиване. А имате друго домаћинство, у коме имате само једног пензионера, који има пензију 40.000 динара (значи, мање од оног првог домаћинства), е таквом пензионеру је пензија смањена, тако да му је рецимо месечно умањена пензија за 3.300 динара, годишње за 36.600 динара и за ове четири године 158.000 динара. Ово је једна велика неправда. Ми смо и тада говорили да овакав систем не треба уводити, јер не ради на балансиран начин оно што би требало урадити у друштву. Пре свега, није ни требало оптерећивати пензионере.

Хајде да видимо шта су пензионери у ствари платили са тих 730.000.000 евра које су платили у последње четири године, на шта је новац потрошен? Каже овако: рецимо, у периоду од последње четири године на субвенције је држава Србија бацила 3,9 милијарди евра, односно 477 милијарди динара. Значи, на субвенције је отишло 3,9 милијарди. Пензионери су тим субвенцијама допринели са 730.000.000; значи, 20% свих субвенција, већина бацања новца на неодговорна јавна предузећа, која су га харчила на све могуће начине, ови пензионери с овим пензијама од 25.000 до 50.000 динара су дали таквим неодговорним предузећима. Међу њима су давали новац и овим назовистраним инвеститорима, који отварају радна места за јефтину радну снагу.

Ако се питате, грађани, даме и господо пензионери, који сте морали на овакав начин да одвајате новац, односно који вам је отет, давали сте на овакве ствари, 3,9 милијарди. Тако да када вам неко каже да новца нема, из овога очигледно видите да новца има, само се троши на неке друге ствари, а не на оне на које би требало да се троши.

Када погледамо, рецимо, активирани гаранције државе Србије у последње четири године, на то је отишла 1,1 милијарда евра. Значи, негде две трећине овог износа су платили пензионери са ових 730.000.000. Значи, људи са пензијама од 25.000 до 50.000 динара месечно – 1,1 милијарда. Када саберемо са субвенцијама, то вам је пет милијарди евра у последње четири године.

Затим, када погледате, рецимо, јавашлук у јавним предузећима, на пример ЕПС, у последње четири године је на име неплаћене струје – значи, ЕПС испоручује струју, а та струја није плаћена од неодговорних корисника и ЕПС ништа није урадио да заштити државу од тога – укупно је држава Србија изгубила, односно ЕПС 660.000.000 евра! По годинама: 2014. године 220.000.000, 2015. године 150.000.000, 2016. године 160.000.000 итд. Сваке године држава Србија губи преко сто милиона евра на неплаћену струју. Значи, ту није уведен ред и онда се, наравно, ишло у џепове пензионера. Тако, драги пензионери, даме и господо, ви сте платили свима онима који нису платили струју, у износу од 660.000.000 евра у последње четири године. За то вас нико ништа није питао.

Рецимо, Железара Смедерево је у последње четири године направила губитке од 425.000.000 евра. Сећате се оних великих менаџмента, тај Петер Камараш, који је добијао 340.000 евра месечно као накнаду за свој менаџерски рад, на крају је још и тужио Републику Србију. Ево, сазнали смо пре месец дана да је добио спор, још дванаест милиона долара треба држава да му исплати. На ту Железару Смедерево, због неодговорности државе, у последње четири године је бачено 425.000.000 евра. Даме и господо, драги наши пензионери, баке и деке, ви сте платили, вас 600.000, овај губитак.

Онда, рецимо, „Ер Србија“ је у последње четири године направила пословни губитак од 218.000.000 евра. Пословни губитак вам је разлика између прихода од пословања и расхода у пословању, па пошто је та разлика јако велика, 218.000.000 евра, онда је држава Србија дала субвенцију, односно поклон „Ер Србији“ у износу од 175.000.000 евра у последње четири године. Када то саберете са Железаром, драги пензионери, платили сте и овај трошак. Не знам да ли вас је неко питао да ли желите да плаћате овај трошак, али на ово је отишао ваш новац.

Онда, када погледамо разне друге пројекте, типа новогодишње расвете у Београду где је у последње четири године преко десет милиона евра бачено на то, да ли вас је неко питао за то? И многи слични пројекти.

Онда, наставак пљачкашких приватизација, огроман новац који је нестао и ту. Рецимо, сада је ПКБ продат. Продат је за 105.000.000 евра. Купила га је назовиарапска фирма. Ја ниједног Арапина нисам видео док се са њима преговарало. Практично, очигледно се ради о неким нашим парама, које на неки начин долазе у Србију. Тај ПКБ, који има 28.000.000 хектара земљишта, који има око 300 хектара поред Пупиновог моста, што ће бити грађевинско земљиште које вреди барем двеста милиона евра, продат је за 105.000.000 евра. Ово је наставак пљачкашке приватизације, чија је суштина грабеж за грађевинским земљиштем, као што је и „Београд на води“, као што је и већина пљачкашких приватизација у Србији уништавање привреде да би дошли до јефтиног грађевинског земљишта.

Грађевинско земљиште „Београда на води“, тих сто хектара, вероватно најатрактивније на Балкану, вреди око милијарде евра. Држава Србија није узела ништа за то. ПКБ се такође због тог земљишта продаје на овакав начин. Да не говоримо о другој имовини, поред пољопривредног, 38.000 м² различитих техничких постројења, велики број грла стоке, затим многа повезана друштва, између осталог, рецимо ПКБ...

(Председник: Посланиче, да посланик Обрадовић не добије утисак да вас волим више од њега, молим вас, вратите се на дневни ред.

Ово има везе са законом, председавајућа, зато што ово говори пензионерима на шта је отишао њихов новац у последње четири године и како би могло да им се исплати оно што им је отето противправно. Према томе, ово је директно у вези са тачком дневног реда.

Иста ситуација је са РТБ Бор, где је практично продато за 350.000.000 евра то једно налазиште, које је јако вредно, у Борској реци, које има потенцијал рудног богатства, читав РТБ Бор, неких педесет милијарди долара. Значи, то је продато за 350.000.000 евра. У исто време, једној малој канадској компанији која је радила истраживање на једној другој локацији, Чукару Пеки, где су практично нашли рудно богатство од 5,5 милијарди долара... Онда су продали право на истраживање и експлоатацију тога другој канадској компанији за 384.000.000 долара. Значи, десет пута мање рудно богатство су продали по већој цени него што је продат цео РТБ Бор. Ово говори о неодговорности државе.

Тако да, практично, када имате оволику неодговорност државе, која се мери у милијардама евра, једини начин који држави преостане да може да функционише јесте да завлочи руку у џепове грађана, привреде и пензионера.

Оно што је велика неистина која се пласира грађанима Србије јесте да новца нема. Очигледно је да новца има само се троши на ствари које нису у интересу грађана, него у интересу партократије. На власти је један велики јавашлук, један велики неред у држави. То је оно што треба променити. Србији треба увођење реда, не завлачење руку у џепове пензионера.

Да поновим још једном, Посланичка група Доста је било предложила је измене закона којима смо тражили да се пензионерима врати све отето у последње четири године. Као што видите, новца за то има, само када би се увео ред. Предлог је – заједно са Удружењем синдиката пензионисаних војних лица Србије, који су и писали део предлога, ми смо додали неке наше ствари – да се у наредном периоду сваког месеца пензионерима исплати уназад за по месец дана који им је отет, заједно са законском затезном каматом.

Ово је тај први закон о којем могу да говорим. Други је интересантан – са Сан Марином потписујемо споразум о избегавању двоструког опорезивања. Ово је заиста интересно пошто је наша размена са Сан Марином толико мала, а закон је толико отворен да је практично могуће различито избегавање пореза па је заиста интересно да овакве споразуме уопште потписујемо. Никаквог времена нема сада да дискутујемо о томе шта су одредбе тог споразума, али индикативно је да са тим малим земљама правимо овакве споразуме, где је размена између нас заиста минорна. Откуд нам се ово појављује? Оно што недостаје у тим споразумима увек је јака сарадња између пореских управа, да би се спречило прање новца, да би се спречиле све махинације финансијске. Тога, наравно, никада нема.

Затим, један други споразум је такође интересантан, тај споразум подржавамо. Не знам да ли грађани Србије знају, Србија има потписан Споразум о слободној трговини са државама ЕФТА. Подсетићу грађане да је ЕФТА европска организација која је била конкурент Европској економској заједници, која је касније прерасла у Европску унију, и да је та ЕФТА базирала своју сарадњу на економској сарадњи. Европска економска заједница и сама ЕУ је после пошла путем политичке сарадње, док су земље ЕФТА остале на тој економској сарадњи, заједничком „Шенген“ простору и стварима које су више од интереса за грађане, а не прављење једног наднационалног система као што је ЕУ.

Практично, у тој ЕФТА су земље: Швајцарска, Норвешка, Исланд и Лихтенштајн; те земље се држе унутар ЕФТА и имају све споразуме са осталим земљама ЕУ. Југославија је својевремено, пре него што је дошло до њеног распада, хтела да постане чланица ЕФТА, што би био јако добар потез. Велика Британија је основала ЕФТА, која сада напушта ЕУ и

очекује се да ће поново оживети цео тај простор, и за њом иду неке скандинавске земље као што је Данска, али и Северна Ирска итд.

Овај споразум је интересантан за нас зато што се поред ових земаља у ЕФТА, а ми треба да тежимо ка тој економској сарадњи и интеграцији са тим земљама, помињу и Фарска Острва. Фарска Острва су, интересантно, саставни део Данске. Међутим, немају столицу у УН. Дански устав их третира као део Данске иако су потпуно посебан ентитет, са својом аутономијом. Интересантно је да споразум између Данске и ЕУ предвиђа да грађани Фарских острва нису чланови ЕУ, што нам говори да су могуће ситуације у којима имате земљу у ЕУ у којој део њене територије, који је под њеним уставом, где су грађани прогласили независност, нема столицу у УН, да је могуће да то постоји унутар ЕУ. Ово је врло интересантан податак, који пореди ово што се нама прича у вези са Косовом и Метохијом – да су такве правне ситуације немогуће.

Овај споразум са ЕФТА је нешто о чему треба да размишља Србија, пошто је Европска унија као пројекат отишла у потпуно погрешном правцу и претворила се у полигон за доминацију највеће европске државе, а то је Немачка. Та доминација је у потпуности економска, завладали су европским простором, и она се сада полако претаче и у политичку моћ којом утичу и образују токове у Европи. Британија је то препознала, изашла из ЕУ, очекује се да се до марта наредне године заврше ти преговори, након чега ће, мислимо, организације као што је ЕФТА ојачати.

Ово су неке ствари о којима Србија треба да размисли пошто ЕУ као политички пројекат подржава све лоше ствари које се дешавају у Србији. То је постао пројекат доминације, претварања Балкана у простор јефтине радне снаге. Значи, не простор у коме треба да подржимо европске вредности, не простор у којем ћемо се борити за слободу медија, за владавину права, за једнаку доступност закона грађанима, да нема изборне крађе, да нема манипулације бирачким списковима, већ све то прећутно, тада администрација каже да Србије иде у добром правцу.

Сукоб између Немачке и Америке је постао већ очигледан, пребија се преко Ирана, сукоб између долара и евра. Србија би заиста требало, време је, да погледа ка алтернативама и начину на који може боље да оствари своја права. Овај европски пројекат, односно пројекат Европске уније, иде у погрешном правцу. Европи је свакако потребан другачији пројекат, потребан је пројекат сарадње међу европским земљама, интеграције на том нивоу. Бојим се да је ЕУ у ствари, изгубила кредибилитет на том путу.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем.

Изволите, министре.

СИНИША МАЛИ: Господине Радуловићу, сећам се када сте се ви, на сву срећу кратко је трајало, бавили привредом Србије. За то време ниједно ново радно место није отворено, ниједно предузеће није нашло партнера, ниједан инвеститор није дошао у нашу земљу, јер сте гледали како да та предузећа уведете у стечај и како да од тога имате неку своју корист јер сте се увек и одувек бавили само стечајем, затварањем фирми и отпуштањем радника.

Оно што је у последње четири године урађено: отворено је више од седамдесет нових фабрика на територији целе Србије, давани су подстицаји и даваће се подстицаји, али сваки динар који се даје је обезбеђен банкарском гаранцијом инвеститора. Рећи ћу вам, пре пар дана док смо били у Кини, док је председник Вучић имао званичну посету Кини, разговарали смо са највећим кинеским инвеститорима, њих десет или дванаест, све су у топ петсто, највеће компаније на свету; хоће да дођу у Србију, хоће да инвестирају у нашу земљу. Али такође треба да знате да се наша земља бори за свако радно место, тако што је конкуренција и Пољска, и Словачка, и Чешка, и Мађарска.

За разлику од вас, ми се боримо да све те фабрике дођу у нашу земљу. Одговорно и на начин за који вам је Железара Смедерево прави пример. Јесте у претходном периоду држава давала из буџета и субвенционисала Железару, то је било неко претходно време, али смо нашли партнера и држава више не даје, ако се не варам, дванаест милиона долара месечно за то да Железара преживи. Али нисмо затворили Железару у Смедереву. Обезбедили смо пет хиљада радних места, сигурну будућност за пет хиљада породица оних који раде у тој железари, обезбедили смо им могућност да зараде свој хлеб. Тако се боримо за свако ново радно месту у нашој земљи.

Ево, и РТБ Бор сте поменули. За грађане Србије, мало ли је 1,4 милијарде долара колико ће бити инвестирано у РТБ Бор у наредних шест година? То ће да дигне исток Србије, то ће да дигне привреду Србије и то показује колико смо и ту за хиљаде грађана обезбедили сигурна радна места.

Тако се боримо за сваку нову инвестицију, за сваког новог инвеститора и тако ћемо наставити да се боримо. Доказ за то је да је 2012. године било преко 24% незапослених у Србији, а данас је тај број 11,9%. И то је много, али ћемо се борити да тај број буде све мањи и мањи из године у годину. Хвала пуно.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владимир Маринковић): По ком основу се јављате, господине Радуловићу?

(Саша Радуловић: Помињање.)

Немате право на реплику.

Реч има народни посланик Ђорђе Милићевић.

Изволите.

ЂОРЂЕ МИЛИЋЕВИЋ: Захваљујем, уважени председавајући.

Поштовани министри, поштовани представници Министарства, даме и господо народни посланици, најпре, Предлог закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању – одлука која је дефинисана и о којој се данас води расправа – јесте добра вест за све пензионере у Србији. Ово је заправо предуслов да дође до повећања пензија у Србији.

Све промене о којима говоримо када је реч о Предлогу закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, као што је министар Ђорђевић рекао у уводном излагању, позитивне су, иду у корист пензионера, и актуелних и будућних пензионера. Овај законски предлог ће свакако имати подршку Посланичке групе СПС.

Оно што је важно јесте да су јавне финансије сигурне и стабилне, да српска економија, као што смо више пута данас чули, снажно напредује, да се постижу резултати који су увек далеко изнад циљева који су постигнути, који су дефинисани. То је јако добро. Увек је добро подизати лествицу навише. То је добро за будућност Србије, јер ми и данас говоримо о будућности Србије.

Фонд ПИО је, као што се могло чути током уводног излагања, стабилан, средства која се из буџета Републике Србије издвајају за Фонд су испод нивоа који је дефинисао ММФ, а у републичком буџету има довољно средстава и није потребно радити ребаланс буџета, што свакако јесте добра вест. Захваљујући храброј, одговорној али, рекао бих, и тешкој одлуци, дошло се до позитивних економских показатеља. Не лаким путем и не лако одлуком, не тако што ће се захватати, како је овде малочас речено, из републичког буџета како би се повећале плате и пензије а да се апсолутно ништа не уради. Одлука која је донета 2014. године и која представља темељ реформских процеса и темељ реформског курса Владе Републике Србије јесте политички храбра одлука. Неко је ову одлуку морао да донесе да бисмо преживели јер Србија је била пред финансијским банкротом.

Знате како, када немате одговорност, онда је лако критиковати, онда је лако говорити оно што би грађани желели и волели да чују, оно што лепо звучи, да бисте тако покушали да дођете до политичких поена. Они који су у неком савезу где су и десница и левица и центар, савезу који не представља алтернативу већ прилику да политички преживе, с пуним правом данас кажу да је Социјалистичка партија Србије издала левичарске идеје тиме што је прихватила овај пут и правац 2014. године. Али желим потпуно јасно да кажем, 2014. године постојала су само два пута: један пут

и правац који лепо звучи, али ако би се он реализовао у пракси, за годину или две Србија би ишла ка финансијском банкроту и финансијском краху; други пут и правац је реформски курс Владе, реформски процеси, захваљујући којем данас имамо позитивне економске показатеље.

Знате шта, ми јесмо социјалисти, али не можемо да будемо социјалисти утописти. Зато прихватимо оне идеје и предлоге који су у интересу грађана Србије. Да ли смо били у праву? Па данас је потпуно јасно да смо били у праву и да је поједностављено гледање на мере које смо тада предузимали, које је предузимала владајућа коалиција у Србији, када изађете и кажете – отимате пензије. Не, то су биле мере за спас српске економије, то су биле мере које се тичу будућности Србије и будућности сваког грађанина Србије. Зато ми данас имамо здрав систем, заснован на здравим основама, не на списку лепих жеља, не на политикантству, политичким памфлетима, порукама, да бисмо дошли до политичких поена, већ здрав систем који је заснован на животу и на економији.

Србија је била пред финансијским банкротом. Јавни дуг, исправите ме, министре финансија, ако грешим, 78% бруто друштвеног производа, а до краја године биће испод 50%. Највећи део дуга је враћен. Мислим да Србија јесте једна од најуспешнијих земаља у Европи када је реч о јавном дугу. Мислим да смо два циља у потпуности реализовали, а то су: трајно смањење буџетског дефицита и трајно смањење јавног дуга. Имамо вишак у буџету трећу година заредом, имамо суфицит у буџету. У периоду јун–јул 2018. године тај суфицит је био 41,9 милијарди.

Када је реч о страним инвестицијама, о чему је малочас било речи, Србија је свакако лидер у региону – 1,4 милијарде евра инвестиција у првих шест месеци; то је за 15,6% више у односу на исти период претходне године. Дакле, Србија је лидер у региону, то су чињенице. Оне су непобитне, ма колико се политички разликовали.

Стопа незапослености (више пута данас изнети су нетачни подаци) после 25 година мислим да је први пут испод 12%, 11,9%. А 2013. године је била 25,9%. Раст – 4,9%. То се није десило у последњих десет година. Минимална цена рада је дошла до 155 динара. То су чињенице и то су показатељи. До тих економских показатеља дошло се кроз велики труд, рад, напор, уложену енергију. До тих економских показатеља дошло се пре свега због пожртвовања, разумевања и стрпљења које је имала старија популација, а то су пензионери.

Данас чујемо критике – премало се издваја за пензионере, вратите пензионерима све оно што је отето... То су флоскуле којима треба да се дође до политичких поена. Ми овде говоримо о повећању које је засновано на реалним основама. Не захватамо из буџета да бисмо правили социјални мир, а оставили минус у буџетској каси. Рекао сам, трећу годину заредом

имамо суфицит у буџету. Дакле, рационално и домаћински се, кроз одговоран и озбиљан приступ, проналази најбоље решење.

И, оно што је веома важно, не смо никако да се вратимо у период који је иза нас када је реч о економским показатељима. Мислим да морамо јако чврсто да чувамо тешко стечена фискална достигнућа, да их на прави начин користимо у периоду који је пред нама али, исто тако, да подржавамо све оне иницијативе које воде ка расту и развоју.

Малочас је овде било речи о променама када је реч о Предлогу закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Ја сам рекао да су све промене позитивне и да иду у корист пензионера. Нећу их таксативно наводити. Оне имају нашу подршку јер, понављам, јесу у интересу актуелних али и у интересу будућих пензионера.

Највећа полемика водила се око усклађивања пензија. Желим да кажем да посланички клуб СПС подржава предлог Владе и ресорног министарства да се, пратећи привредни и економски раст, економске могућности, процени и донесе одлука о евентуалном повећању пензија. Дакле, држава је та, Влада је та која ће процењивати колико ће то повећање бити. Не разумем критике које су упућене на тај начин из једног простог разлога – да није било одговорног и озбиљног приступа Владе, да није заузет реформски курс, ми данас не бисмо имали позитивне економске показатеље о којима говоримо и не бисмо створили предуслове за повећање пензија и предуслове да разговарамо са представницима ММФ-а о повећању плата у јавном сектору.

Ми смо, као посланички клуб, потпуно убеђени да ће пензионери оваквим начином усклађивања добити више у односу на актуелни начин усклађивања, два пута годишње. Потпуно смо убеђени да су пред нама, када је реч о економским показатељима, добре године и не задовољавамо се тиме да се за пензионере издваја некакав минимум, желимо да се издваја далеко више и мислим да је ово пут и начин да се тај циљ реализује.

Само ћу кратко када је реч о променама. Дакле, промене које су важне и које су позитивне: престаје да важи Закон о привременом уређивању начина исплате пензија, укида се смањење пензија. Позитивна економска кретања омогућила су и друге мере којима се побољшава стандард пензионера – успостављена је могућност исплате посебног новчаног износа као увећања уз пензију. Овај новчани износ ће се исплаћивати у зависности од економског кретања, финансијске моћи буџета, највише до износа од 0,3% бруто друштвеног производа на годишњем нивоу, што је врло прецизно и јасно дефинисано.

Промене су у начину обрачуна висине превремене старосне пензије за оне осигуранике којима је стаж осигурања рачунат са увећаним

трајањем (тзв. бенефицирани радни стаж). Ми сматрамо да је ово праведније решење од онога које смо имали. Како би се спречила могућност злоупотребе у стицању права на бенефициран радни стаж са максималним степеном увећања стажа, сада се прописује да осигураник мора да проведе ефективно на пословима због којих се увећава стаж најмање две трећине времена од укупног стажаведеног на радним местима на којима се стаж максимално увећава. Шта је овде спорно и шта у овој промени конкретно није добро?

Циљ је смањење броја привремених решења, и о томе је било речи, и на тај начин ће пензионери избећи плаћање разлике између ова два износа пензије која у неким случајевима износи и до неколико стотина хиљада динара. Мислим да је добро постављен циљ, подржавамо реализацију овог циља, јер, према неким подацима које сам имао прилике да видим, чак око 80% од укупног броја издатих јесу привремена решења. Дакле, понављам, све промене иду у правцу и у интересу пензионера и имаће подршку Посланичке групе СПС.

Када је реч о другом законском предлогу, или трећем по редоследу, дакле Предлогу закона о изменама и допунама Закона о високом образовању, образовање је свакако приоритет сваког друштва. За образовање је одговорна држава. Држава је та која уређује и обезбеђује услове за функционисање овог веома значајног система. Образовање је, по мишљењу Посланичке групе СПС, важна друштвена мисија, уопште, рекао бих, предуслов и економског и друштвеног напретка једне државе зависи од броја образованих, квалификованих, стручних, компетентних људи. Верујем да је заједнички циљ свих нас да дамо свој допринос да унапредимо и побољшамо овај изузетно важан и значајан систем.

У неколико реченица – о томе ће уважени професор Обрадовић и професорка Бошковић више говорити – шта су основне карактеристике измена и допуна Закона о којем говоримо? Мислим да оне не задиру у основе система, оне га чине стабилним, дограђују га у смислу да буде ефикаснији и ефективнији; отклањају одређене нејасноће када је реч о докторатима; нема селективне правде (мислим да је то јако добро) и, оно што је важно, имају се на уму и акценат је стављен на неки начин и на студенте који су савесно студирали. Када говоримо о померању рокова, сама чињеница да се то односи на око четири хиљаде студената довољно говори о значају и важности законског предлога о којем данас говоримо. Дакле, у центар интересовања стављамо студенте. Ми на овај начин пружамо шансу, олакшавамо студентима да могу ефикасније и ефективније да студирају.

Мислим да овим изменама и допунама Закона о високом образовању добијају и студенти и професори и универзитет, али желим да

верујем да добија и друштво: студенти прилику и шансу за ефикасније и ефективније студирање, професори и универзитет добијају на одговорности, а друштво – желим да верујем да је направљена добра анализа ефеката да ове измене јесу у складу са потребама друштва.

Нови закон о професијама од посебног интереса за Републику Србију треба да створи оквир за утврђивање листе професија које су од посебног интереса за Републику Србију, као и услове и потребне компетенције за обављање одређених професија. Он ће имати подршку Посланичке групе СПС. Сходно времену које имам на располагању, оставићу колегама да детаљније говоре о овим изменама.

Пред нама је на дневном реду још 28 предлога закона о потврђивању споразума како са великим бројем међународних организација тако и са 17 држава, који се односе на различите области. Дозволите само да се у неколико реченица осврнем (опет кажем, време ми не дозвољава више) на два споразума са којима имамо традиционално пријатељски оријентисаним државама, не умањујући важност и значај других држава, нашим спољнополитичким и стратешким партнерима, државама које представљају нашу окосницу и ослонац у одбрани територијалног интегритета и суверенитета и одбрани националних и државних интереса. Наравно, мислим на споразуме са Руском Федерацијом и Народном Републиком Кином.

Споразум између Владе Републике Србије и Руске Федерације о испорукама природног гаса потписан је у Москви 13. октобра 2012. године. Њиме је предвиђено дугорочно и сигурно снабдевање тржишта Републике Србије природним гасом, а споразумом о којем данас говоримо предвиђено је да је природни гас који се испоручује намењен за коришћење искључиво на тржишту Републике Србије. Овим протоколом о којем говоримо, о измени Споразума, Србији је омогућен реизвоз руског гаса, што претходним споразумом није било омогућено.

Народна Република Кина је један од наших највећих економских партнера, представља једног од водећих инфраструктурних инвеститора у Републици Србији и услед све већег броја кинеских инвестиција у нашој земљи јавила се потреба за регулисањем области социјалне сигурности, која раније није била регулисана међународним споразумом.

Такође, желим посебно да истакнем прилику да истакнем позитивне ефекте и резултате историјске, и у сваком погледу успешне, посете председника Републике и делегације Владе Републике Србије Народној Републици Кини. Кажем, успешне у сваком погледу, то је потврда пријатељских односа али и потврда да економски односи снажно напредују. У прилог оваквој констатацији говори чињеница – једанаест инвестиционих споразума укупне вредности три милијарде евра. То значи

нова радна места, то значи подстицај привредне активности, то значи већи привредни раст.

Намерно сам говорио о ова два споразума, још само неколико реченица. Говорио сам, између осталог, и због динамичне и ефикасне сарадње коју Народна скупштина Републике Србије има с оба дома Федералне скупштине Руске Федерације али и са Свекинеским народним конгресом Народне Републике Кине. Наиме, Народна скупштина Републике Србије највиши облик сарадње на билатералном нивоу има управо са Државном думом Федералне скупштине Руске Федерације и са Свекинеским народним конгресом Народне Републике Кине кроз комисије за сарадњу. Мислим да то представља природан резултат узајамне подршке две земље и узајамне блискости и разумевања два народа, континуираног дијалога на највишем нивоу али и добре политичке, економске и културне, стратешке сарадње.

Сви билатерални споразуми о којима се данас води расправа доприносе јачању билатералних и међународних односа Србије са бројним државама. Они су потврда јачања међународног угледа и међународног имиџа Републике Србије. Стратешко партнерство Србије, свакако, један од кључних спољнополитичких циљева Србије јесте пуноправно чланство Србије у ЕУ, али Србија жели да настави, гради и јача односе и са традиционално пријатељски оријентисаним државама и народима попут Народне Републике Кине, Русије и САД, са бројним другим државама и народима. Србија води самосталну политику, самосталну спољну политику, али увек у интересу државе и њених грађана.

На самом крају, посланички клуб СПС подржаће и 28 предложених споразума. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Милићевићу.

Захваљујем народним посланицима, министрима и њиховим сарадницима на учешћу у раду, у данашњој расправи.

Данас завршавамо рад. Настављамо са радом у понедељак, 24. септембра, у 10 часова.

Хвала. Свима желим леп викенд.

(Седница је прекинута у 19.00 часова.)